

Mizo

A MI TEJÜNK. A MI JÖVŐNK.

Fenntarthatósági jelentés • 2021 - 2022 • Sole-Mizo Zrt.

- **Előszó 3**
- 1 Bevezető 4**
- 2 A Sole-Mizo Zrt. 5**
- 3 Érdekelt feleink 13**
- 4 A jelentésről 14**
- 5 A MIZO ÉS A FENNTARTHATÓSÁG 16**
 - 5.1. A mi tejük. A mi jövőnk. **16**
 - 5.2. A fenntarthatóság integrálása a vállalat irányításába **18**
 - 5.3. Vállalati etika **19**
 - 5.4. Felelősség az értékláncban **20**
- 6 A MI KÖRNYEZETÜNK 24**
 - 6.1. Klímavédelem **26**
 - 6.2. Körforgásos gazdaság erősítése (anyaghasználat és hulladéktermelés) **32**
 - 6.3. Vizeink védelme **41**
 - 6.4. Állatjóllét **44**

- 7 A MI MUNKATÁRSAINK 47**
 - 7.1. Támogató és elismerő munkakörnyezet **47**
 - 7.2. Munkavállalóink egészsége és biztonsága **56**
- 8 A MI TÁRSADALMUNK 63**
 - 8.1. Jó kapcsolat a helyi lakossággal **63**
 - 8.2. Hazai gazdaságok erősítése **65**
 - 8.3. Tápláló, minőségi élelmiszerek **67**
- 9 Küldetésünk 77**
- **Függelék 78**
- 10 GRI tartalmi index 79**
- 11 Melléklet 84**

KEDVES OLVASÓ!

Három évvel ezelőtt, 2020-ban komoly elhatározást tettünk: elkészítettük középtávú, 2025-ig szóló fenntarthatósági stratégiánkat, 2021-ben pedig megjelentettük a stratégiánk alapjait, a céljainkat és az addig elért eredményeinket bemutató első fenntarthatósági jelentésünket. Kiadványunk egyúttal elnyerte a „Legjobb első jelentés” kategóriában a nivós Zöld Béka Díjat is. E külső, szakmai zsűri által számunkra odaítélt elismerés tovább erősített és inspirált bennünket abban, hogy jó úton haladunk.

Idén, 2023-ban elérkezett az idő, hogy ismét számot adjunk működésünk környezeti, illetve társadalmi hatásairól, és bemutatjuk, hogy hogyan haladtunk előre a kijelölt ösvényen. Az elmúlt 2 évben számos külső hatás ért minket a post-covid időszak, a szomszédban dúló háború, az energiaválság és az infláció következtében. Emellett jelentős strukturális változáson is átesett a Sole-Mizo Zrt. a Bonafarm Csoport tagjaként. Mindezen kihívások ellenére a fenntarthatóság iránti elköteleződésünk a mindennapi tevékenységeink során szilárdan megmaradt.

Vállalatunk és a környezetünk (természet és társadalom) szoros kölcsönhatásban működik egymással. Ezt az elmúlt évek viszonyosságai során is megtapasztalhattuk. Ha az emberek, vállalatok, kormányok negatív

hatásaikat minimalizálni tudják, akkor bízhatunk abban, hogy a környezeti, társadalmi folyamatok változásai is kisebb mértékben hatnak negatívan működésünkre. Ehhez azonban időben és határozottan kell cselekednünk. Ezért is tűztük ki zászlónkra 2020-ban, hogy csökkentjük fajlagos karbonlábnyomunkat, csökkentjük fajlagos vegyianyag-használatunkat, hatékonyabbá tesszük vízhasználatunkat, a lerakóra kerülő termelési hulladékaink mennyiségét közel nullára minimalizáljuk és terméktervezési folyamatainkat kiegészítjük a fenntarthatósági kritériumokkal.

Fontosnak tartom, hogy a vállalat kapuin belül meghozott intézkedéseken túl értékláncunk mentén is támogassuk és megadjuk a lendületet a fenntarthatóság alá tartozó számos fontos területnek, mivel jelentős számú vállalatra, termelő gazdaságra és fogyasztóra tudunk így hatni. Ezért is kezdtük el a nyerstej-beszállítóink fenntarthatósági felmérését, auditrendszerének kialakítását, melynek célja, hogy jobban megismerhessük őket és megtaláljuk az összefogás lehetőségeit a fenntarthatóbb tejtermelés érdekében. A termékeinkhez felhasznált nyerstej több mint 99,9%-a magyar gazdaságokból származik, amelyek működését az elmúlt évek gazdasági hatásai jelentősen megnehezítették.

Termékeink fogyasztók millióihoz jutnak el. Igényeiket folyamatosan figyelve igyekszünk egyre jobban megfelelni elvárásaiknak. Tesszük mindezt úgy, hogy közben a fenntartható, környezettudatos életre ösztönözzük őket, Önöket. Tudatosan dolgozunk

azon, hogy továbbra is magas minőségben, de fenntarthatóbb (pl. a csomagolás, vagy a felhasznált alapanyagok tekintetében) élelmiszereket biztosítsunk fogyasztóinknak széles választékban, illetve a kommunikációs felületeinken segítsük őket a környezetvédelemben és az egészséges életvitelben. Hisszük, hogy saját működésünk folyamatos javítása mellett ezen csatornákon keresztül is jelentős pozitív hatást tudunk elérni.

Végül, de nem utolsó sorban szeretném kiemelni a munkatársaink fontosságát. A több mint 1200 fős „Mizo családra” rendkívül büszkék vagyunk, hisz nekik köszönhetjük sikereinket. Folyamatosan dolgozunk azon, hogy intézkedéseinkkel olyan munkahelyet tudjunk teremteni, ahova az emberek szívesen jönnek dolgozni és érzik az elismerést, megbecsülést. Az elmúlt években jelentős sikereket értünk el a munkavédelem területén és a jövőben is kiemelten kezeljük ezt a területet. Ezen túl kiemelt figyelmet fordítunk kollégáink egészségére, támogatjuk őket az egészséges életvitel kialakításában.

Jelentésünkben részletesen beszámolunk többek közt az itt említett tevékenységeinkről. Sok területen határozottunk meg számszerű célokat, melyek nyomon követését tényszerűen és átláthatóan ismertetjük. Bár törekszünk a lehető legjobb működésre, vannak területek, ahol a tervezetthez képest nehezebbnek tűnik egy-egy cél elérése, azonban vannak olyan esetek is, ahol már 2022-ben sikerült elérnünk

GRI 2-22

a 2025-re kitűzött céljainkat. A jövőben tovább dolgozunk azon, hogy minden célunkat maradéktalanul teljesítsük, valamint amelyeket idő előtt sikerült elérnünk, azokat szinten tartjuk, vagy egy ambiciózusabb célt tűzzünk ki magunk elé a területen.

Az itt és a jelentésben taglalt tevékenységek óriási erőfeszítést igényelnek, azonban látjuk annak gazdasági és társadalmi megtérülését, és bízunk benne, hogy partnereink, fogyasztóink is felismerik ezt, így közösen kialakíthatunk magunknak egy fenntarthatóbb működést egy élhetőbb világ reményében.

Ismerjék meg kitűzött céljainkat, eredményeinket és tartsanak velünk a fenntarthatóság területén tett izgalmas utazásunkon.

Kellemes olvasást kívánok!

Lengli Tamás

**Operációs vezérigazgató-helyettes
Bonafarm Zrt.**

1. BEVEZETŐ

Vállalatunk, a Sole-Mizo Zrt. fontos és alapvető felelősségének tartja, hogy tevékenységét a környezetével fenntartható kölcsönhatásban végezze. Működésünket úgy kívánjuk megvalósítani, hogy mindent, amit a természettől kölcsönbe kapunk, azt visszaadjuk és megőrizzük gyermekeink számára is.

Magyarország vezető tejipari vállalataként fontos számunkra a fenntartható működés, amiben vezető szerepet kívánunk betölteni. Üzleti modellünket és működésünket folyamatosan tökéletesítjük annak érdekében, hogy gazdasági céljainkat fenntartható módon, a társadalommal és a környezettel összhangban érjük el. Azért, hogy ezt strukturált keretek közt valósulhasson meg, 2020-ban eldöntöttük, hogy kialakítjuk fenntarthatósági stratégiánkat, mely ma már vállalati működésünk szerves részét képezi, illetve 2 éves ciklusban beszámolunk működésünk fenntarthatósági vonatkozásairól is.

E jelentés – mely a Sole-Mizo Zrt. második Fenntarthatósági jelentése – összegzi 4 magyarországi telephelyünk fenntarthatósági eredményeit a 2021-2022-es évre, valamint bemutatja 2025-ig szóló fenntarthatósági vállalásainkat, célkitűzéseinket és ezek státuszát. A jelentés a Globális Jelentéstételi Kezdeményezés Szabványainak,

azaz a Global Reporting Initiative Standards „GRI Referenced” szintű¹ előírásainak megfelelően készült, ezzel is alátámasztva a magas szintű fenntarthatósági kritériumoknak való megfelelést.

A jelentés elsősorban Önöknek, fogyasztóinknak szól. Ezáltal szeretnénk Önöket abban segíteni, hogy megismerjék cégünk elsődleges fenntarthatósági céljait, valamint ezirányú törekvéseit, és bízunk benne, hogy így még tudatosabb döntéseket tudnak hozni vásárlásaik, termékválasztásaik során. Szól továbbá minden olyan partnerünknek, akik kíváncsiak arra, hol tartunk a fenntarthatóságban és milyen utat jelölünk ki magunk számára.

Ön, mint jelentésünk olvasója, értékes ötleteivel tudja segíteni további lépéseinket a fenntarthatóság útján – ezért kérjük, ha észrevétele, fejlesztési javaslata van a jelentés bármely elemével kapcsolatban, az alábbi elérhetőségek egyikén jelezze felénk:

- E-mail-cím: fenntarthatosag@solemizo.bonafarm.hu
- Telefonszám: +36-62-569-000

¹ Korábbi jelentésünk „GRI Core” besorolási szintje az új, 2023-tól alkalmazandó „GRI Universal Standards” értelmében megszűnt. Jelen jelentésünk „GRI Referenced” besorolású.

Küldetésünk, hogy fogyasztóink számára ízletes, minőségi és tápláló tejtermékeket készítsünk. Mindezt a környezetünkkel összhangban, a hazai gazdaságokat erősítve, büszke és elégedett kollégák társaságában.

2. A SOLE-MIZO ZRT.

GRI 2-1, 2-6

A sokak által kedvelt Mizo termékek gyártója, a **Sole-Mizo Zrt.** (teljes név: Sole-Mizo Tejterméket Gyártó, Forgalmazó és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság) története egészen 1955-ig nyúlik vissza. Ekkor alakult meg ugyanis a Csongrád Megyei Tejipari Vállalat, mely az évek során több átalakuláson is keresztülment, míg végül 2005-ben a Sole Hungária Rt. és az Új-Mizo Rt. egyesülésével létrejött a ma működő Sole-Mizo Zrt. A vállalat a **Bonafarm Csoport** tagja, mely 100%-ban magyar tulajdonú agrár- és élelmiszeripari vállalatokat fog össze, s ezáltal meghatározó szerepet tölt be a régió élelmiszergazdaságában.

4 MAGYARORSZÁGI telephely

1955 óta a tejiparban

1 külföldi leányvállalat: SZERBIA

2 logisztikai központ: ROMÁNIA

MAGYARORSZÁGI TELEPHELYEK:

(Az adatok a 2021 és 2022-es évekre vonatkoznak)

1204 (2021) munkavállaló Magyarországon*
1202 (2022)

100% (2021) magyar nyerstej-alapanyag
>99,9% (2022)

279 (2021) beszállító
203 (2022)

369 (2021) millió kg feldolgozott nyerstej
362 (2022)

164 (2021) magyar nyerstej-termelő gazda
124 (2022)

31 (2021) export ország
32 (2022)

640 (2021) féle termék
603 (2022)

4 magyarországi márka

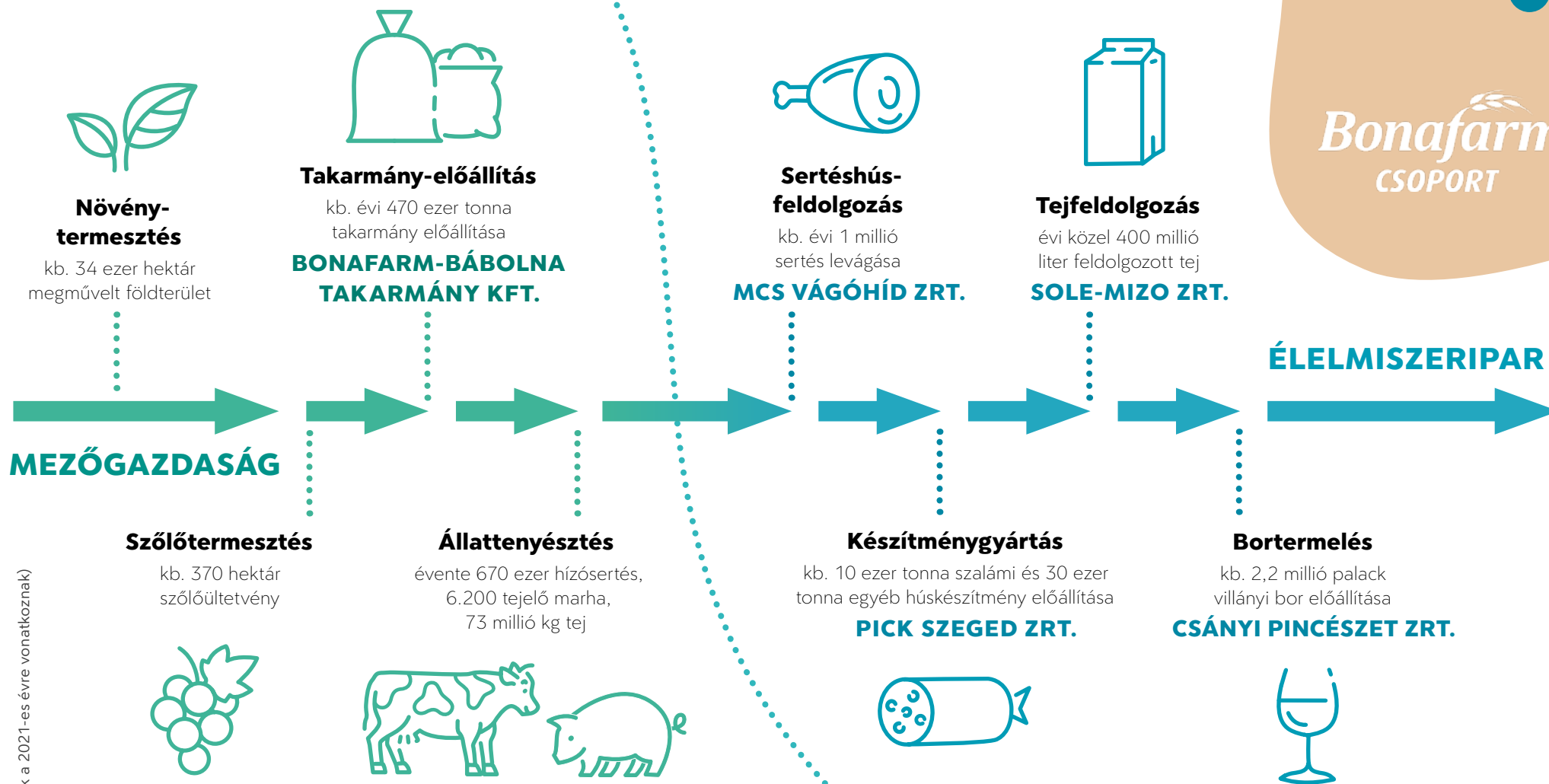
Mizo **FARMER**
GAZDA **Hazai**

89 (2021) milliárd Ft árbevétel
121 (2022)

* Az adatok tárgyév 12.31. napjával kerültek meghatározásra, a vállalat dolgozóinak statisztikai létszámát alapul véve.

** 99,98%, mert kereskedelmi igények szerint tervezzük termelésünket. Ennek következtében előfordulhat, hogy a megfelelő minőségű és ellenőrzött tejet ún. spot piacról kell vásárolnunk, mely esetén a tej külföldi is lehet, amennyiben magyar tej nem érhető el.

Bonafarm[®]
CSOPORT

(Az adatok a 2021-es évre vonatkoznak)

A Bonafarm Csoport

Mizo

TELEKI
Villány

BÁBOLNA
TAKARMÁNY

A növekedés számokban

BERUHÁZÁS:

22,9 milliárd Ft

(2017–2022 között)

TELJES FORGALOM:

89 milliárd Ft (2021)
121 milliárd Ft (2022)

155% (2015: 47 milliárd Ft)
-os növekedés

BELFÖLDI FORGALOM: **60** milliárd Ft (2021)
79 milliárd Ft (2022)

(2015: 33 milliárd Ft)

139% **-os növekedés**

EXPORT FORGALOM: **29** milliárd Ft (2021)
43 milliárd Ft (2022)

(2015: 14 milliárd Ft)

207% **-os növekedés**

31 (2021)
32 (2022)

EXPORT CÉLORSZÁGOK:

52% 2015: 21
-os növekedés

A Sole-Mizo Zrt. az elmúlt több mint 15 év alatt Magyarország legnagyobb tejipari cégévé nőtte ki magát. Forgalmunk a 2015-ös bázisévhez viszonyítva 2021 év végére 88%-kal, míg 2022 év végére 155%-kal növekedett. A nagymértékű kapacitásbővítés eredményeként 2021-ben 369 millió kg nyerstejet dolgoztunk fel, melyből 238 millió kg minőségi tejterméket állítottunk elő hazai és külföldi fogyasztóink számára. 2022-ben a nehezebb gazdasági- és takarmányhelyzet miatt, néhány tejtermelő felhagyni kényszerült a tevékenységével, így kismértékben a mi termelésünk is visszaesett: 362 millió kg nyerstejet dolgoztunk fel, melyből 256 millió kg terméket állítottunk elő.

Telephelyeink

A Sole-Mizo Zrt. négy magyarországi telephelyen folytatja tevékenységét. Szegeden (Budapesti út 6.) található a vállalat központja – mely egyben Közép-Európa egyik legnagyobb tejüzeme is –, míg további három gyárunk Bácsbokodon, Csornán és Marcaliban működik. A hazai gyártóegységeink mellett még két logisztikai központunk van Romániában (Bukarestben és Temesváron), valamint található egy üzemünk Szerbiában (Mlekara Leskovac) is. A jelentésünkben foglalt információk és adatok a magyarországi telephelyeinkre vonatkoznak.

Üzemeinkben szinte mindig (2022-ben több mint 99,9%) magyar gazdaságokból származó nyerstejet dolgozunk fel. 2021-2022-ben az összes hazai nyerstej körülbelül 20-25%-át a Sole-Mizo Zrt. dolgozta fel, és az általunk felvásárolt tej 18%-a (2021), illetve 19,5%-a (2022) a Bonafarm Csoporthoz tartozó tejtermelő gazdaságokból származott.

Csorna

Szeged

Csorna
Marcali
Bácsbokod Szeged

Marcali

Bácsbokod

Munkavállalóink²

Magyarországi telephelyeinken jelenleg több mint 1250 fő dolgozik nap mint nap azért, hogy a Sole-Mizo Zrt. által gyártott friss, minőségi és finom tejtermékek közül válogathassanak a fogyasztók a boltokban.

Munkavállalóink jelentős része (kb. 90%) saját munkaerő. A vezető állású munkavállalók kivételével minden munkavállalónak kollektív szerződésben foglaltak alapján biztosítjuk a munkavégzéshez szükséges megfelelő feltételeket.

Saját szerződéses munkavállalóinkon túl iskolaszövetkezeten keresztül is dolgoznak vállalatunknál diákok, illetve néhány partneren keresztül foglalkoztatott kölcsönzött munkaerő is dolgozik nálunk. A diákok többnyire kisegítő munkát látnak el, míg a kölcsönzött munkaerő az üzemi területeken segéd- és betanított munkát végez.

² A munkavállalóinkkal kapcsolatos információk a Sole-Mizo Zrt. szerződéses alkalmazotti állományára vonatkoznak. Az itt közölt adatok a 2021. december 31-i és 2022. december 31-i állapotot tükrözik a vállalat teljes létszámát alapul véve.

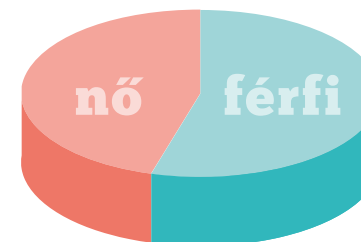
MUNKAVÁLLALÓINK SZÁMA 4 TELEPHELYÜNKÖN ÖSSZESEN

1281 (2021) **1258** (2022)

615 NŐ (2021) **596** (2022)

666 FÉRFI (2021) **662** (2022)

GRI 2-7, 2-30

MUNKAVÁLLALÓINK	2021	2022
Határozott idejű szerződéssel rendelkező női munkavállalók	2	2
Határozott idejű szerződéssel rendelkező férfi munkavállalók	1	2
Határozatlan idejű szerződéssel rendelkező női munkavállalók	613	594
Határozatlan idejű szerződéssel rendelkező férfi munkavállalók	665	660
Nem garantált munkaidőben foglalkoztatott női munkavállalók	0	0
Nem garantált munkaidőben foglalkoztatott férfi munkavállalók	0	0
Teljes munkaidőben foglalkoztatott női munkavállalók	575	565
Teljes munkaidőben foglalkoztatott férfi munkavállalók	647	644
Részmunkaidőben foglalkoztatott női munkavállalók	40	31
Részmunkaidőben foglalkoztatott férfi munkavállalók	19	18
ÖSSZESEN NŐK	615	596
ÖSSZESEN FÉRFIAK	666	662
ÖSSZESEN	1 281	1 258

További részletek munkavállalóink számáról telephelyenként a 2. számú mellékletben található.

Termékeink

GRI 2-6

Célunk, hogy minőségi tejtermékek széles skáláját kínálhassuk Önöknek, fogyasztóinknak. Több évtizedes tapasztalatunk, kollégáink szakértelme és felkészültsége, valamint az üzemeinkben alkalmazott modern technológiák biztosítják számunkra, hogy magas minőségű, a fogyasztóink ízpreferenciáinak megfelelő termékeket állítsunk elő széles és színes választékban. Portfóliónkat folyamatosan bővítjük, hiszen azt szeretnénk, hogy mindenki megtalálhassa a számára legmegfelelőbb tejterméket. A hagyományos tejtermékek mellett a speciális étkezési igényeket is igyekszünk széles körben kielégíteni. Laktózmentes termékcsaládunkat folyamatosan bővítjük, emellett további cukormentes és csökkentett zsírtartalmú termékek fejlesztésén is dolgozunk.

4 TELEPHELYÜNKÖN **17** TERMÉKKATEGÓRIÁBAN
603 FÉLE TERMÉKET GYÁRTUNK

- **Szegedi** üzemünkben történik a friss és fermentált termékek, a tartós tejek, a tejitalok, a túró és a desszertek gyártása.
- **Bácsbokodi** üzemünkben többféle sajtot gyártunk: trappista, krémfehér, félkemény, gyúrt és ömlesztett sajtok, illetve grillsajtok, füstölt sajtok is készülnek itt.
- **Csornai** tejüzemünk ipari felhasználású exporttermékekre (pl. fehérjepor) szakosodott, de itt állítjuk elő a vajakat, vajkrémeket, a kávéitalokat, ízesített tejeket és az akkawi sajtot is.
- **Marcali** üzemünkben a töretlen népszerűségű túródesszerteket gyártjuk többféle kiszerelesben és ízvilágban.

MAGYARORSZÁGON
4 MÁRKÁVAL
RENDELKEZÜNK:

Mizo **FARMER**
GAZDA **Hazai**

Csorna

Szeged

Bácsbokod

Marcali

Kereskedelmi tevékenységünk és partnereink

Kereskedelmi partnereink elsősorban a **hazai és nemzetközi élelmiszerkereskedelmi áruházláncok, de értékesítünk kisebb önálló kereskedelmi egységeknek és a HoReCa-szektorba³ is.**

Vevőinknek biztosítani tudjuk **sajátmárkás termékeik gyártását is.**

A hazai piac kiszolgálása mellett egyre több országba exportálunk⁴.

2021-ben 31, 2022-ben pedig már 32 országban kerültek vállalatunk termékei a boltok polcaira, melynek köszönhetően az export a teljes forgalmunknak mintegy 32%-át tette ki 2021-ben és 36%-át 2022-ben.

EXPORT: A TELJES FORGALOM

(2021-ben) **32%-a**

(2022-ben) **36%-a**

³ HoReCa: hotelek, éttermek, kávézók.

⁴ Export partnerországaink 2022-ben: Albánia, Ausztria, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Cseh Köztársaság, Dánia, Egyesült Arab Emírségek, Egyesült Királyság, Finnország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Írország, Izrael, Jordánia, Kína, Koszovó, Kuvait, Lengyelország, Lettország, Libanon, Litvánia, Németország, Portugália, Románia, Svájc, Svédország, Szaúd-Arábia, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia.

GRI 2-6, 2-28

SZERVEZETI TAGSÁGAINK

Fontosnak tartjuk a kölcsönösen előnyös, előremutató szakmai és üzleti együttműködéseket, valamint hiszünk az összefogás szükségességében és erejében, ezért számos érdekvédelmi és egyéb, szakmai ernyőként működő szervezet munkájában veszünk részt aktívan.

- ✓ **Tej Termékstanács**
 - elnökségi tagság
- ✓ **Magyar Kereskedelmi és Iparkamara**
 - tagság
- ✓ **Nemzeti Agrárgazdasági Kamara**
 - tagság
- ✓ **Felelős Élelmiszergyártók Szövetsége**
 - tagság
- ✓ **EUCOLAIT (Tejkereskedelem Európai Szövetsége)**
 - tagság
- ✓ **CLAL (tejpiac elemző tejipari gazdasági vállalat)**
 - tagság

TEJ TERMÉKTANÁCS

(Tej Szakmaközi Szervezet és Termékstanács)

A Tej Termékstanács 1992-ben alakult, 2013 óta pedig az agrárügyekért felelős miniszter által elismert, reprezentatív szakmaközi szervezetként folytatja tevékenységét. A Tej Termékstanács elnökségében több hazai tejipari szereplő mellett a Sole-Mizo Zrt. is képviselteti magát.

A Termékstanács működésének célja a kormányzat szakmai és jogalkotási tevékenységének támogatása. További feladatai közé tartozik a megfelelő fórum biztosítása az ágazati érdekegyeztetésekhez, melynek segítségével közelebb hozza egymáshoz a termelőket, a feldolgozókat és a kereskedőket.

A hazai tejágazaton belül a Tej Szakmaközi Szervezet és Termékstanács az alapanyag-termelés (értékesítés) vonatkozásában 80%-os, a felvásárolt tej vonatkozásában mintegy 97%-os, míg a (kis)kereskedelem vonatkozásában 76%-os lefedettséggel rendelkezik.

További információk a Tej Termékstanácsról:
<https://tejtermek.hu/>

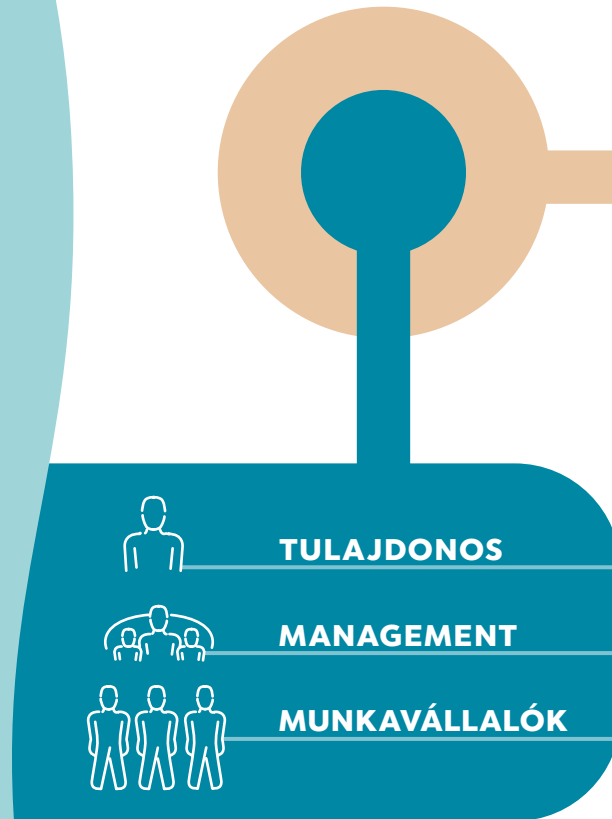
Mindennapi működésünk során számos érintetti csoport tevékenységére vagyunk hatással és ránk is számos érintetti csoport tevékenysége hat közvetlenül vagy közvetetten.

Érdekelte feleinkkel **folyamatos kommunikációt** folytatunk különböző témákban (részletek a 3. számú mellékletben), és az elmúlt évtizedben azt tapasztaltuk, hogy ezen interakciók során egyre meghatározóbbakká váltak a fenntarthatósághoz kapcsolódó területek. Éppen ezért fontosnak tartottuk, hogy mind a fenntarthatósági stratégiánkat, mind pedig a Fenntarthatósági jelentésünket a belső és a külső érintettjeinkkel egyeztetve, a véleményüket figyelembe véve hozzuk létre és formáljuk. Ezt egy kérdőíves konzultáció segítségével valósítottuk meg (további részletek a jelentésírás folyamatáról a 4. fejezetben olvashatóak).

3. ÉRDEKELT FELEINK

GRI 2-29, 3-1

BELSŐ ÉRINTETTJEINK

KÜLSŐ ÉRINTETTJEINK

A Bonafarm Csoport ágazatai

Beszállítók

Nyerstej-beszállítók
Alap- és segédanyag-beszállítók
Csomagolóanyag-beszállítók
Szolgáltatók

Kereskedelmi partnerek

Fogyasztók

Helyi közösségek

Kutatás-fejlesztési és innovációs, oktatási intézmények

Szakmai szervezetek

Civil szervezetek

Versenytársak

Hatóságok

Tanúsító szervezetek

4. A JELENTÉSRŐL

GRI 2-3, 2-14, 2-29, 3-1, 3-2

Fenntarthatósági jelentésünk a 2021-ben kiadott 'Fenntarthatósági jelentés 2020' frissített és továbbfejlesztett változata. A GRI nemzetközi jelentéstételi sztenderd „GRI Universal Standards” Referenced követelményeinek megfelelően készült.⁵

A jelentésünkben szereplő adatok és információk a **magyarországi telephelyeink** működésére és azok tevékenységéből eredeztethető hatásainkra vonatkoznak. **Ahol nem található forrásmegjelölés, ott az adatok a Sole-Mizo Zrt.-től származnak.**

Az elemzett időszak elsősorban a **2021-2022-es naptári évek**. Emellett bizonyos esetekben, a tendenciák kirajzolódásához és ismeretetéséhez korábbi évek eredményeit is megjelentettük, továbbá a jelentésben a jövőben tervezett, a **2025-re kitűzött céljaink elérését támogató fejlesztéseket, irányvonalakat is ismertetjük.**

A jelentés publikálásának időpontja: 2023. 3. negyedév.

Jelentésünket a jövőben is 2 éves ciklusban tervezzük közzétenni.

⁵ További információ: <https://www.globalreporting.org/>

FENNTARTHATÓSÁGI JELENTÉSÜNK TARTALMÁNAK KIALAKÍTÁSA

Jelentésünk tartalmát, azaz lényeges ügyeinket a 2021-es fenntarthatósági stratégiaalkotási folyamat során határoztuk meg. Ez a folyamat a felsővezetők együttműködésével és jóváhagyásával történt meg. Mivel a fenntarthatóság egy dinamikusan fejlődő terület, ezért rendszeresen felül kell vizsgálni a kiemelt ügyek relevanciáját. A Sole-Mizo Zrt. működésében jelentős strukturális változás történt az elmúlt évben, azonban értékláncunk, fő tevékenységünk és így hatásaink nem változtak. 2023-ban a szabályozói környezet (önkéntes) módosult, ennek következtében az új GRI Standards releváns szektorális sztenderdjeit megvizsgáltuk, de a lényeges témák köre nem módosult.

Amennyiben bármilyen kérdése, hozzászólása van fenntarthatósági tevékenységünkkel és az ezt bemutató jelentésünkkel kapcsolatosan, a következő elérhetőségeken keressen minket bizalommal:
E-mail-cím: fenntarthatosag@solemizo.bonafarm.hu
Telefonszám: +36-62-569-000

Az iparági, jogszabályi trendek és a fenntarthatósági irányvonalak teljes körű vizsgálata alapján meghatároztuk a fenntarthatóság azon területeit, amelyekre a legnagyobb hatásunk van – akár közvetlenül, cégünk tevékenységein, akár az értékláncunkon keresztül.

Egy internetes, anonim kérdőíves konzultáció keretében felmértük érdekelt feleink véleményét⁶, hogy meg tudjuk, szerintük mely területekkel szükséges kiemelten foglalkoznunk.

A hatáselemzés és a konzultáció eredményei alapján elkészítettük az ún. lényegességi mátrixot, amelyben jól kirajzolódik, hogy mely területek a legfontosabbak cégünk és érintettjeink számára, amikor a fenntarthatóságról beszélünk. Jelentésünkben ezen témákat ismertetjük részletesen.

⁶ Érintetti elemzésünk során a Power-Interest mátrix (Hatalom-Érdekeltség mátrix) eszközével azonosítottuk érdekelt feleinket. Közülük azon érintetteket kerestük meg, akikkel legszorosabb kölcsönhatásban vagyunk működésünk során. A felmérést interneten, anonim módon végeztük 2021. február 25. és 2021. március 19. között. A stratégiaalkotási és jelentésírási folyamatba bevont érdekelt feleink listája az 1. mellékletben olvasható.

Lényeges ügyeink

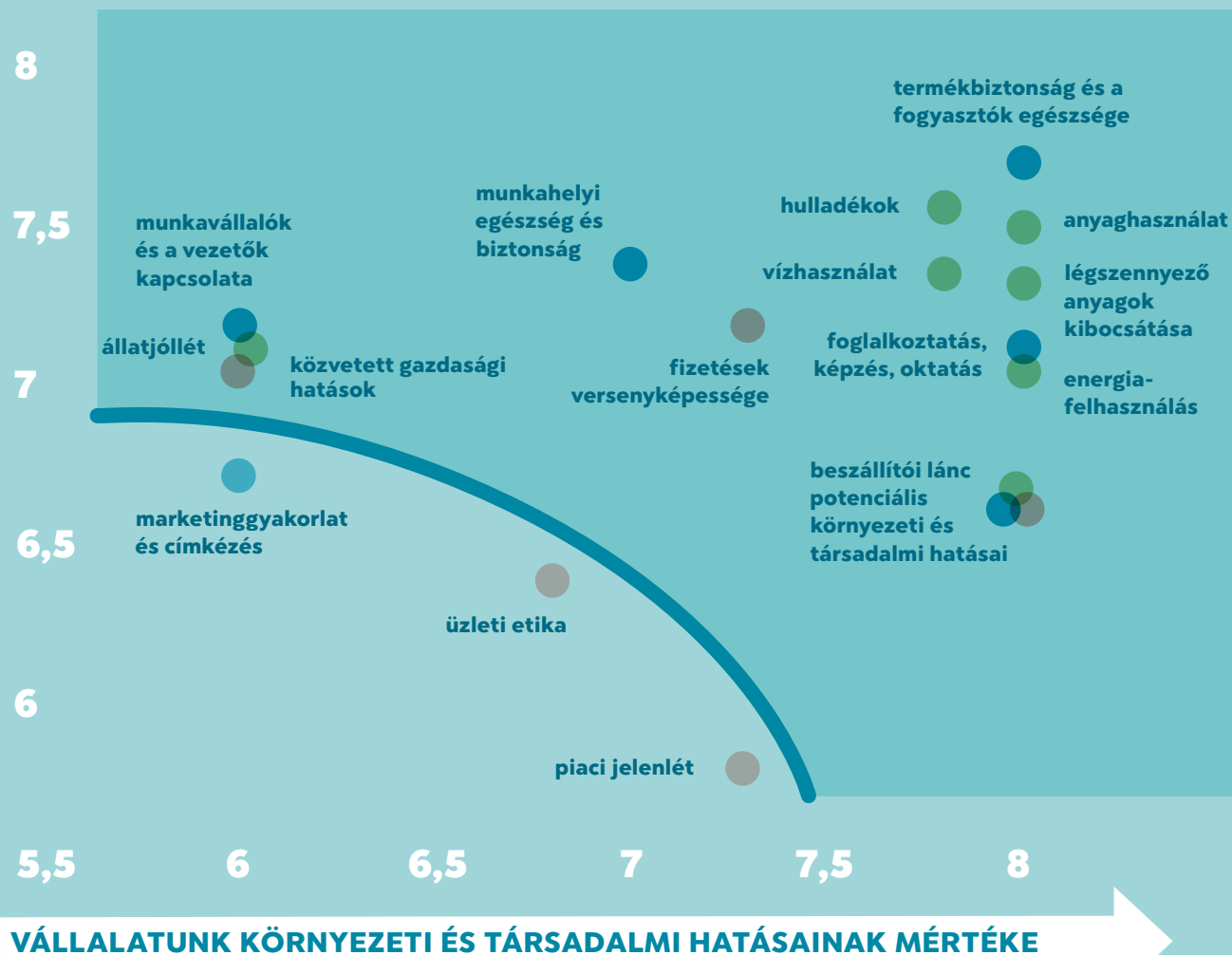
Tevékenységünk hatásainak kezelését és a teljesítményünket mérő indikátorokat a 6-7-8. fejezetekben mutatjuk be. Lényeges témáink körét a későbbiekben is rendszeresen felülvizsgáljuk.

GRI 3-2, GRI 102-46, 102-47

JELMAGYARÁZAT

- LÉNYEGES KÖRNYEZETI ÜGYEINK
- LÉNYEGES TÁRSADALMI ÜGYEINK
- LÉNYEGES GAZDASÁGI ÜGYEINK

FONTOSSÁG AZ ÉRINTETTEK SZÁMÁRA

5. A MIZO ÉS A FENNTARTHATÓSÁG

5.1. A mi tejünk. A mi jövőnk.

A Sole-Mizo Zrt. értékrendszerének mindig is meghatározó eleme volt a környezetvédelem és a társadalom iránti felelősségtudat. 2020-ban azonban elértünk ahhoz a fontos mérföldkőhöz, hogy stratégiai keretet adtunk a fenntarthatósági törekvéseinknek és céljainknak.

Stratégiánk az alapvető vállalati értékeinkre épül, így az etikus működésre és a fenntartható beszerzési gyakorlatra (melyet az új fenntarthatósági auditrendszerünkkel tovább kívánunk fejleszteni). Vállalásainkat és céljainkat a saját és az értékláncunk okozta hatások feltérképezése és elemzése alapján határoztuk meg a környezetünk, a munkavállalóink és a társadalom védelmének érdekében (jelentésünk is ezt a struktúrát követi a következő fejezetekben).

CSAK EGYÜTT SIKERÜLHET

A társadalmi és a globális környezeti problémák csak összefogással kezelhetők sikeresen. Fontos, hogy saját telephelyeink esetleges negatív hatásait a legjobb technológiai megoldások és hatékonyságjavító intézkedések által kezeljük, azonban nem dőlhetünk nyugodtan hátra ennyivel.

Kötelességünk, hogy értékláncunk esetleges negatív hatásait is minimalizáljuk annyira, amennyire csak telhet tőlünk, ezért fontosnak tartjuk a már meglévő partnerségi kapcsolatok és együttműködések fenntartását és megerősítését beszállítóinkkal, vevőinkkel és egyéb érintett feleinkkel, illetve újabbak kialakítását, hogy egy irányba tartva, összehangolt cselekvésekkel kölcsönösen erősítsük egymást a fenntarthatóság útján.

HITELESSÉG

A stratégiaalkotás folyamatában fontosnak tartottuk, hogy hiteles, reális, számonkérhető és nyomon követhető vállalásokat határozzunk meg. Ezért az egyes lényeges témákban középtávú célokat tűztünk ki 2025-ig. Ezekhez cselekvési terveket vázoltunk fel és egyben kialakítottuk hozzá a megfelelő szervezeti háttérrel is, hogy a stratégiában meghatározott célokat sikeresen meg tudjuk valósítani.

DINAMIKA

Tudjuk, hogy napjainkban a fenntarthatóság területe folyamatosan és dinamikusan fejlődik, amely sok változást hoz magával. Emiatt stratégiánk sem lehet statikus, azt folyamatosan fejlesztjük és felülvizsgáljuk. Ezt már az előző jelentésünk óta eltelt két évben is megtettük és a kitűzött céljainkat, mutatószámainkat tovább finomítottuk, pontosítottuk. Ezt a folyamatos felülvizsgálati és fejlődési folyamatot a jövőben is fent kívánjuk tartani.

„2020-ban elindítottuk a fenntarthatósági tevékenységeink strukturált szervezését és nyomon követését, valamint megalkottuk első fenntarthatósági stratégiánkat, melyben 2025-re tűztük ki célokat. Folyamatosan dolgozunk azon, hogy e célokat elérjük, illetve hogy működésünkről átláthatóan és hitelesen kommunikáljunk. Ennek érdekében két évente jelentetjük meg fenntarthatósági jelentésünket, melyet a nemzetközileg is elfogadott GRI Standards iránymutatásai alapján készítünk el. 2021-ben első jelentésünkkel elnyertük a 'Legjobb első jelentés' kategóriában a Zöld Béka Díjat. E külső, objektív szakértői zsűri által nekünk ítélt elismerés egy egyértelmű pozitív visszaigazolás számunkra, hogy jó útra léptünk. Ezt kívánjuk a jövőben is folytatni.”

Béres István
Termelési igazgató,
Sole-Mizo Zrt.

Fenntarthatósági stratégiánk fő pillérei és témakörei

A MI TÁRSADALMUNK

Tápláló, minőségi
élelmiszerek
gyártása

A hazai
gazdaságok
erősítése

A MI MUNKATÁRSAINK

Támogató és
elismerő
munkakörnyezet

Munkavállalók
egészsége
és biztonsága

A MI KÖRNYEZETÜNK

Klímavédelem

Vizeink
védelme

Körforgásos
gazdaság
erősítése

Állatjóllét

Etikus működés, felelős beszerzés

„A fenntarthatóság számomra egy kiemelten fontos dolog. Hosszú távon kell gondolkodnunk, és meg kell teremtenünk annak a lehetőségét, hogy gyermekeink és unokáink, és majd az ő gyermekeik és unokáik is természetes és egészséges környezetben tudjanak felnőni. Az erőforrásokkal úgy kell gazdálkodnunk, hogy maradjon holnapra is, és nem csak szavakkal, hanem ténylegesen is tennünk kell mindezek elérése érdekében. A fenntarthatóság divatos szóvá vált napjainkra, egyre többen beszélnek róla, azonban – környezetvédelmi szakemberként – nem vagyok meggyőződve arról, hogy valóban mindenki a fenntarthatóság elveinek megfelelően éli mindennapjait. A Sole-Mizo pár éve zászlójjára tűzte a fenntarthatóságot, és valóban sokat tesz ezen célok elérése érdekében. Jó irányban indultunk el, de messze még az út vége.”

Dudás Lajos
EHS-vezető,
Sole-Mizo Zrt.

5.2. A fenntarthatóság integrálása a vállalat irányításába

2021-től a fenntarthatósági feladatkörök integrált módon jelennek meg a vállalat irányítási struktúrájában. A fenntarthatósággal kapcsolatos feladatokat 6 munkacsoport látja el, a munkacsoportok koordinálását a Sole-Mizo Zrt. EHS vezetője végzi.

GRI 2-9

A MUNKACSOPORTOK FELADATAI:

- A fenntarthatósági célok és a hozzá kapcsolódó intézkedések meghatározása és megvalósítása.
- A fejlesztési lehetőségek folyamatos nyomon követése és megvitatása.
- A stratégiánk folyamatos felülvizsgálata és fejlesztése.

5.3. Vállalati etika

Mindennapjainkban kiemelt figyelmet fordítunk a korrupció és a versenyellenes magatartással szembeni fellépésre és a tisztességes működésre. Vállalatunk és egyben vállalatcsoportunk etikai normáit és alapértékeit a Bonafarm Csoport Etikai kódexe tartalmazza.

Az etikai ügyek és visszaélések megelőzése, munkatársaink erkölcsi kérdésekben történő támogatása, valamint a felmerülő kérdéses ügyek, visszaélések kivizsgálása a Belső Ellenőrzés területének és a vállalatoknál működő Etikai Bizottságok feladata.

Munkatársaink észrevételeiket és esetleges sérelmeiket az anonimitást biztosító zöld-vonalon keresztül jelenthetik be. A bejelentéseket az illetékes kollégák maximális titoktartással kezelik annak érdekében, hogy a bejelentést tevőt ne érhesse semmilyen retorzió. A kivizsgálás után megtesszük a megfelelő lépéseket és a jövőre vonatkozóan megelőző akciókat hajtunk végre, melyekről az érintetteket is tájékoztatjuk.

ETIKAI KÓDEX

Az Etikai kódexünk azokat az alapértékeket, etikai normákat foglalja össze, melyek a leginkább meghatározzák a Bonafarm Csoport, s így a Sole-Mizo Zrt. működését. A kódexben összegezzük az elvárt helyes viselkedés szabályait és életszerű példákon keresztül mutatjuk be egy-egy esetlegesen felmerülő etikai kérdésre a helyes válaszreakciókat. Minden munkavállalónktól elvárjuk az Etikai kódex előírásainak ismeretét, azok betartását és azt, hogy ennek szellemében végezzék mindennapi munkájukat cégünknel.

GRI 2-231

A BONAFARM CSOPORT LEGFONTOSABB NORMÁI, A VÁLLALATCSOPORT ÉRTÉKRENDJÉT MEGHATÁROZÓ FŐBB ELVEK:

- ✓ **Mindenkor tartsuk tiszteletben és tartassuk be a jogszabályokat és a szabályzatokat!**
- ✓ **Őszinte, korrekt és etikus viselkedést tanúsítunk minden tevékenységünk során, kerüljük a hátrányos megkülönböztetést!**
- ✓ **Ügyeljünk arra, hogy egyéni érdekeltségeink ne ütközzenek a társaság érdekeivel!**
- ✓ **Védjük a cégcsoport érdekeit, vigyázzunk a cég anyagi és szellemi tulajdonára és vállalatunk jó hírnevére!**
- ✓ **Vevőinkkel és partnereinkkel mindig korrekt, kölcsönös érdekeken nyugvó, stabil együttműködésre és tisztességes bánásmódra törekedjünk!**
- ✓ **Teremtsünk mindenhol biztonságos munkakörülményeket és figyeljünk oda környezetünk védelmére!**

5.4. Felelősség az értékláncban

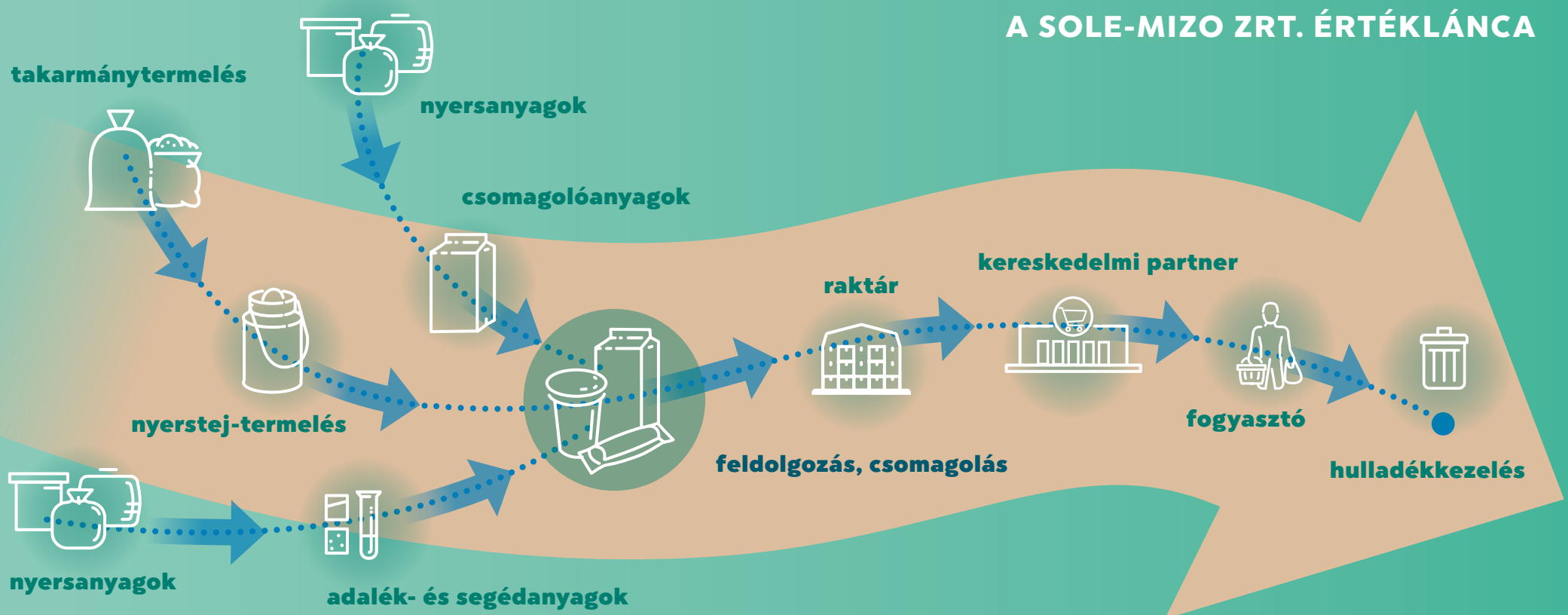

GRI 2-6, 3-3

A Sole-Mizo Zrt. termelési tevékenysége önmagában nem tud megvalósulni. Részei vagyunk egy **értékláncnak** melynek minden eleme direkt vagy indirekt módon kapcsolódik a működésünkhöz. Az általunk előállított tejtermékekhez nélkülözhetet-

lenek például a minőségi takarmányok, a nyerstejet megtermelő tehenészetek, a logisztikai erőforrások, az értékesítést végző kereskedelmi szereplők és a fogyasztóink is. 2020-ban, az első karbonlábnyom számításunk során **feltérképeztük a tel-**

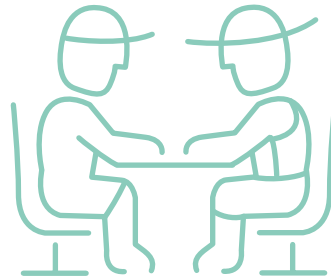
jes értékláncunkat és az ezen keresztül kifejtett indirekt hatásainkat. Mind a klíma-hatásaink meghatározásánál, mind a későbbiekben, a fenntarthatósági stratégiánk kialakítása során, fontos tényezőként vettük figyelembe a feltárt eredményeket.

5.4.1. BESZERZÉSI GYAKORLAT

Mivel a Sole-Mizo Zrt. saját hatásaihoz képest az értéklánc egyes területein sokkal jelentősebbek a keletkező hatások (pl. üvegházhatású gázok kibocsátása a nyerstej termelése során kiemelkedő, míg a hulladékok okozta hatások a vevőinknél és a fogyasztóinknál jelentkeznek nagyobb mértékben), ezért 2021-ben a fenntarthatósági stratégiánk kialakításakor kiemelt hangsúlyt fektettünk a partneri együttműködésekre a fenntarthatósági célok kialakításának és elérésének érdekében.

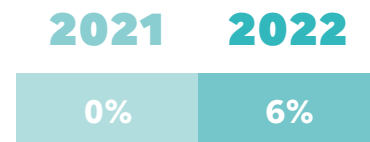
GRI 2-4, 3-3, 308-1, 414-2, FP2

NYERSTEJ- BESZÁLLÍTÓI FELMÉRÉSRENDSZER

2021-ben elhatároztuk, hogy a nyerstej-beszállítóinkra vonatkozó (higiéniai és minőségi) értékelési rendszerünket fejlesztjük és kiegészítjük a fenntarthatósági szempontokkal is. A rendszer átalakításának kettős célja van: (1) felmérni a beszállítóink jelenlegi állapotát és fenntarthatósági törekvéseit; (2) beszállítóink edukációja a kérdőív keresztül. 2022-ben összeállítottuk a kérdőív tervezetét, melyet a teszteléshez meghatározott telephelyeken (8 telephely részvételével) szerzett tapasztalatok alapján véglegesítettünk. A nyerstej-beszállítók száma, valamint a beszállítók és a saját erőforrásainkat is figyelembe véve az egy ütemben történő bevezetés helyett a rendszert 2023-tól 3 éves ciklusban tervezzük bevezetni, folyamatosan bővítve a felmért telephelyek körét.

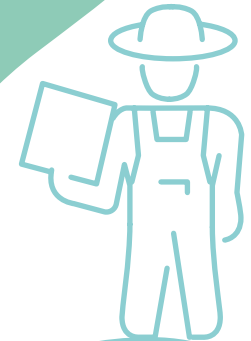
Célunk, hogy 2024-ig minden nyerstej-beszállítónk fenntarthatósági felmérését elvégezzük és 2025-re kialakítsuk auditrendszerünket. 2025-től ezt a fenntarthatósági auditrendszert minden egyéb beszállítónkra is ki fogjuk terjeszteni. Célunk, hogy az eredmények alapján és a jó gyakorlatok megosztásának segítségével motiváljuk beszállítóinkat a fenntarthatóbb működésre. Hisszük, hogy összefogással, kölcsönös párbeszéddel és segítségnyújtással fejleszthetjük és pozitív irányba befolyásolhatjuk teljes értékláncunk működését.

Környezetvédelmi és állatjólléti szempontok szerint felmért nyerstej-beszállító/összes nyerstej-beszállító (%)

A SOLE-MIZO ZRT. BESZÁLLÍTÓI ÉRTÉKELÉSÉNEK FŐ TÉMAKÖREI

- ✓ **Minőség**
- ✓ **Higiénia**
- ✓ **Klímavédelem**
- ✓ **Vízvédelem**
- ✓ **Állatjóllét**
- ✓ **Szociális és munkaügyi gyakorlatok**

CÉLJAINK:

2025-RE NYERSTEJ-BESZÁLLÍTÓINK 100%-ÁT FELMÉRJÜK FENNTARTHATÓSÁGI SZEMPONTBÓL ÉS KIALAKÍTJUK AZ ERRE VONATKOZÓ AUDITRENDSZERÜNKET.

A korábbi jelentésben tett célt az erőforrások rendelkezésre állása alapján átütemeztük és fokozatosan mérjük fel nyerstej-beszállítóinkat és alakítjuk ki auditrendszerünket.

FENNTARTHATÓSÁGI TANÚSÍTÁSOK

Akárcsak vevőink, mi is fontosnak tartjuk, hogy termékeinkhez már olyan minőségi segédanyagokat és csomagolóanyagokat alkalmazzunk, melyek előállításuk a fenntarthatósági szempontok figyelembevételével történt. Ezért a környezeti és társadalmi hatások szempontjából kritikus segédanyagok (kakaó, bevonó és pálmazsír) esetén már jelenleg is teljes egészében csak megfelelő **fenntarthatósági tanúsítvánnyal (RFA, RSPO)** rendelkező anyagokat használunk fel.

Minden papírcsomagolásunk **FSC tanúsítással rendelkező erdőből** származik, illetve 2020 áprilisától a Tetra Pak csomagolásaink esetében megkezdtuk az átállást a felelős módon előállított cukornádból készült, **Bonsucro* tanúsítvánnyal** rendelkező csomagolóanyagokra (további részletek a 6. fejezet Csomagolás részében, a 36. oldalon) és ennek arányát 2021-2022-ben tovább növeltük.

Célunk, hogy a jövőben is 100%-ban felelős forrásból szerezzük be a kritikus segédanyagokat és a papír csomagolóanyagokat.

FENNTARTHATÓSÁGI TANÚSÍTÁSSAL RENDELKEZŐ SEGÉD- ÉS CSOMAGOLÓANYAGAINK

TANÚSÍTVÁNY	RFA	RSPO	FSC	Bonsucro
Arány (2020)	100%	100%	100%	36%*
Arány (2021)	100%	100%	100%	40%
Arány (2022)	100%	100%	100%	41%
ÉRINTETT ANYAGOK	Minden kakaó- és bevonó segédanyagok	Minden pálmazsír-segédanyag	Összes papír-csomagolás	Összes Tetra Pak csomagolás

*2020 év végére elért arány

* A Bonsucro egy 2008-ban alapított, nonprofit szervezet, melynek célja a felelős cukornádközelítés biztosítása. 2019-ben az összes cukornád ültetvény 27%-át fedte le. Több, mint 40 országból több, mint 500 taggal rendelkezik, a cukornád ellátási lánc és a civil társadalom minden eleméből. A megbízható fenntarthatósági szabványokért felelős globális szervezet (ISEAL) tagja, illetve elnyerte a Corporate Knights „Best-Practice” ököcím elismerést. További információ: www.bonsucro.com

CÉLUNK:

100%-ban

FELELŐS FORRÁSBÓL SZÁRMAZÓ ANYAGOK FELHASZNÁLÁSA TOVÁBBRA IS

Kakaó és bevonó anyagok: RFA

Pálmazsír: RSPO

Papír: FSC

2021: 100% • 2022: 100%

TANÚSÍTÓ SZERVEZETEK

RFA

Rainforest Alliance Esőerdő Szövetség tanúsítvány

Az RFA-tanúsítvány biztosítja, hogy a termékhez felhasznált anyag (pl. kakaó) olyan, a minősítési kritériumoknak megfelelő fenntartható gazdaságból származik, ahol a biológiai sokféleség védelme és a farmok, helyi közösségek fenntartható megélhetésének biztosítása alapvető elvárás.

<https://www.rainforest-alliance.org/>

RSPO

Roundtable on Sustainable Palm Oil Fenntartható Pálmaolaj Kerekasztal tanúsítvány

RSPO-tanúsítvánnyal rendelkező termék esetén a fogyasztó olyan árut vásárol, melyben a felhasznált pálmazsír előállításához nem kerültek újabb erdőterületek kivágásra, valamint biztosítják az ültetvényen dolgozó munkások és a környező lakosság alapvető jogait.

<https://rspo.org/>

FSC

Forest Stewardship Council Felelős Erdőgazdálkodás Tanácsa tanúsítvány

Az FSC-tanúsítványok biztosítják a vásárlót arról, hogy az adott faanyag (pl. papír csomagolás előállításához felhasznált fa) felelős, szigorú társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi szabványok alapján megvizsgált és tanúsított erdőgazdálkodásból származik.

<https://fsc.org/en>

Bonsucro

Felelős cukornádtermesztés tanúsítvány

A Bonsucro tanúsítvány biztosítja, hogy a termék csomagolásához felhasznált cukornád felelősen működő gazdaságból származik. A Bonsucro egy olyan globális, nonprofit szervezet, mely a cukornádtermesztés szociális és környezetvédelmi negatív hatásainak csökkentése érdekében jött létre, hogy biztosítsa a cukornádtermesztés hosszú távú fenntarthatóságát.

<https://www.bonsucro.com/>

6. A MI KÖRNYEZETÜNK

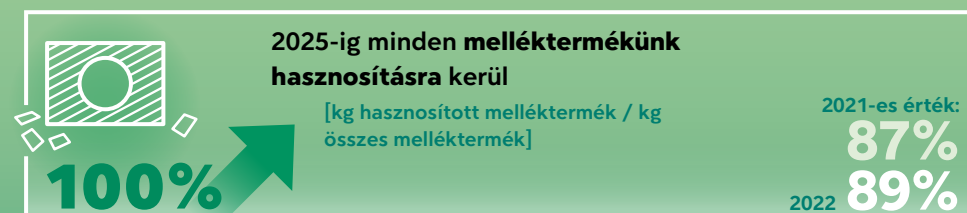
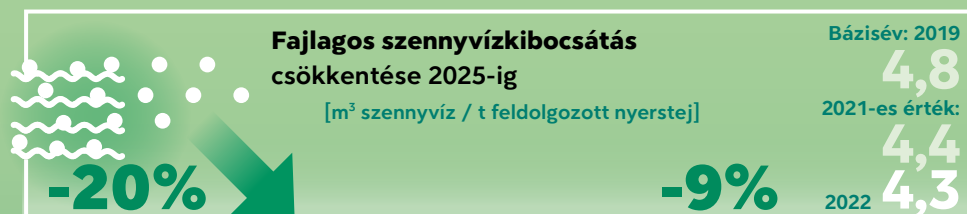
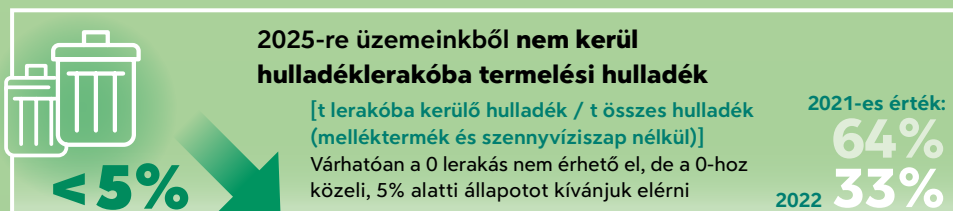
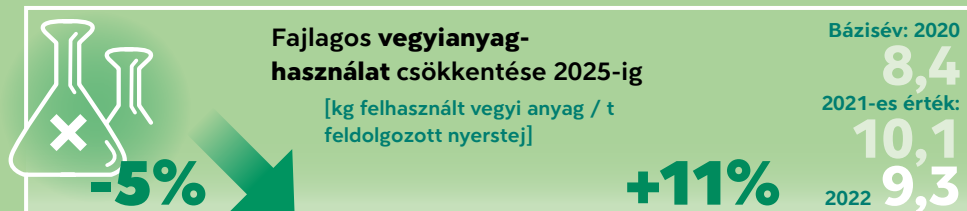
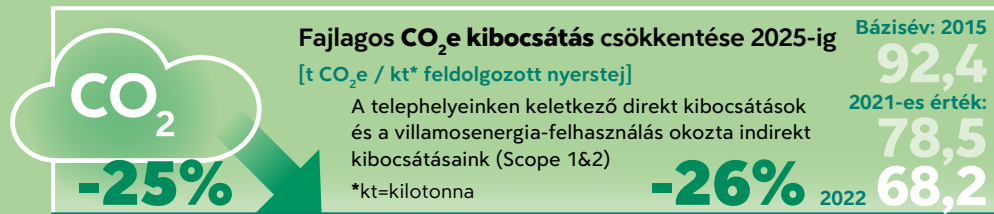
Környezeti értékeink nélkül nem tudunk teljes értékű életet élni. A jóléti társadalom igényeinek kiszolgálása érdekében az elmúlt évtizedekig figyelmen kívül maradt a természeti adottságok, kincsek megbecsülése. Bolygónk javainak kiaknázása azonban olyan méreteket öltött, hogy napjainkra már saját bőrünkön érezhetjük a klímaváltozás vagy a túlzott hulladéktermelés negatív hatásait.

Felelősen működő vállalatként fontosnak tartjuk környezetünk védelmét és a működésünkhöz kapcsolódó negatív hatások minimalizálását. A téma fontosságát és elköteleződésünk súlyát jól mutatja, hogy a környezetvédelem egyik meghatározó eleme lett a kialakított fenntarthatósági stratégiáknak. Felmérve saját és értékláncunk működésének hatásait, a klímavédelem, a körforgásos gazdaság erősítése (anyaghasználat és hulladékminimalizálás), a vízhasználat csökkentése és az állattól-életi intézkedések kerültek a középpontba. Ezekkel kívánunk a jövőben is kiemelten foglalkozni és jelentésünkben is ezeket a témaköröket vesszük górcső alá.

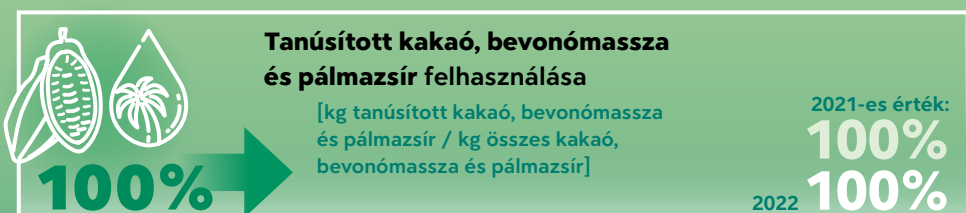
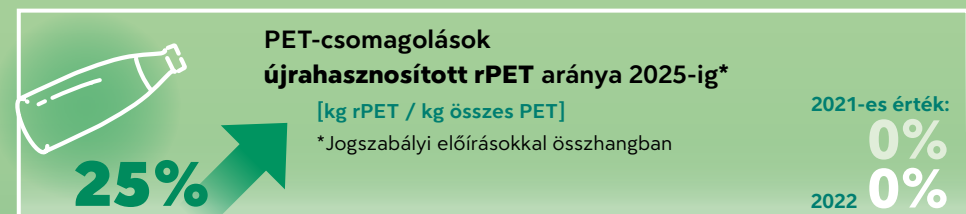
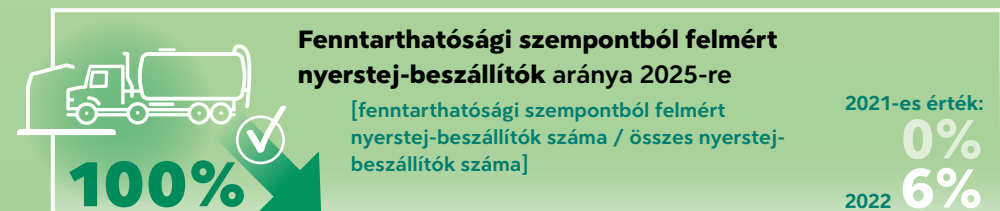
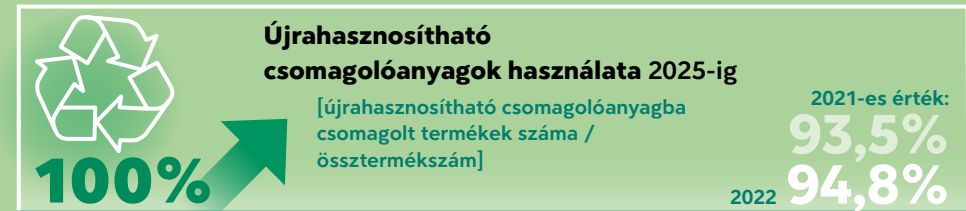
Célunk, hogy saját tetteink, valamint kollégáink, fogyasztóink és üzleti partnereink ösztönzésével, közösen tegyünk környeze-

tünkért. Vállalati tevékenységünket mi magunk szabályozzuk. Itt mindent megteszünk annak érdekében, hogy harmóniában tudjunk működni a környezetünkkel. Az elmúlt években és a jövőben is olyan korszerű és előremutató műszaki megoldások álltak és állnak vállalatunk fókuszában, melyek a károsanyag-emisszió egyidejű csökkentésével anyag- és energiamegtakarításhoz vezetnek. Két telephelyünk (Csorna és Szeged) is ISO 14 001 Környezetközpontú Irányítási Rendszerrel rendelkezik évek óta, és a többi telephelyünkön is kamatoztatjuk a szabvány szerint auditált gyárainkban szerzett értékes tapasztalatokat és tudást a környezetvédelem területén.

Felelősségünk, hogy minden, a működésünkhöz szükséges és abból eredő – de a közvetlen ráhatásunk alá nem eső – környezeti hatás kezelésében is szerepet vállaljunk, mivel ezek gyakran jelentősebbek, mint a saját, közvetlen tevékenységünk hatásai. Ennek érdekében az értékláncunk szereplőivel folyamatosan erősítjük együttműködésünket – partnerségi programok, figyelemfelhívó, a fogyasztók tájékoztatását segítő tevékenységek, – hiszen együtt nagyobb pozitív ráhatást tudunk gyakorolni a témakörre és jobb eredményeket tudunk elérni.

Környezetvédelmi vállalásaink 2025-ig

6.1. Klímavédelem

Az élelmiszeripar és ezen belül a tejtermelés nagy kihívások előtt áll a klímavédelem területén, hiszen szerepe jelentős az üvegházhatású gázok kibocsátásában. Az Európai Unióban az összes üvegházhatású gáz kibocsátásának 31%-a az agrár-élelmiszeripari rendszerből származik.⁷ Mi, a Sole-Mizo Zrt.-nél a kialakított fenntarthatósági stratégiánkon keresztül arra törekszünk, hogy a lehető legkisebb karbonlábnyomot hagyjuk magunk után minőségi és tápláló tejtermékeink előállításakor. Ennek érdekében 2021-től a klímavédelmi kérdéseket a vállalat stratégia szinten kezeli a Klíma- és vízvédelmi munkacsoport működésével.

A csoport feladata a stratégiai tervek előkészítése, a kibocsátáscsökkentési lehetőségek feltérképezése, a tervezett intézkedések megvalósítása, ellenőrzése és az eredmények folyamatos nyomon követése.

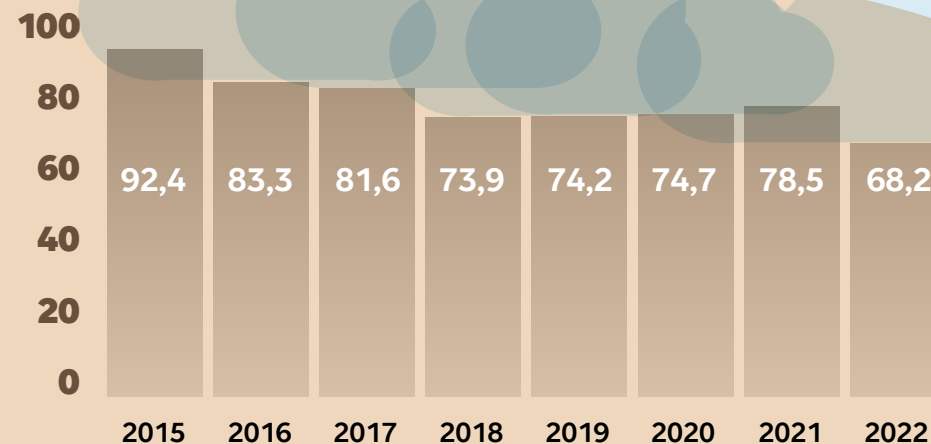
⁷ Forrás: <https://epthinktank.eu/2023/02/07/climate-impact-of-the-eu-agrifood-system/> [2023.06.20].

FELMÉRNI ÉS CSELEKEDNI

Klímavédelmi intézkedéseink tervezéséhez és a hatások nyomon követéséhez a 2020-as évtől (visszamenőleg 2015-től) minden évben meghatározzuk vállalatunk magyarországi telephelyeinek üvegházhatású gáz kibocsátását. 2021-ben a klímafolyadékok utántöltése következtében kis mértékben növekedett az abszolút Scope 1&2 kibocsátásunk⁸, míg a termelési volumen kis mértékben csökkent. 2022-ben sikerült **jelentősebb energiamegtakarítást elérni, melynek következtében mind az abszolút, mind a fajlagos ÜHG kibocsátásunk (üvegházhatású gázok kibocsátása) is jelentősen csökkent, a 2015-ös bázisév közeli értékre esett vissza.** Az utóbbi, azaz **a feldolgozott nyerstej tonnánkénti mennyiségére vetített érték 2022-re 26%-kal csökkent a 2015-ös bázisévhez képest, így elérve a 2025-re kitűzött 25%-os csökkentési célértéket.**

A jövőben továbbra is azon fogunk dolgozni, hogy 2025-ig ezt az értéket fenn tudjuk tartani, vagy akár tovább csökkentjük. Ennek érdekében folytatjuk energiahatékonysági intézkedéseink megvalósítását. Emellett munkacsoportunk folyamatosan dolgozik a további csökkentési potenciálok feltérképezésén és kivitelezésén is.

GRI 3-3; 305-4

Fajlagos üvegházhatású gázkibocsátás (ÜHG) (Scope 1&2) [t CO₂e / kt feldolgozott nyerstej]

CO₂e: Szén-dioxid ekvivalens, azaz egy tonna szén-dioxid vagy azzal megegyező, a 100 éves időhorizonton vizsgált globális éghajlat-módosító potenciálnak (GWP) megfelelő mennyiségű üvegházhatású gáz. A GWP legfrissebb adatait az IPCC Fifth Assessment Report tartalmazza: https://www.ipcc.ch/pdf/assessmentreport/ar5/wg1/WG1AR5_Chapter08_FINAL.pdf (73-79. o).

⁸ A számítások a Greenhouse Gas Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard előírásai alapján készültek. 4 magyarországi telephelyünkön és szegedi raktárunkban az energiefelhasználás, a klímafolyadékok, illetve saját vagy általunk működtetett járműveink és targoncáink okozta ÜHG-kibocsátásokra vonatkozik. A Scope 2 számítás location-based módszer alapján került meghatározásra. A figyelembe vett üvegházhatású gázok: CO₂, CH₄, N₂O, HFCs, PFCs, SF₆, NF₃. Alkalmazott emissziós faktorok: elektromos áram: International Energy Agency (IEA); földgáz: Nemzeti Leltárjelentés (<https://unfccc.int/ghg-inventories-annex-i-parties/2020>); benzin, dízel, klímagázok: Defra (<https://environment.data.gov.uk/>).

CO₂ CH₄ N₂O HFCs PFCs SF₆ NF₃

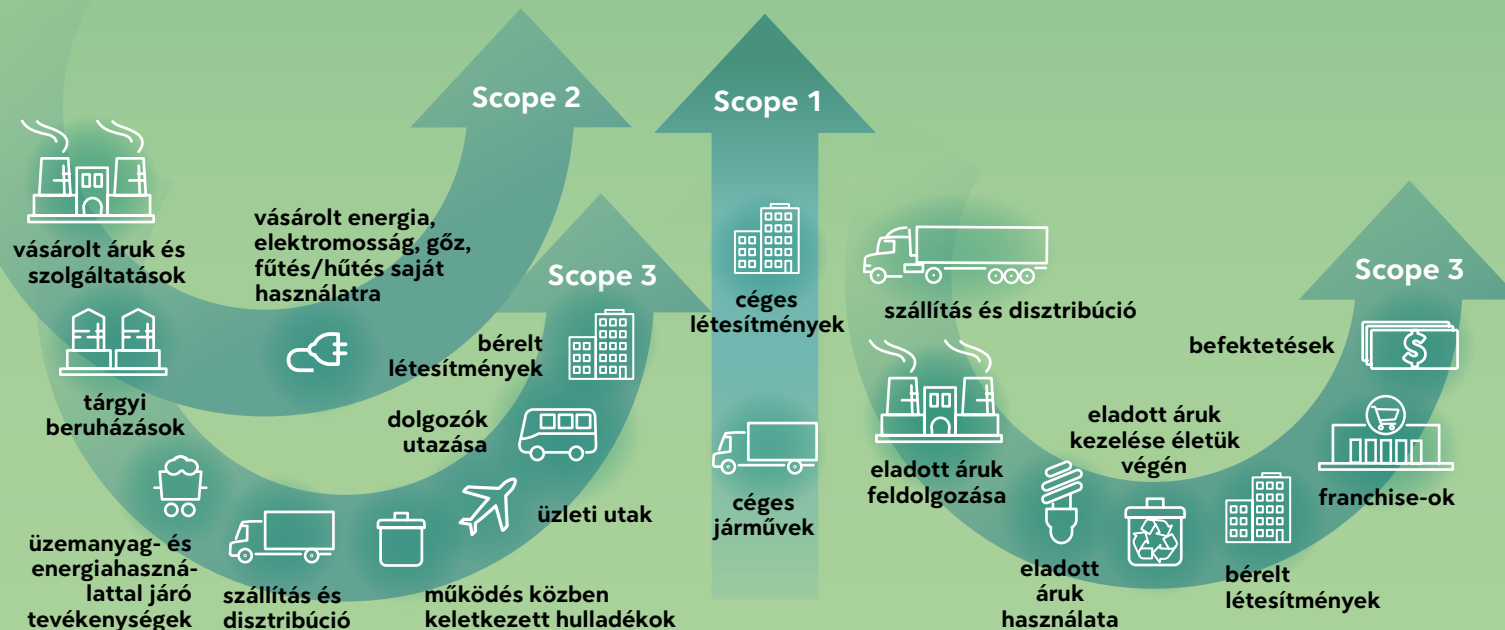

CÉLUNK:

-25%

**25%-KAL CSÖKKENTJÜK
2025-IG A FAJLAGOS
CO₂E KIBOCSÁTÁSUNKAT***

[t CO₂e / kt feldolgozott nyerstej]
Bázisév: 2015 • 2021: -15% • 2022: -26%
*Scope 1&2 kibocsátások

A GHG protokoll az ÜHG kibocsátásának meghatározásához kínál nemzetközi sztenderdeket, így biztosítva, hogy az ÜHG emissziók számítása azonos keretek közt valósuljon meg világszerte. A vállalati karbonlábnyom számításra vonatkozó útmutatók alapján három fő kibocsátási területet különböztetünk meg az értéklánc mentén: Scope 1, Scope 2 és Scope 3. Az ezekhez tartozó egyes forráskategóriák az ábrán láthatóak.

Az ábra a Greenhouse Gas Protocol: Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard képe alapján készült

ENERGIAHATÉKONYSÁGI INTÉZKEDÉSEINK

GRI 3-3, 302-3

A nyerstej feldolgozása és a tejtermékek előállítása energiaigényes folyamat. Ezt kibocsátásaink karbonlábnyoma is jól tükrözi: legnagyobb mértékben a földgáz- és villamosenergia-felhasználás járul hozzá termelési tevékenységünk okozta (ún. Scope 1&2) üvegházhatású gázkibocsátásunkhoz. Az energia hatékony felhasználása mind gazdasági, mind környezeti érdekünk, ezért a jogszabályi előírásoknak megfelelően és a folyamatos javulás érdekében négyévente külsős szakértőkkel energiaauditot végeztünk, melynek eredményeit figyelembe vesszük energetikai és technológiai fejlesztéseink tervezésénél és megvalósításánál. Vállalatunk 2015-től számos intézkedésnek (pl. új trafók, új kazánok és bojlerok beszerelése), illetve az energiatudatos működésnek köszönhetően az elmúlt években jelentős energiamegtakarítást ért el az 1 tonna feldolgozott nyerstejre vetített értékek tekintetében.

A fajlagos értékek az energiafelhasználáson túl nagyban függenek a termelési volumentől. 2021-ben a termelési mennyiség csökkenése miatt átmenetileg visszaesett a hatékonyságunk, de 2022-re sikerült termelésünket ismét optimalizálni és az **1 tonna feldolgozott nyerstejre vetített villamosenergia- és gázfogyasztásunkat kicsivel a 2020-as szint alá csökkenteni. Így továbbra is elmondható, hogy a 2015-ös értékhez képest 18%-kal volt alacsonyabb 2022-ben a fajlagos villamosenergia- és földgázfogyasztásunk.**

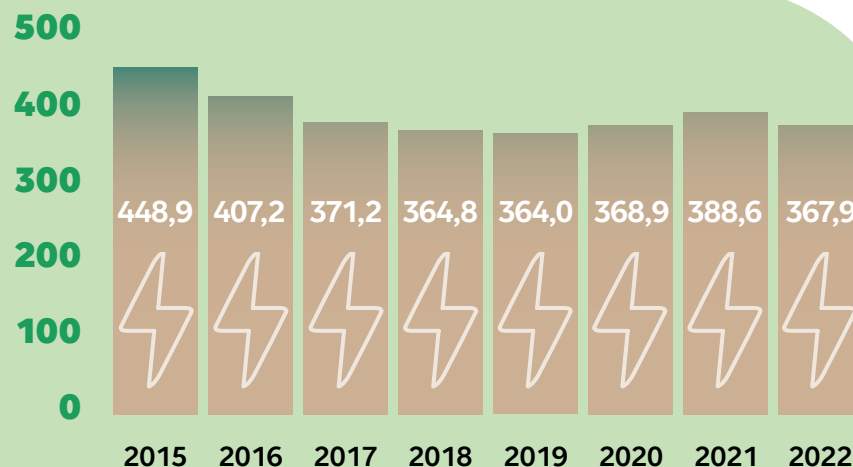
Folyamatosan dolgozunk azon, hogy a lehető legkisebb energiafelhasználással állítsuk elő termékeinket. 2021-2022-ben a következő energetikai hatékonyságot növelő projekteket hajtottuk végre:

- ✓ Folytattuk üzemeink világításának korszerűsítését, mely során a régi armatúrákat és fénycsővilágításokat lecseréltük LED-re (Szeged, Bácsbokod, Csorna, Marcali) és személyjelenlét-érzékelőket szereltünk fel (Bácsbokod).
- ✓ Optimalizáltuk az ultraszűrő berendezéseink működését (Bácsbokod).
- ✓ Optimalizáltuk termelésünket és heti 6 napos termelésre álltunk át (Bácsbokod).
- ✓ Optimalizáltuk az üzemi gőznyomást (Bácsbokod).
- ✓ Hőszigeteltük gőzkazánjainkat (Szeged).
- ✓ Hőszigeteltük gőz-, illetve hidegvizes csőhálózatunk egy részét (Szeged, Csorna, Bácsbokod).

Ezen intézkedéseinkkel éves szinten akár 4,5 millió kWh energiamegtakarítás is elérhető.

A közeljövőben terveink közt szerepel, hogy folytatjuk hőszigetelési programunkat mind a gőz, mind a hidegvíz tekintetében. Az energiamegtakarítási és energiahatékonysági lehetőségeket folyamatosan vizsgáljuk és a megvalósítható intézkedések bevezetését beütemezzük.

Tervezzük, hogy 2023-2024-ben mind a 4 telephelyünkön napelemparkokat létesítünk, összesen több, mint 4,3 MWp teljesítménnyel. Annak érdekében, hogy hasznos (alap)területeket ne vegyünk el, a napelemeket a meglévő épületeink tetejére, illetve a kialakított gépkocsiparkolóink fölé tervezzük installálni. Az ily módon kialakítandó megújuló energiaforrástól azt várjuk, hogy egyrészt jelentősen csökkenteni tudjuk általa a tevékenységünkkel összefüggésben lévő ÜHG-kibocsátást (Scope 2 karbonlábnyom), másrészt pedig kevésbé leszünk kiszolgáltatva az elektromos energia változó árainak.

**Fajlagos energiafogyasztás
(földgáz és villamos energia)**

[kWh / t feldolgozott nyerstej]

„A kazánházban a szerelvények (pl. szelepek, tolózárak) javítása, átalakítása során a szigetelések sérülhetnek és így szigetelési hiányok alakulhatnak ki, ahol értékes energiát veszít a vállalat. Szegedi telephelyünkön 2022-ben ezeket a szigetelési hiányosságokat átvizsgáltattuk és javítottuk. Az intézkedés eredményeként a jövőben kb. évi 1 800 GJ hőveszteség kerülhető el, ami nagyságrendileg kb. 30, átlagos földgázfogyasztású (1 729 m³/év) lakás földgázigényét elégítené ki és kb. 102 t CO₂ kibocsátáscsökkentést jelent.”

Földi Róbert
Energetikus, Sole-Mizo Zrt.

ENERGIA OPTIMALIZÁCIÓT
SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEINKKEL

4,5 millió kWh

ENERGIAMEGTAKARÍTÁS
ÉVES SZINTEN

AZ ÉRTÉKLÁNC SZEREPE A KLÍMAVÉDELEMBEN

GRI 3-3

Tudatában annak, hogy sikeres működésünkhöz sok, direkt módon a vállalatunk működéséhez nem köthető, de mégis nélkülözhetetlen tevékenység szükséges (pl. takarmánytermelés, állattartás, logisztika, kiskereskedelmi tevékenységek), a karbonlábnyomunk meghatározása során a saját termelésünk és energiafelhasználásunk okozta üvegházhatású gázok kibocsátásán túl feltérképeztük értékláncunk klímahatásait is egészen a takarmánytermeléstől a fogyasztói hulladékokig (ezek az úgynevezett Scope 3 kibocsátások). A becslött értékek alapján a saját működésünk okozta kibocsátás mindössze kb. 3%-a a teljes értékláncunk kibocsátásának (ahogy ez a 31. oldali ábrán is látható). A legnagyobb üvegházhatású gáz kibocsátás a beszállított alap- és segédanyagaink előállításához, ezen belül is a tejtermeléshez köthető, mivel ennek során a közvetlen és közvetett CO₂-kibocsátás mellett jelentős a metángáz-kibocsátás is (a kérődző tehének bélgáza nagy mennyiségű metánt juttatnak a légkörbe), mely üvegházhatása 28-szorosa az ugyanolyan mennyiségű CO₂ üvegházhatásának.⁹

Bár értékláncunk minden elemének működésére és azok üvegházhatású gáz kibocsátására sincs közvetlen ráhatásunk, mégis kötelességünknek érezzük, hogy a tőlünk telhető lehető legtöbbet ezeken a területeken is megtegyük a negatív klímahatások mérséklése érdekében. Többek között ezért is törekszünk folyamatosan a hazai alapanyagok felhasználására (pl. a feldolgozandó nyerstejet közel 100%-ban hazai termelőktől vásároljuk). 2020-tól szoftveres alkalmazás segítségével optimalizáljuk a

nyerstejbeszállítási útvonalakat, továbbá 2017 óta a kiszállítások során fuvarozó alvállalkozóink, ahol az megoldható, dupla szinten szállítják az árukat a kamionokban, így növelve az egyszerre szállítható termékek mennyiségét és csökkentve a kiszállítások fajlagos környezetterhelését.

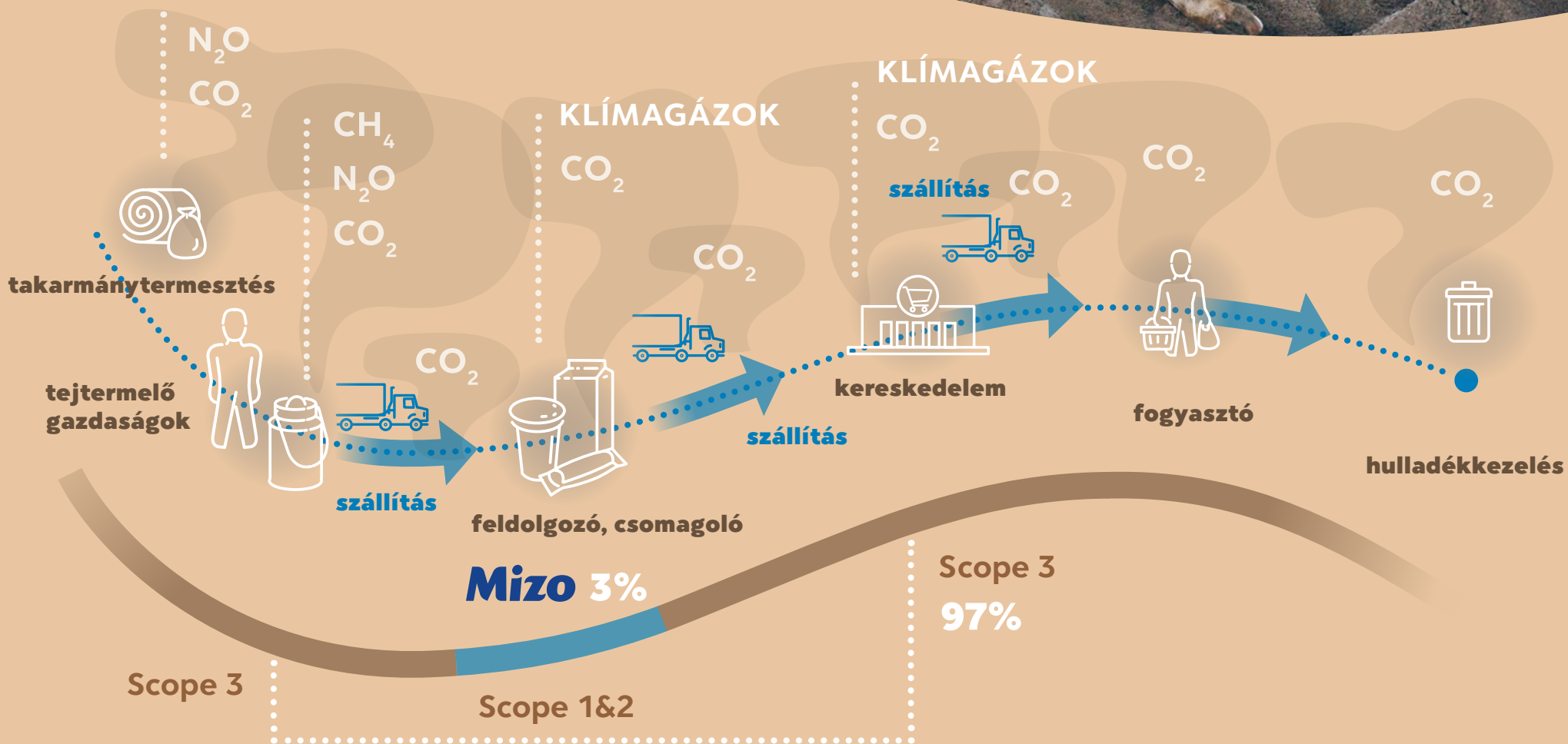
Az itt felsorolt intézkedéseket saját hatáskörünkben tudtuk végrehajtani. A tejtermelés okozta üvegházhatású gázok kibocsátására és ezek csökkentésére jelenleg kisebb ráhatással bírunk, azonban látva ennek súlyát és fontosságát, stratégiánkban célul tűztük ki a gazdákkal történő, a fenntarthatóság területén megvalósuló szorosabb együttműködést. Ennek koordinálására állítottuk fel 2021-ben a Tejtermelőkért felelős munkacsoportot (további információ a munkacsoportokról az 5.2. fejezetben olvasható). A munkacsoport feladata a stratégiai tervek előkészítése, az intézkedések megvalósítása, a folyamatos párbeszéd kialakítása a témában a nyerstejet megtermelő gazdákkal, valamint az együttműködés és tudásmegosztás a beszállítóinkkal. A fenntarthatósághoz kapcsolódó együttműködésünk során célunk a kétoldalú párbeszéd kialakítása a nyerstej-termelőinkkel, hogy kölcsönösen tudjuk segíteni egymást a klímavédelem témakörében is.

2022-ben továbbfejlesztettük nyerstej-beszállítóinkra vonatkozó higiéniai és minőségügyi értékelő rendszerünket a fenntarthatósági vonatkozásokkal és 2023-tól fokozatosan vezetjük be azokat az egyes beszállítói telephelyeken. További információ a felmérési rendszerről a 'Beszerzési gyakorlat' című 5.4.1. fejezetben olvasható.

⁹ Forrás: IPCC AR5.

ÜVEGHÁZHATÁSÚ GÁZOK KIBOCSÁTÁSA AZ ÉRTÉKLÁNCUNK MENTÉN

6.2. A körforgásos gazdaság erősítése (anyaghasználat és hulladéktermelés)

GRI 3-3, 301-1

Földünk kapacitásai végesek, ezért anyaghasználatunkat úgy kell megválasztanunk, hogy a bolygónk által biztosított erőforrásokat ne pazaroljuk el rövid idő alatt. A már megszokott lineáris termelés következtében azonban a természet adta nyersanyagok rohamos kiaknázásán túl óriási mennyiségű hulladékot is termeltünk. Az ellátási láncban a megtermelt élelmiszerek közel 1/3-a válik hulladékká¹⁰, melynek előállítása rengeteg felesleges energiával és egyéb negatív környezeti hatással jár (pl. üvegházhatású gázok kibocsátása). A körforgásos gazdaság kialakításának célja, hogy a nem megújuló anyagok és energiaforrások visszaforgatásával minimalizáljuk az új nyersanyagok felhasználását és a keletkező hulladékokat, és mindezt úgy, hogy már a terméktervezés során figyelembe vesszük termékeink és azok csomagolásainak környezetre gyakorolt hatásait.

Élelmiszeripari szereplőként felelősek vagyunk azért, hogy termékeinket milyen módon és milyen anyagokba csomagoljuk, hogy a termeléshez szükséges anyagokat milyen hatékonysággal használjuk fel, valamint, hogy hogyan csökkentjük a tevékenységünk során keletkező hulladékokat, illetve a fogyasztóknál keletkező élelmiszerhulladékokat.

Éppen ezért emeltük szintén stratégiai szintre a körforgásos gazdaság megvalósításának témakörét a Sole-Mizo Zrt.-nél, ahol a tevékenységünkhöz kapcsolódó anyaghasználatunkkal és hulladékaikkal foglalkozunk kiemelten.

A téma komplex és több felelősségi kört is magába foglal, ezért a stratégiánk kialakítása során létrehoztuk a Csomagolás, beszerzés munkacsoportot és a Hulladékkezelési munkacsoportot, melyek feladata a területekre vonatkozó stratégiai tervek előkészítése, a további javítási és fejlesztési lehetőségek feltérképezése, a tervezett intézkedések megvalósítása, valamint azok ellenőrzése és az eredmények nyomon követése.

ANYAGHASZNÁLAT

Mint tejfeldolgozó vállalat, anyaghasználatunk túlnyomó részét – az összes anyaghasználat kb.76-79%-át (2021-2022-es adatok alapján) – a nyerstej teszi ki. Fontosnak tartjuk, hogy anyaghasználatunkat is a minimális szinten tartsuk. Az anyagvesztés és a termelési hulladékok mennyiségének csökkentése érdekében termelésünk

hatékonyságát folyamatosan optimalizáljuk. Mivel alapanyagunk, a nyerstej – melyből naponta átlagosan 1 millió kg érkezik üzemünkbe – igen érzékeny és kevés ideig tárolható, ezért körültekintően kell megterveznünk alapanyag beszállításainkat.

Termelési és logisztikai szakembereink nap mint nap azon dolgoznak, hogy a legkisebb

anyagvesztéssel tudjunk termelni. 2021-2022-ben bevezettük a tömbösített gyártást és minimalizáltuk a kis szeriás gyártásokat. A bevezetett intézkedések és a gondos termelés következtében 2020-hoz hasonlóan 2021-2022-ben is csak töredéke került selejtezésre tejalapanyagainknak.

Anyaghasználat a Sole-Mizo Zrt.-nél 2020-2022-ben

Anyaghasználat ¹¹ (tonna)	2020	2021	2022
Alapanyag (nyerstej)	384 219	369 369	361 575
Egyéb tejalapú alapanyag	57 339	645	16 559
Segédanyagok	8 122	8 549	8 150
Csomagolóanyagok	22 978	21 798	23 459
Karbantartási anyagok	427	386	187
Vegyszerek, tisztítószer	3 224	3 732	3 363

¹¹ Felhasznált anyagaink közül a nyerstej és a tejalapú alapanyagaink megújulóak. Emellett csomagolóanyagaink is tartalmaznak megújuló anyagokat, azonban ennek pontos mennyisége jelenleg nem áll rendelkezésre. Minden egyéb anyaghasználatunk nem megújuló. A GRI szten-derdek definíciója alapján megújuló minden olyan anyag, mely olyan, bőségesen rendelkezésre álló erőforrásokból származik, melyek az ökológiai körforgások vagy mezőgazdasági folyamatok révén gyorsan újratermelődnek, így az ilyen és más kapcsolódó erőforrások által nyújtott szolgáltatások nem kerülnek veszélybe és a következő generáció számára is rendelkezésre állnak.

¹⁰ Forrás: https://denkstatt.eu/wp-content/uploads/2020/08/guideline_stopwastesavefood_en_220520.pdf

KEVESEBB VEGYIANYAG- FELHASZNÁLÁS

Élelmiszerbiztonsági szempontból és a minőségi kritériumoknak történő megfelelés érdekében telephelyeinken nélkülözhetetlen a gépsorok megfelelő tisztítása. Ez nagy víz- és vegyszerszükséglettel jár, de a felhasználás optimalizálásával jelentős megtakarítások érhetőek el. Célunk, hogy az 1 tonna feldolgozott nyerstejre vetített vegyi anyag-felhasználásunkat 2025-ig 5%-kal csökkentsük a 2020-as bázisévhez képest (2020: 8,39 kg vegyi anyag / 1 tonna feldolgozott nyerstej).

Ennek érdekében 2021-2022-es években is számos intézkedést vezetünk be:

- ✓ Optimalizáltuk a bácsbokodi üzemünk sajt-kádjainak CIP-mosóberendezését.
- ✓ Szegedi telephelyünkön felülvizsgáltuk a szennyvízkezelő vegyszerek használatát.
- ✓ Bevezettük a KPI mutató szoros nyomon követését (havi szinten).
- ✓ Megkezdjük a használt vegyszerfeleségek számának csökkentését és egységesítését mind a 4 telephelyünkön. Ez az intézkedés még folyamatban van.

A bevezetett intézkedések következtében a jövőben akár 240 000 liter vegyi anyag felhasználása előzhető meg.

„Folyamatosan törekszünk termelésünk hatékonyságának javítására. 2022-ben bácsbokodi telephelyünkön felülvizsgáltuk sajt-kádjaink CIP-mosóberendezésének működését. Az ellenőrzés során több olyan beállítást is találtunk, melynek módosításával a mosás hatékonysága javítható. A beállítások optimalizálása következtében kb. havi 1300 liter vegyszer és kb. 80-120 m³ hálózati víz felesleges felhasználása kerülhető el.”

Lakatos Ferenc
Gyárigazgató, Bácsbokod
Sole-Mizo Zrt.

Az évek során bevezetett intézkedések ellenére vegyszerfelhasználásunk 2021-ben kis mértékben emelkedett, majd 2022-ben ismét csökkenésnek indult, de még nem érte el a bázisév értékét. E változások okai a minőség érdekében bevezetett új higiéniai eljárások, illetve a bácsbokodi telephelyen 2021-ben elindított ivóvízkezelő rendszer próbaüzemében tapasztalt nagyobb vegyszerigény.

A folyamat optimalizálása következtében az ivóvízkezelőhöz felhasznált vegyszerek mennyisége 2022-re már csökkent.

A vegyszerfelhasználás csökkentése érdekében a jövőben további beruházásokat tervezünk és folytatjuk a CIP-mosóberendezéseink optimalizálását, valamint a mosó- és fertőtlenítőszeres fogyasztásának pontos követését és csökkentését.

CÉLUNK:

-5%

**5%-KAL CSÖKKENTJÜK
2025-IG A FAJLAGOS
VEGYIANYAG-
FELHASZNÁLÁSUNKAT**

[kg vegyi anyag /
t feldolgozott nyerstej]

Bázisév: 2020
2021: +20% • 2022: +11%

Fajlagos vegyi anyag-használat	2020	2021	2022
Fajlagos vegyi anyag használat [kg vegyi anyag / t feldolgozott nyerstej]	8,39	10,1	9,3

MINŐSÉGI ÉS FENNTARTHATÓ SEGÉDANYAGOK

Tejtermékeink előállításához több, a környezeti és a társadalmi hatások szempontjából „kritikus segédanyagot” használunk üzeminkben. Ilyenek a kakaók, a bevonók és a növényi zsírok. A minőségi igények mellett ezen segédanyagok beszerzése során az előállításukkal kapcsolatos fenntarthatósági szempontokat is figyelembe vesszük és csak a megfelelő fenntarthatósági tanúsítvánnyal (RFA, RSPO) rendelkező anyagokat használjuk fel termékeinkhez (erről az 5.4.1. fejezetben részletesen írtunk a beszerzési gyakorlatunk ismertetése során).

JÖVŐBARÁT CSOMAGOLÁSOK – TERMÉSZETESEN

A környezetre gyakorolt hatásaink minimalizálása érdekében nagy hangsúlyt fektetünk arra is, hogy termékeinkhez az elérhető leginkább környezetbarát csomagolóanyagokat használjuk fel mindenkor úgy, hogy a minőségi, az élelmiszerbiztonsági és az eltarthatósági kritériumok ne sérüljenek.

Ehhez rendszeres kommunikációt folytatunk a csomagolóanyag-beszállítókkal annak érdekében, hogy a tudományos újításokról és az innovációs lehetőségekről első kézből értesüljünk.

2022-ben Csomagolás, beszerzés munkacsoportunk elindította a fenntartható csomagolási akcióterv kidolgozását, melyben 5 akcióterület mentén kerültek összegyűjtésre a fejlesztési lehetőségek és ezek megvalósítási potenciáljai. Az ötlettárat folyamatosan bővítjük és a megvalósításra kerülő projektek útját végigkövetjük.

KEVESEBB CSOMAGOLÓANYAG FELHASZNÁLÁSA

Sok kicsi sokra megy elven folyamatosan keressük a csomagolóanyagok kisebb-nagyobb mennyiségi csökkentésének lehetőségét. 2022-ben bizonyos vödörös tejföltermékeinknél – egyeztetve forgalmazó partnereinkkel – elhagytuk a vödrök fülét, és így éves szinten 41 tonnával tudjuk csökkenteni műanyag-felhasználásunkat. Bizonyos PET palackos termékeink esetén átálltunk a körcímkére az egész palackot lefedő címkék helyett, mellyel további 790 kg műanyag felhasználását takarítottuk meg. Emellett vékonyítottuk a felhasznált PET palackjainkat, és bizonyos termékek esetén – egyeztetve partnereinkkel – elhagytuk a koronás tetőket.

2023-ban terveink közt szerepel a csomagolóanyagok tömegének további csökkentése, illetve azonos típusú anyagok használata bizonyos termékeink esetén.

5 AKCIÓTERÜLET A FENNTARTHATÓBB CSOMAGOLÁSÉRT

REduce

Környezetterhelő anyagok csökkentése (elsődleges, másodlagos és harmadlagos csomagoláson is)

REdesign

Újraalkotás környezetbarátabb optimalizálással

REcycle

Optimális (körforgásos) rendszer: gyűjtés, válogatás, újrahasznosítás

REmove

Környezetterhelő és felesleges anyagok eltávolítása

REsearch

Kutatás új és optimális lehetőségek felderítésére

CÉL A 100% ÚJRAHASZNOSÍTHATÓSÁG

A mennyiségi csökkentésen túl fontos, hogy olyan anyagokat használjunk fel a csomagolásokhoz, melyek a későbbiekben újrahasznosíthatóak (pl. mono, azaz egynemű anyagok használata, polisztirol helyett polipropilén vagy PET [polietilén-tereftalát] használata). Egyetlen nem újrahasznosítható csomagolóanyagunk a PS (polisztirol), melyet jelenleg termékeink 5,2%-ához használunk fel. Ennek oka, hogy bizonyos tejtermékeink minőségi és eltarthatósági kritériumait ez a csomagolóanyag biztosítja, de folyamatosan vizsgáljuk az alternatív lehetőségeket, hogy 2025-re minden csomagolóanyagunk újrahasznosítható legyen.

CÉLUNK:

100%

100%-RA NÖVELJÜK 2025-IG AZ ÚJRAHASZNOSÍTHATÓ CSOMAGOLÓ-ANYAGAINK ARÁNYÁT

[újrahasznosítható csomagolóanyagba csomagolt termékek száma / összes termékszám]
Bázisév: 2020 • 2021: 93,5% • 2022: 94,8%

ÚJRAHASZNOSÍTOTT ÉS MEGÚJULÓ ALAPANYAGOK

Az újrahasznosítható alapanyagok alkalmazásán túl szintén fontosnak tartjuk, hogy csomagolásainkban az újrahasznosított, illetve a megújuló alapanyagok arányát növeljük. A törvényi előírásoknak megfelelően termékeink PET-csomagolását 2025-re 25%-ban, 2030-ra pedig 30%-ban leváltjuk rPET (újrahasznosított polietilén-tereftalát), azaz újrahasznosított műanyag alapúra.

CÉLUNK:

25%

25%-RA NÖVELJÜK MŰANYAG PET-CSOMAGOLÁSAINK rPET ARÁNYÁT

[kg rPET / kg összes PET]
Bázisév: 2020
2021: 0% • 2022: 0%

Miért fontos az újrahasznosítható csomagolás?

Az újrahasznosítható csomagolás használata az első lépés a körforgásos anyaghasználat felé. Ha egy csomagolóanyag újrahasznosítható, akkor az megfelelő gyűjtés esetén nem a lerakóba, hanem az újrahasznosító üzembe kerül, ahol anyagában hasznosítják, és így a későbbiekben egy újabb termék csomagolásához lesz majd felhasználható.

A **kompozit csomagolások** terén a környezettudatosság jegyében 2020-ban a Sole-Mizo Zrt. üzemében a Tetra Pak által kifejlesztett legújabb, környezetvédelmi szempontból is korszerű csomagolóanyagokra álltunk át.

Ezek a csomagolóanyagok **növényi forrásból** származó rétegeket is tartalmaznak.

Tetra Pak dobozaink közül a TT3 csomagolásaink 93%-ban, az EDGE csomagolásaink 88%-ban, míg a Prisma csomagolásaink 77%-ban készülnek megújuló (növényi) alapanyagból.

2020 áprilisában megkezdtük a **Bonsucro tanúsítvánnyal rendelkező, cukornád-alapú Tetra Pak csomagolások** használatát is. Az átállási folyamat 2021 márciusáig tartott, melynek következtében 2021-ben csomagolásaink 40%-a, 2022-ben pedig csomagolásaink 42%-a rendelkezik ilyen Bonsucro tanúsítvánnyal. A tanúsítvány biztosíték arra, hogy a csomagolás növényialapú részeihez felhasznált cukornádat fenntartható módon termesztették.

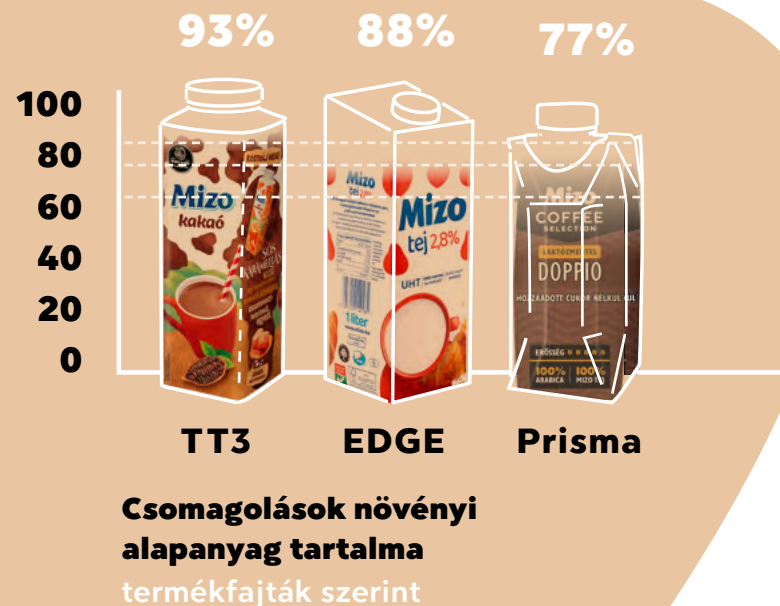
**A TERMÉKTERVEZÉS
SORÁN ÚGY TERVEZZÜK
TERMÉKEINKET
ÉS CSOMAGOLÁSAINKAT,
HOGY AZOK
KÖRNYEZETI HATÁSA
MINIMÁLIS LEGYEN.**

Mi az a növényi műanyag?

A növényi LDPE (kis sűrűségű polietilén) alapanyaga a **cukornád**, ami az egyetlen, megújuló forrásból származó, kereskedelmi forgalomban is elérhető növényi műanyag. Ez pontosan olyan tulajdonságokkal rendelkezik, mint fosszilis párja, ugyanakkor **újrahasznosítható, növeli a csomagolások megújuló tartalmát, miközben csökkenti a környezeti lábnyomot.** A cukornád-alapú kupakkal 19%-kal alacsonyabb CO₂-kibocsátást tudunk elérni, mint a fosszilis tüzelőanyagból származó műanyag kupakkal.

A növényi alapú LDPE-réteget papírral kombinálva akár 93%-ra növelhető a csomagolóanyag megújuló részének aránya.

Forrás: Mizo Tejkódex

Papírkartonjaink esetén folyamatosan növeljük az újrahasznosított arányt. Míg 2020-ban 70-75% volt újrahasznosított, 2021-ben már 80%, majd 2022-ben már 85% volt ez a mutató. Továbbá **minden általunk használt papírkarton FSC minősítéssel rendelkezik.** A körforgásos gazdasági gondolkodás alapeleme, hogy már a terméktervezés fázisában úgy tervezzük, fejlesztjük termékeink csomagolását, hogy az az elfogyasztást követően visszaforgatható legyen.

2021-től terméktervezési folyamatunkat kiegészítettük környezetvédelmi szempontokkal is. Folyamatosan felülvizsgáljuk az általunk használt csomagolóanyagokat és ahol még erre lehetőség van, ott áttérünk mono (egynemű) anyagok használatára a jobb hasznosíthatóság érdekében. Az új termékeinket már eleve úgy szeretnénk kialakítani, hogy csomagolásuk minél nagyobb mértékben újrahasznosítható, illetve kevésbé környezetterhelő legyen. Mindemellert rendszeresen felmérjük és megszüntetjük a szükségtelen csomagolásokat és törekszünk optimalizálni termékeink kiszerezéseinek nagyságát is.

HULLADÉKAINK

A főbb hulladékok, melyek a Sole-Mizo Zrt. értékláncában keletkeznek, a következők:

- Mezőgazdasági hulladékok, melyek alap- és segédanyagaink előállításánál keletkeznek.
- Termelési és kommunális hulladékok, melyek termelésünk során keletkeznek.
- Csomagolási és élelmiszerhulladékok, melyek szintén termelésünk során, továbbá a kereskedelmi partnereinknél és a fogyasztóinknál keletkeznek.

A Sole-Mizo Zrt.-nek legnagyobb befolyása a saját tevékenységéhez közvetlenül kapcsolódó termelési és kommunális hulladékok keletkezésére és kezelésére van. A kereskedelmi partnereknél és a fogyasztóknál keletkező csomagolási és élelmiszerhulladékokra csak a megfelelő csomagolás- és terméktervezésen keresztül tudunk befolyást gyakorolni.

Termelésünk során veszélyes és nem veszélyes hulladékok, települési hulladékok, illetve állati eredetű melléktermékek keletkeznek. Hulladékokkal kapcsolatos tevékenységeinket a 3R, azaz a Reduce (csökkentés), Reuse (újrahasználat) és a Recycle (újrahasznosítás) elve mentén végezzük, a jogszabályi előírásoknak megfelelően, a környezetvédelmi vezető irányításával, és azokról a jogszabályi előírásokkal összhangban nyilvántartást vezetünk telephelyeinken.

A HULLADÉKOK KELETKEZÉSÉNEK MEGELŐZÉSE

A hulladékhierarchia elveit követve elsődleges szempont a hulladékok keletkezésének megelőzése. Többek között ennek céljából mindig szem előtt tartjuk a termelési folyamatok optimalizálását és a hatékonyság javítását. 2021-2022-ben számos intézkedést valósítottunk meg a hulladékok mennyiségének csökkentése érdekében:

- ✓ optimalizáltuk sajtgyártásunkat, csökkentettük a savképződést,
- ✓ formavágást és súlymérést vezettünk be deformált sajtjaink esetén és
- ✓ optimalizáltuk vegyszerfelhasználásunkat.

Ezeknek köszönhetően évente több mint 4000 tonna hulladék keletkezése előzhető meg a termelés során.

4000 tonna

HULLADÉK KELETKEZÉSE ELŐZHETŐ MEG A TERMELÉS SORÁN.

Gyárainkban már most is minimális mennyiségű késztermék válik hulladékká: 2021-ben ennek aránya 0,1% volt. 2022-ben növekedett ez az érték 0,2%-ra, de középtávú célunk, hogy ezt 2025-ig a 2021-es érték 50%-ára csökkentjük.

CÉLUNK:

-50%

2025-IG 50%-KAL CSÖKKENTJÜK A KÉSZTERMÉKEINKBŐL KELETKEZŐ HULLADÉKOK MENNYISÉGÉT.

[tonna hulladékká vált késztermék / tonna késztermék (%)]
Bázisév: 2021: 0,10% • 2022: +100%

GRI 3-3, 306-1,
306-2, 306-3

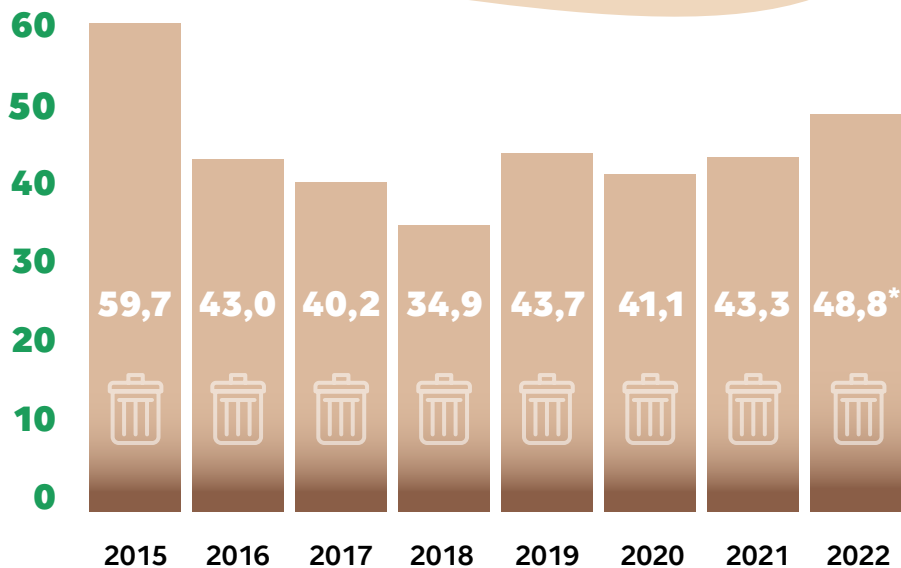
2021-2022-ben is eladományoztuk a közeli lejáratú termékeket a Magyar Élelmiszerbank Egyesület részére (2021-ben 12 640 641 Ft értékben, míg 2022-ben 15 108 004 Ft értékben). Emellett vizszámérési riportot készítettünk, felmértük termékeinket, melyek a hulladékkeletkezés szempontjából problémát jelenthetnek, felülvizsgáltuk a laboratóriumi minták számát és havi KPI nyomon követést vezettünk be.

A hulladékok keletkezésének megelőzése érdekében tett intézkedések sikerességét jól tükrözi, hogy **a szennyvíziszap nélkül vizsgált hulladékok mennyisége több, mint 70%-kal csökkent 2020-hoz képest.** Az elemzéshez a szennyvíziszap

leválasztása azért szükséges, mert ennek a hulladékkategóriának mennyisége jelentősen (több, mint duplájára) növekedett a vízművel történt megállapodás értelmében: a szegedi iszaprést a vízmű kérésére megszüntettük és így hígabb és egyben nagyobb mennyiségű szennyvíziszapot adunk át a vízmű részére, akik ezt hatékonyabban tudják felhasználni a rothasztóban. A hígabb szennyvíziszap kb. 86-88%-át teszi ki a telephelyeinken keletkezett hulladékok összmennyiségének, így ez is növekedett az elmúlt 2 évben (2021: 16 009 tonna, 2022: 17 628 tonna).

Telephelyeinken keletkező hulladékok és mennyiségük 2021-2022-ben:

Hulladékkategória	2020	2021	2022
Szennyvíziszap	7 401	14 016	15 228
Élelmiszerhulladék (fogyasztásra vagy feldolgozásra alkalmatlan anyag) [t]	6 584	554	610
Kommunális hulladék [tonna]	1 013	971	757
Egyéb [tonna]	783	467	1033
Összesen	15 782	16 009	17 628

Keletkező hulladékaink fajlagos mennyisége [kg / t feldolgozott nyerstej]

* A növekedés oka a szennyvíziszap hígabb formában történő átadása partneri kérésre (a hatékonyabb hasznosítás érdekében)

Célunk, hogy telephelyeinken tovább csökkentsük hulladékaink fajlagos mennyiségét. Ennek érdekében a jövőben továbbra is folyamatosan felülvizsgáljuk és optimalizáljuk termelési folyamatainkat. Tömbösítjük termelésünket és csökkentjük a kis szériás termékeink gyártását.

Jelenlegi termelésünk során több olyan anyag is keletkezik (savó, félkész termékek és permeátum), amelyek egyéb tevékenységekhez is felhasználhatóak telephelyeinken, vagy azokon kívül külső harmadik félnél. Célunk, hogy ezen úgynevezett potenciális melléktermékeink 2025-ig teljes mértékben hasznosításra kerüljenek.

Ennek érdekében összegyűjtöttük a felhasználási lehetőségeket, melyek kiértékelése folyamatban van. A potenciális melléktermék vásárlókkal is folyamatosan kapcsolatban vagyunk és tárgyalásokat folytatunk.

2022 negyedik negyedében a Bonafarm Csoport egységesen kezdett el foglalkozni a melléktermékek hasznosítási lehetőségeivel, első körben a cégcsoporton belül más ágazatokban, illetve amennyiben erre nincs lehetőség, akkor tágabb körben vizsgálva.

CÉLUNK:

100%

2025-IG MINDEN POTENCIÁLIS MELLÉKTERMÉKÜNK HASZNOSÍTÁSRA KERÜL.

[tonna hasznosított, vagy hasznosításra átadott potenciális melléktermék / tonna összes potenciális melléktermék (%)]
2021: 87% • 2022: 89%

+106%

SZENNYVÍZISZAP**

** a vízmű kérésére, a vízművel történt megállapodás következtében

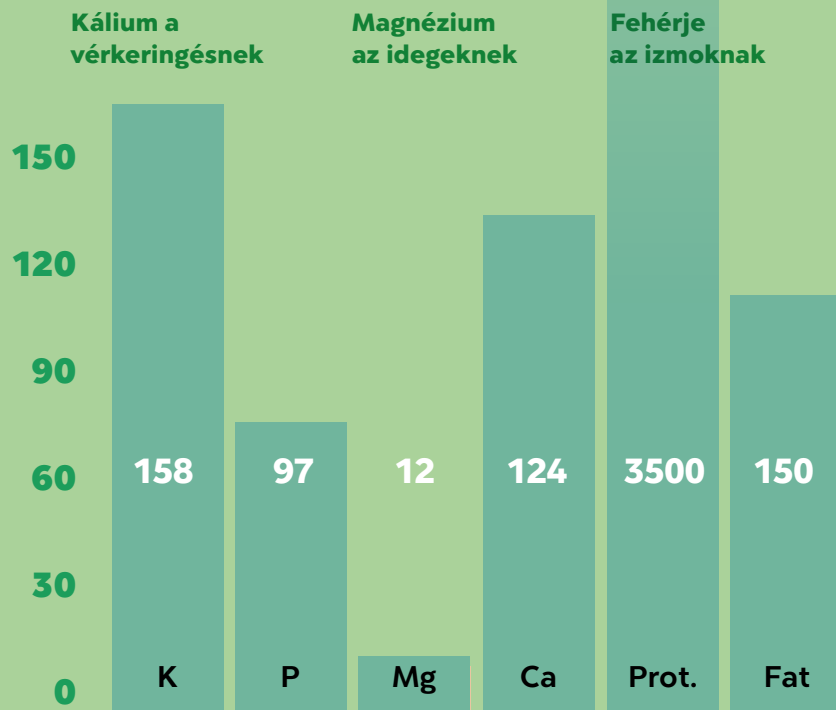
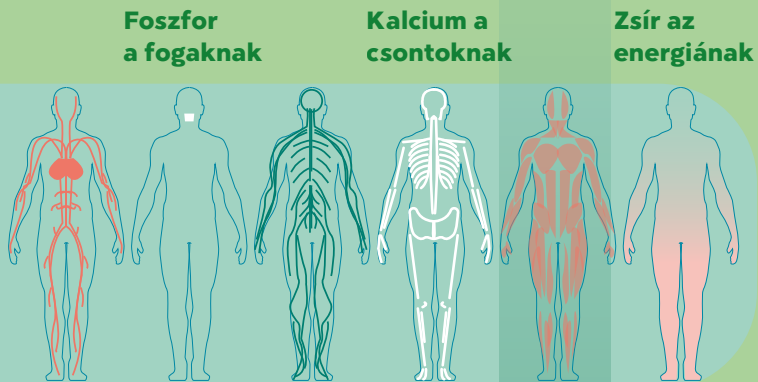
-71%

ÉLELMISZER-HULLADÉK KOMMUNÁLIS HULLADÉK EGYÉB HULLADÉK

**A túrógyártás mellékterméke a savanyú savó.
A savó vitaminban gazdag és számos, az emberi szervezet számára pozitív tulajdonsággal rendelkezik.**

TUDTA?

100 g savanyú savó tartalma (mg)

CÉL A NULLA LERAKÁS!

A keletkező hulladékainkat az előírásoknak megfelelően gyűjtjük, amit a környezetvédelmi vezető irányításával tartott környezetvédelmi bejárások alkalmával 2 havonta ellenőrzünk is. A hulladékokat kizárólag megfelelő kezelési és begyűjtési engedéllyel rendelkező szerződéses hulladékkezelő partnereknek adjuk át további kezelésre. Törekszünk a **minél nagyobb arányú újrahasznosítás elérésére**.

2022-ben a hulladékok sorsának pontosabb nyomon követése érdekében átalakítottuk hulladéknnyilvántartásunkat és a 2020-ban

definiált célunkat is pontosítottuk. 2021-ben a melléktermékek és a szennyvíziszap kivételével a keletkező összes hulladékunk 64%-a, míg 2022-ben 33%-a került hulladéklerakóba. Célunk, hogy 2025-re 5% alá csökkentsük ezt az arányt.

A beérkező anyagok kartoncsomagolásait már évek óta elszállítatjuk. Emellett a fémhulladékainkat, illetve a fa és műanyag raklapjainkat, kosarainkat további felhasználásra vagy hasznosításra értékesítjük. Irodaházainkban is a hulladékokat szelektíven gyűjtjük.

CÉLUNK:

2025-RE ÜZEMEINKBŐL NEM KERÜL HULLADÉKLERAKÓBA TERMELÉSI HULLADÉK.*

[tonna lerakóba kerülő hulladék / tonna összes hulladék a szennyvíziszap nélkül (%)]**
2021: 64% • 2022: 33%

* Cél a <5% elérése

** A pontosabb nyomon követés érdekében mutatószámunkat módosítottuk korábbi jelentésünkhöz képest.

2021-2022-ben számos további intézkedést vezetünk be, melyek a költséghatékonyság mellett hozzájárultak a lerakóra kerülő hulladékok mennyiségének csökkentéséhez is:

- ✓ Szegedi gyárunkban megvalósítottuk a polietilén öntőszálak szelektív gyűjtését és átadását újrahasznosításra.
- ✓ Szegedi gyárunkban a hulladék-tömörítő berendezés segítségével megvalósítottuk a kompozit csomagolási hulladékok tömörítését és átadását újrahasznosításra.
- ✓ Szegedi üzemünkben megkezdtük a csomagolóanyagok válogatását a keletkezés helyszínén.
- ✓ Marcaliban a hulladékok egy része a biogáz üzemnek kerül átadásra.
- ✓ Marcaliban megkezdtük a tiszta és szennyezett fóliák újrahasznosításra történő átadását.
- ✓ Csornai üzemünkben megkezdtük a papír és műanyag csomagolási hulladékok szelektív gyűjtését a termelésben és ehhez új tárolókat alakítottunk ki.

Ezen intézkedésekkel több mint 300 tonna hulladék lerakását tudjuk megelőzni évente.

A folyamatos javulás és a kitűzött céljaink érdekében a jövőben a sikeres szelektív gyűjtési gyakorlatot kívánjuk kiterjeszteni gyáregységeinkben

TÁJÉKOZTATÁS FOGYASZTÓINK FELELŐS DÖNTÉSEINEK TÁMOGATÁSÁHOZ

Termelésünkhöz szorosan kapcsolódik a vevőinknél és a fogyasztóinknál keletkező csomagolási és élelmiszer-hulladék kérdése is. Mivel az élelmiszer-hulladékok mennyisége függhet a csomagolástól, ezért a termékcsomagolásainkat úgy tervezzük meg, hogy azok elősegítsék a termékeink magas minőségének megtartását és azok eltarthatóságát. A nagyobb méretű csomagolási oldalpaneelen (pl. az italdobozokon) a csomagolási hulladékok kezelésével kapcsolatos hasznos információkat is megosztunk, illetve további kampányokat kívánunk indítani az otthoni élelmiszerpazarlás megelőzésére történő figyelemfelhívás céljából.

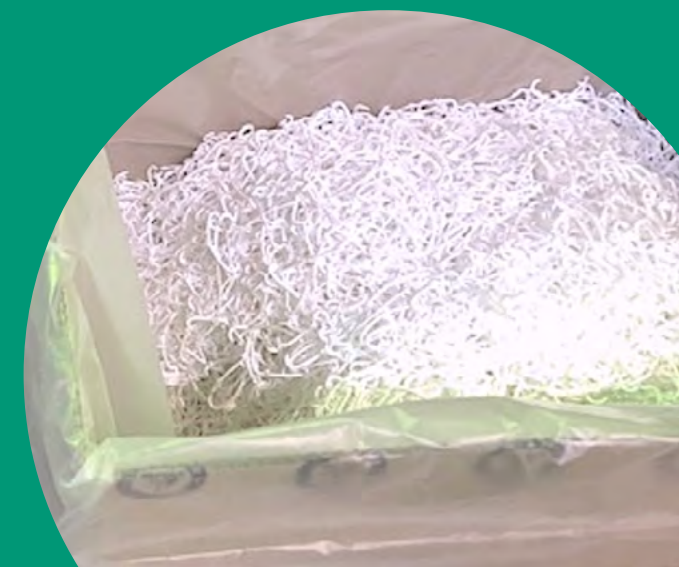

SOK KICSI SOKRA MEGY, AVAGY VEGYÜK ÉSZRE A LEHETŐSÉGEKET!

„Az ESL termékek gyártása során polietilént használunk a fröccsöntéshez, melynek következtében hetente kb. 1 200 000 – 1 600 000 db (300 kg) öntőszál keletkezik, mely korábban lerakásra került. 2022-ben megkezdtük ezen öntőszálak hasznosítási lehetőségeinek felkutatását. A szabályozás megismerése és a partneri lehetőségek feltérképezése után sikeresen meg tudtuk kezdeni ezen öntőszálak hasznosításra történő átadását, így a gazdasági haszon mellett éves szinten kb. 15 600 kg műanyag hulladéklerakóba kerülését kerülhetjük el.”

Kuk Titus
Gyárigazgató,
Szeged
Sole-Mizo Zrt.

6.3. Vizeink védelme

A víz életünk nélkülözhetetlen eleme. Földünk felszínének kétharmadát víz borítja, mely kb. 1,4 milliárd km³ mennyiségű vízkészletet jelent. Ennek az elképzelhetetlenül nagy mennyiségnek azonban csak 1%-a édesvíz, csak ezt tudjuk közvetlenül felhasználni. Magyarországon szerencsés helyzetben vagyunk, hiszen jelenleg biztonságos mennyiségű elérhető és jó minőségű vízforrással rendelkezünk (szemben a világ számos vízhiányos régiójával, ahol nagy küzdelmek folynak az ivóvízért), azonban az ivóvízellátás több mint 95%-át adó felszín alatti vízkészletek utánpótlódása az éghajlati viszonyok alakulásának függvényében változhat a jövőben¹².

VÍZHASZNÁLATUNK ÉS SZENNYVIZEINK

Működésünk vízzel kapcsolatos hatásait a magyarországi jogszabályoknak megfelelően telephelyeinken vizsgáltuk. Elmondható, hogy sem működésünk, sem vízhasználatunk nem veszélyezteti a gyáraink környezetének felszíni és felszín alatti vízkészletét.

Továbbá az elővigyázatosság elvét és a szigorú környezetvédelmi előírásokat szem előtt tartva, minden vízkivételi és szenny-

vízisztító egységünk modern, a jelenkor igényeinek megfelelő műszaki kialakítású. A kéthavi rendszerességű környezetvédelmi bejárások alkalmával az újonnan felállított EHS-szervezet kompetens kollégái a vízügyi létesítményeket és minden vízzel kapcsolatos tevékenységünket ellenőrzik és szükség esetén azonnali javító intézkedést rendel el. A vízkivétellel, vízhasználattal kapcsolatos adatok nyomon követéséért, a hatóságokkal történő kapcsolattartásért és az engedélyeztetésekért szintén a környezetvédelmi vezetők felel. A szigorú higiéniai körülmények miatt jelentős mennyiségű vizet használunk fel termelésünk során. A vízhasználatunk és vízkibocsátásunk 2021-2022-ben négy telephelyünkön kis mértékben növekedett, azonban vízkibocsátásunk a közcsatornába csökkent a bácsbokodi szennyvíztisztító működésének köszönhetően (2021-től működött a teljes évben).

Bár magyarországi telephelyeink nem vízhiányos területen üzemelnek¹³, ismerve természetes vizeink értékét, fontosnak tartjuk, hogy működésünk vízigényét és a termelés következtében keletkező szennyvizeink mennyiségét a lehető legalacsonyabb szintre csökkentsük.

¹² Forrás: Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat Nemzeti Alkalmazkodási Központ Főosztály: A települések ivóvízellátásának klímaterületi környezeti Magyarországon kiemelt víziközmű-szolgáltatói esetében. https://nater.mbfz.gov.hu/sites/nater.mfgi.hu/files/files/Jelentes_vizellatas_klima_serulekenysege_2020_end.pdf [2023.03.28].

¹³ Forrás: World Resource Institute vízkockázati atlasza: <https://www.wri.org/initiatives/aqueduct>.

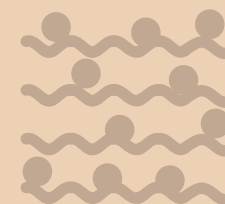
GRI 3-3, 303-1, 303-2, 303-4

CÉLUNK:

-20%

20%-KAL CSÖKKENTJÜK FAJLAGOS SZENNYVÍZ-KIBOCSÁTÁSUNKAT 2025-IG

[m³ szennyvíz / t feldolgozott nyerstej]
Bázisév: 2019 • 2021: -7% • 2022: -9%

Fajlagos szennyvízkibocsátás 2019-2022 között*

[m³ szennyvíz / t feldolgozott nyerstej]

* A saját telephelyünkön (Bácsbokod) üzemelő szennyvíztisztítóba, vagy harmadik fél által üzemeltetett szennyvíztisztítóba kerülő szennyvíz.

Vízhasználat és vízkibocsátás

	2020	2021	2022
Vízhasználat (m ³)	1 686 908	1 694 034	1 701 452
Vízkibocsátás (m ³)	1 561 1628	1 644 478	1 578 236
Vízkibocsátás közcsatornába (m ³)	1 453 141	1 351 373	1 268 064
Vízkibocsátás felszíni vízbe (m ³)	108 021	293 105	310 172

„Az UHT vonalak pasztőreinek hőszabályozása (visszahűtése) céljából korábban városi vizet használtunk szegedi telephelyünkön. A hőcsere során ez a városi víz mindössze „hővel szennyezett” víz, amely korábban a közcsatornába került, azonban 2022-ben kialakítottuk a lehetőségét, hogy CIP-mosások során felhasználjuk, így évente több mint 70 000 m³ vízfelhasználás takarítható meg.”

Kuk Titus
Gyárigazgató, Szeged
Sole-Mizo Zrt.

Vízgazdálkodásunk fontos stratégiai eleme a hatékony és ésszerű vízfelhasználás és a víztakarékosság. A vízgazdálkodásunk folyamatos javításáért, a célok és intézkedések meghatározásáért és megvalósításáért a 2021-ben megalakult Klíma- és vízvédelmi munkacsoport tagjai felelnek, akik folyamatosan vizsgálják az újabb hatékonyságjavító intézkedések, technológiák alkalmazásának lehetőségét is.

2021-2022-ben is számos projektet valósítottunk meg a hatékonyabb vízfelhasználás érdekében: Bácsbokodon a CIP-tisztítóberendezéseink vizeinek koncentrációját optimalizáltuk, Marcaliban az étcsokoládé temperáló hűtéséhez zárt rendszert alakítottunk ki, így csökkentve a városi vízfelhasználást, valamint szegedi UHT vonalainkon keletkezett hűtővizeinket felhasználtuk CIP-tisztítóberendezéseink mosásához.

2021-ben ideiglenesen növekedett a fajlagos szennyvízkibocsátásunk 2020-hoz képest, de 2022-ben ez az érték már csökkenésnek indult. Célunk, továbbra is, hogy 2025-ig az 1 tonna feldolgozott nyerstejre vetített fajlagos szennyvíz kibocsátásunkat 20%-kal csökkentsük a 2019-es bázisévhez¹⁴ képest, mely közel azonos csökkenést jelent a vízhasználatban is.

A jövőben tovább folytatjuk a lehetséges hatékonysági intézkedések azonosítását és megvalósítását. Már 2023 harmadik negyedében újabb vízrecirkulációs projektek valósulhatnak meg, melynek segítségével további 5000 m³ vízmegtakarítás érhető el.

¹⁴ 2019-től valósultak meg jelentősebb vízhatékonysági intézkedések, ezért választottuk ezt az évet bázisévnek.

A MINŐSÉGI PARAMÉTEREK RENDSZERES ELLENŐRZÉSE

A fA fajlagos vízfelhasználás csökkentése mellett fontosnak tartjuk, hogy a termelésből keletkező szennyvizeink minél kisebb mértékben terheljék a befogadó víztesteket. Ezt segítik **folyamatos fejlesztéseink** is, mint például a vegyszerhasználatlalt kapcsolatos intézkedések (lásd: 6.2.1. fejezetben), illetve az új, közép-európai szinten is kimagasló technológiájú **bácsbokodi szennyvíztisztítónk**.

Ipari szennyvizeink a tartályok, csővezetékek vegyszeres mosásából keletkeznek, melynek következtében magas a szervesanyag- és zsírtartalmuk, illetve időszakosan erősen lúgos vagy savas kémhatásúak lehetnek. Ahhoz, hogy a határértékeknek megfelelő minőségű szennyvizet engedjünk ki telephelyünkről, a szervesanyag- és zsírtartalom csökkentése érdekében **előkezeltük technológiai vizeinket**.

A termelésünk során felhasznált vizeinket az előírásoknak megfelelő minőségben átadjuk harmadik fél részére tisztításra vagy élővízbe bocsátjuk. Élővízbe bocsátás esetén – csornai és 2020 szeptemberétől bácsbokodi telephelyünkön – a befogadó víztest típusát figyelembevéve egyedi határértékek kerültek meghatározásra.

Minden telephelyünkön az engedélyünkben előírtak szerint rendszeresen önellenőrzést végzünk¹⁵. 2021-2022-ban az önellenőrzések során a szennyezőanyagok esetén nem történt határérték-túllépés.

VÍZHASZNÁLAT AZ ÉRTÉKLÁNCBAN

A tejtermékek előállításához a teljes értékláncot vizsgálva a legnagyobb vízigény és a legjelentősebb környezeti hatás a takarmánytermeléshez és a nyerstej termeléséhez kapcsolódik. Ezt figyelembevéve a beszerzési gyakorlatunkat ismertető fejezetben bemutatott, jelenleg bevezetés alatt álló fenntarthatósági felmérési rendszerben a vizsgálandó környezeti szempontok közt a klímavédelem és állatjóllét mellett a vízfelhasználás és a vízvédelem is kiemelt szerepet fog kapni. További információk a felmérési rendszerről és annak bevezetéséről az 5.4.1. fejezetben olvashatók.

¹⁵ Előírás szerint vizsgálandó anyagok a kibocsátott vizeinkben: aktív klór, ammónia, ammónia-ammónium-nitrogén, arzén, biológiai oxigénigény, kémiai oxigénigény, mangán, összes foszfor, összes nitrogén, összes szerves nitrogén, összes szerves, nátrium, ülepedő anyagok, pH, zsír- és olajtartalom, vas. (Telephelyenként nem egységes; a lista a vizsgálandó anyagok teljes körű listája).

6.4. Állatjólét

Tejfeldolgozó vállalat lévén a legfontosabb alapanyagunk, a tej, állati eredetű. 2022-ben kis mértékben csökkent az üzemeinkbe érkező nyerstej, mert a gazdasági és geopolitikai helyzet következtében több termelő kénytelen volt felhagyni tevékenységével, illetve a takarmányozással is nehézségek adódtak. Így míg 2021-ben kb. napi 1,1 millió kg nyerstej érkezett 149 nyerstej-beszállító partnerünk kb. 35 000 tehenétől, 2022-ben napi kb. 1 millió kg nyerstej érkezett 124 nyerstej-beszállító partnerünk kb. 34 000 tehenétől. Ennek a tejnek a 18%-20%-a (2021-2022-es értékek) ered a Bonafarm Csoportból, melynek 48-50%-a szintén a cégcsoporthoz tartozó Csípőtelek-ről érkezik a Sole-Mizo Zrt.-hez.

Hiszünk benne, hogy az állatok jólléte tetten érhető a termékek minőségében is. Mint a magyar nyerstej-készlet 20-25%-ának felvásárlója, fontosnak tartjuk, hogy nyerstej-termelő gazdáink különös tekintettel legyenek az állatok jóllétére.

Magyarországon a mezőgazdasági haszonállatok tartása az Állatvédelmi Törvény által előírtak szerint kell, hogy történjen, tehát az állatok szabadságjogait biztosítani kell minden magyarországi állattartó telephelyen. Természetesen a jogszabályi követelmények betartása alapvető elvárásunk szerződött partnereinkkel szemben. Ez a garancia az állatok kíméletes tartására, az állatokkal való

AZ ÁLLATOK 5 SZABADSÁGJOGA

- ✓ **Éhség és szomjúság nélküli élet.**
- ✓ **Kényelmetlenség nélküli élet.**
- ✓ **Fájdalom, sérülés és betegség nélküli élet.**
- ✓ **Jog a normális viselkedés kifejezéséhez.**
- ✓ **Félelem és gyötrelmek nélküli élet.**

jó bánásmódra. A Sole-Mizo Zrt. szerződéses nyerstej-beszállító partnerei 2021-2022-ben a szerződésekben rögzítetteknek megfelelően működtek. Állatjóléti szabálysértésről nincs tudomásunk, emiatt nem kellett intézkedést, szerződésbontást kezdeményeznünk.

Mind termékeink minősége, mind pedig az állatok jólléte miatt nagy hangsúlyt fektetünk a higiéniára és a minőségi követelmények betartására az állattartó telepeken. Ennek keretében számos intézkedést valósítunk meg: félévente higiéniai felmérést végzünk a partnereink telepein, negyedévente pedig minősítjük is termelőinket. Havonta legalább 2 alkalommal komplex

tejmintát veszünk és bevizsgáljuk azt, mely során többek között mérjük a szomatikus sejtszámot, ami indikátorként szolgál az esetleges fertőzések azonosítására. A szomatikus sejtszám követésével sok betegség, fertőzés megelőzhető, ezért is ösztönözzük partnergazdáinkat ennek gyakori mérésére. Amennyiben szükséges, a vizsgálathoz mobil mérőberendezést is tudunk biztosítani számukra vagy mi magunk végezzük el a vizsgálatot a helyszínen.

Tejtermelő gazdáinkkal folyamatos kapcsolatban állunk. Amennyiben a hozzánk beérkező nyerstej vizsgálata alapján valamilyen problémát tapasztalunk, azonnal értesítjük a termelőt és a telephely ellenőrzésével

GRI 3-3, A1

párhuzamosan szükség esetén segítjük az érintett nyerstej-beszállító partnerünket. Kérdés esetén örömmel segítünk termelőinknek, és osztjuk meg velük a jógyakorlatokat, illetve a tapasztalatainkat.

Mint említettük, a jogszabályi előírások betartása alapkövetelmény. Ezen túlmenően szeretnénk a jövőben nyerstej-termelő gazdáinkat ösztönözni, hogy a meglévő-kön túl még több állatjóléti intézkedést és jógyakorlatot alkalmazzanak telephelyeiken. 2022-ben kialakítottuk és teszteltük fenntarthatósági felmérési rendszerünket, melybe az állatjólét témakörét is beépítettük (a felmérési rendszerről és annak tervezett kialakítási folyamatáról részletesebben az 5.4.1. fejezetben olvashatnak). Ennek keretében több tejtermelő telephelyét is meglátogattuk és ezt a következő években tovább bővítjük. Figyelembe véve a nagyszámú partnerállományt, a 2023-as bevezetés helyett 3 éves ciklusban végezzük el telephelyeink felmérését, így 2025-re elérve a 100%-os lefedettséget. Az értékelési rendszer célja kettős: feltérképezni a jelenlegi helyzetet, felmérni nyerstej-beszállítóink céljait, igényeit és egyben edukációs támogatást nyújtani az eredmények alapján annak érdekében, hogy a telepeken tartott állatok a lehető legjobb körülmények között élhessenek.

2022-ben lett 10 éves a nemzetközi szinten is elismert Csípőteleki tehenészeti telep

A Csípőteleki tehenészeti telepen 1972 óta folyik tehéntartás, azonban mai formáját, amelyet nem véletlenül neveznek „Csoda-farmnak”, 2012-ben érte el. A régi telep átalakítását a Gödöllői Egyetemen együttműködve készített kutatások alapján tervezték, és közben olyan tartástechnológiai fejlesztéseket valósítottak meg, amelyek bizonyítottan stresszmentesebb közeget tudtak biztosítani a tehenek számára úgy, mint a ventiláció, az esőztetés, a pihenőboxok kialakítása, valamint olyan gumiszőnyegek használata, amelyek kímélik az állatok ízületeit.

A tervezés alatt folyamatosan tanulmányozták a hasonló hozamú és klimatikus viszonyokkal rendelkező tejtermelő telepeit, tevékenységét. 2010-2012 között, több fázisban, a tejtermeléssel párhuzamosan átépítették a tehenészeti telepet. A telep átépítésével Közép-Európa egyik legnagyobb és legmodernebb telepe épült meg. Az infrastrukturális fejlesztéssel párhuzamosan a munkavállalók képzését is szem előtt tartották. Több kolléga külföldi tanulmányúton vehetett részt, ahol az ilyen méretű telepek menedzsment kérdéseivel ismerkedhettek meg, továbbá a munkavállalóknak helyben is szerveztek képzéseket. A beruházást követve több közös projekt is volt hazai egyetemekkel, amikről hazai és

nemzetközi tudományos cikkek, akadémiai beszámolók, szakmai összefoglalók, szakdolgozatok is születtek. Ezen dokumentáció alapján elmondható, hogy a telepen maga a tehen került a középpontba.

A WWS Global Training USA központjában megszerzett tapasztalatokat nagy sikerrel alkalmazzák a telep dolgozói a mindennapokban. A tehenészet 10 éves működése során szakmai konzultációk keretében többször is rendeztünk továbbképzéseket a tejtermeléssel foglalkozó kollégák számára és sikeres előadásokat tartottunk külföldi előadók részvételével. Az egyik legkiemelkedőbb rendezvény a spanyol állatorvosok telepi fogadása volt. Az évek során számtalan szakmai kiválóság megfordult a telepen.

„Az átalakítás közben kerültem Idamajorból Csípőtelekre. Akkor a munkálatok közben kihívást jelentett dolgozni, de egy mindenképpen jobb és korszerűbb telep épült, nagyobb közösségbe kerülünk és nagyobb volt az állatállomány is, mint amivel ezelőtt valaha dolgoztunk.”

id. Szűcs József
Tehénészeti állatgondozó,
Csípőteleki tehenészet

Jelenleg:

80 munkavállaló

3000
tejlő szarvasmarha

100
vemhes tehén

600
itatásos borjú

10 év számokban

302 054 905 kg
termelt tej

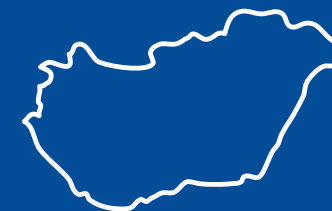
27 454
borjú

16 475
üsző

10 979
bika

amely Mizo tejes dobozokba töltve
és egymás mellé rakva

2 méter
magas falat alkotva

10,25-ször érné körbe
Magyarországot

7. A MI MUNKATÁRSAINK

7.1. Támogató és elismerő munkakörnyezet

Magyarországi telephelyeinken több mint 1200 munkatársunk dolgozik minden nap azért, hogy a fogyasztóink, azaz az Önök asztalára minőségi termékek kerüljenek. A kiváló minőségű, finom termékek gyártásához nélkülözhetetlen a megfelelő munkakörnyezet, az inspiráló légkör és a szakképzett, megbecsült, elégedett munkaerő. Fenntarthatósági stratégiánk egyik alappilléréként célul tűztük ki, hogy munkavállalóink számára megbízható és vonzó munkahelyet alakítsunk ki. A folyamatos fejlődés érdekében 2021 tavaszán megalapítottuk **Munkaügyi munkacsoportunkat** a HR vezető szakmai irányításával. A munkacsoport feladata a stratégiai célok és a hozzájuk kapcsolódó szükséges intézkedések meghatározása és ezen pontok megvalósításának a nyomon követése. A stratégiai feladatok mellett a mindennapi munkaügyi feladatokat a HR szervezetünk, a munkavédelmi feladatokat pedig az EHS csoportunk végzi.

Fontos számunkra, hogy biztonságos, inspiráló és elismerő munkakörnyezetet biztosítsunk üzeinkben, hogy munkavállalóink büszkén és elégedetten mondassák: „A Sole-Mizonál dolgozom”. Ennek megvalósításáért is folytatjuk HR tevékenységünket, mely a következő 4 Bonafarm Csoport-szintű pillérré épül:

- ✓ **Elégedettség növelése**
- ✓ **Fluktuáció csökkentése**
- ✓ **Utánpótlás biztosítása**
- ✓ **Képzések**

Ezekhez kapcsolódóan célokat, mérőszámokat és intézkedéseket határozzunk meg, melyeket folyamatosan nyomon követünk.

7.1.1. AZ ELÉGEDETT-SÉG NÖVELÉSE ÉS A FLUKTUÁCIÓ CSÖKKENTÉSE

Az ember a legfontosabb értékünk.

Fontosnak tartjuk, hogy munkatársaink érezzék a megbecsülést és megkapják munkájukért a méltó erkölcsi és anyagi elismerést. Az elmúlt években kialakított folyamataink is ezt kívánják erősíteni, és a továbbiakban is e célkitűzés vezérli intézkedéseinket.

GRI 3-3

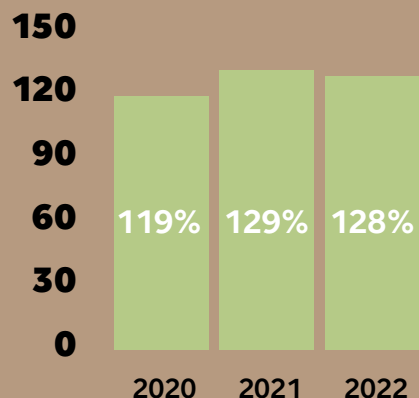
VERSENYKÉPES FIZETÉSEK

GRI 202-1

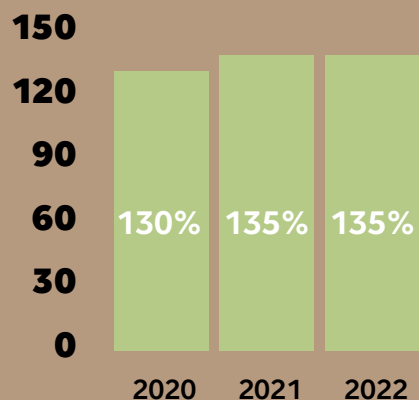
Büszkék vagyunk rá, hogy az elmúlt évek bércorrekciói következtében ma már **versenyképes fizetést** tudunk biztosítani munkatársaink részére, ezzel is elismerve szorgalmukat, odafigyelésüket és minőségi munkájukat. 2022-ben a rendkívüli gazdasági helyzetben kialakult magas inflációra reagálva rendkívüli béremelést hajtottunk végre, mely során a garantált béremelésen túl egységesen 7%-kal emeltük meg a munkavállalóink fizetését. Emellett 2022. márciusban differenciált emelés történt a kulcspozíciókban lévő személyek részére, továbbá elkezdtük a bérek optimalizálását. A munkavállalóink több mint háromnegyedet képviselő betanított, illetve szakmunkás (nem vezető beosztású) fizikai dolgozóink havi bruttó átlagbérét vizsgálva kijelenthet-

Betanított munkások havi bruttó alapbérének alakulása a minimálbérhez képest (%)

Nem vezető fizikai szakmunkások havi bruttó alapbérének alakulása a garantált bérminimumhoz képest (%)

jük, hogy – a kötelező minimálbérszinthez viszonyítva – abszolút és relatív értékben is sikerült növekedést elérnünk 2020-hoz képest¹⁶. Célunk, hogy a jövőben is tisztességes fizetést tudjunk biztosítani munkavállalóink számára.

Az egyenlő feltételek garantálása érdekében 2020-ban megvizsgáltuk női és férfi dolgozóink fizetéseit, hogy az esetleges eltéréseket feltérképezzük és szükség esetén korrigáljuk. A felmérés eredményei alapján, az itt bemutatott munkavállalói csoportok esetén, az azonos pozícióban dolgozó betanított és nem vezető fizikai szakmunkások bére között nem volt eltérés a vizsgált időszakban. Ebben változás nem történt. **Cégpolitikánk, hogy a béreket csakis a munkakörhöz kötve határozzuk meg.** További részletek a munkatársak béreivel kapcsolatosan a 4. számú mellékletben találhatóak.

¹⁶ Vállalatunknál a pozíciók száma meghaladja az 50-et. Mivel munkavállalóink több mint 75%-a fizikai dolgozó, ezért Jelentésünkben a betanított fizikai dolgozók és a fizikai szakmunkások béreinek alakulását mutatjuk be (az utóbbinál a vezetői fizikai szakmunkások bérét nem vesszük számításba azok torzító hatása miatt). Az itt bemutatott bérek a saját munkavállalóink bruttó alapbérét reprezentálják, melyek további juttatásokkal, bónuszokkal és jutalmakkal egészülnek ki.

TOVÁBBI JUTTATÁSOK

A versenyképes béreken túl **számos juttatást** biztosítunk kollégáink számára:

- ✓ **Cafetéria:** 2021-től minden kollégára kiterjed és 2023. január 1-től megemeltük.
- ✓ **Bónusz:** A bónuszokat éves szinten vizsgáljuk felül. 2023-ban a teljes bónuszrendszer felülvizsgálata tervezett.
- ✓ **Jutalmak:** Egységes cégcsoportos irányelvek alapján kerül meghatározásra.
- ✓ **Pótlékok:** A műszak- és hétvégi pótlékok esetén a jogszabályban meghatározott mértéken felüli pótlékban részesülnek munkavállalóink. A cégcsoport vezetésével összhangban, gondoskodó munkáltatóként kollégáink a vártnál magasabb infláció, valamint a növekvő rezsiköltségek miatt fokozódó terheinek mérséklésére minden dolgozónk számára egyszeri, egyösszegű inflációs bérpótlékot utaltunk.

E juttatásokon túl számos hasznos, a mindennapokat könnyítő egyéb, nem anyagi juttatást is biztosítunk a nálunk dolgozó kollégák számára:

- ✓ A cégcsoportos **OTP Gondoskodó Munkáltató program** keretében munkavállalóink a telephelyeinken sorban állás nélkül intézhetik bank- és hitelügyleteiket.
- ✓ Cégcsoportos **Bonafarm Kedvezményprogram:** Ennek keretében egy kedvezményfüzetet biztosítunk a kollégák számára, és a bennük található ajánlatok-

kal éttermek, edzőtermek, szabadidős tevékenységek és szálláslehetőségek szolgáltatásait vehetik olcsóbban igénybe.

- ✓ **Bonafarm Egészségbiztosítás:** Amellett, hogy a munkavállalók részére egészségbiztosítási csomagot biztosít a Bonafarm Csoport, a családtagok részére kedvezményes díj ellenében szintén igénybevehető a szolgáltatás. További részletek az egészségbiztosítási programmal kapcsolatosan a 7.2.2. Munkavállalóink egészsége című fejezetben a 60. oldalon.
- ✓ **Szűrőbusz:** A betegségek megelőzése érdekében minden telephelyünkön bizonyos időközönként szűrőbuszt szervezünk, melynek köszönhetően a kollégák munkaidőben, a telephelyeken és ingyen végezethetnek el a fontosabb szűrővizsgálatokat. További részletek szűrőbusz programunkkal kapcsolatosan a 7.2.2. Munkavállalóink egészsége című fejezetben a 60. oldalon.
- ✓ Munkavállalóink számára bizonyos **egészségügyi és rekreációs szolgáltatások** kedvezményesen érhetőek el. További részletek szűrőbusz programunkkal kapcsolatosan a 7.2.2. Munkavállalóink egészsége című fejezetben a 60. oldalon.

INSPIRÁLÓ, TÁMOGATÓ KÖRNYEZET

Meggyőződésünk, hogy munkavállalóink megbecsülését nem elég anyagi és egyéb támogató juttatásokban kifejezni. Egy-egy jó szó vagy apró elismerés minden embernek jól esik, és az ilyen pozitív munkakörnyezet hozzájárul a hatékonyabb és minőségibb munkavégzéshez is. **Fontos, hogy a kollégák a fejlődésüket segítő támogatást és elismerést megkapják a feletteseiktől.**

Vezető beosztású munkatársaink számára képzéseket szervezünk, amely segíti őket abban, hogy beosztottaikat és azok munkáját hatékonyabban tudják támogatni.

Célunk, hogy minden telephelyünkön **igazságos, etikus és egészséges bánásmódban** részesüljenek a kollégák, ezért Etikai kódexünket minden munkavállalónk számára elérhetővé tesszük, az ennek megfelelő etikus viselkedést pedig elvárjuk minden munkatársunktól.

Kollégáinknak lehetőségük van arra, hogy problémáikat feletteseikkel vagy HR osztályunk dolgozóival megbeszéljék. Mindennemű sérelem anonim módon bejelenthető a vállalat által biztosított **zöldvonalon**, melyeket kivétel nélkül vizsgálunk és megtesszük a szükséges intézkedéseket.

7.1.2. TÁJÉKOZÓDÁS ÉS TÁJÉKOZTATÁS

Hisszük, hogy a gördülékeny munkavégzés egyik alapja a nyitott, őszinte és kétirányú kommunikáció. Munkatársainkat folyamatosan és részletesen tájékoztatjuk az őket érintő témákról, valamint minden évben lehetőséget adunk számukra, hogy személyesen is elmondhassák észrevételeiket. Kollégáink visszajelzései nélkülözhetetlenek a javító intézkedések kialakításához, azok megvalósításához. Csak így tudunk megbízható munkahelyet biztosítani számukra is.

MUNKAVÁLLALÓINK TÁJÉKOZTATÁSA

A vállalat működésével kapcsolatos, **a munkavállalókat is érintő változások esetén, a Munka Törvénykönyvének előírásai alapján, a telephelyeken szokásos módon értesítjük** kollégáinkat, melyet kollektív szerződésünkben is rögzítettünk. Az illetékes munkavállalók mellett a szakszervezetet is informáljuk minden esetben.

Kollégáink naprakész és széleskörű tájékoztatáshoz számos kommunikációs csatornát használunk, melyek a következők:

- ✓ **Bonafarm dolgozói portál (intranet);**
- ✓ **Bonafarm mobilalkalmazás;**
- ✓ **E-mail;**
- ✓ **Faliújság (plakát);**
- ✓ **Kivetítők;**
- ✓ **Hírlevél – Bonafarm Friss újság;**
- ✓ **Különféle szóróanyagok.**

2022-ben megújítottuk az **intranetes felületünket**, hogy azt **csoportszintű dolgozói portálként** használhassuk. Ehhez egy **applikáció (Bonafarm mobilalkalmazás)** is lépcsőzetesen bevezetésre kerül: 2022-ben szellemi munkavállalóink számára tettünk elérhetővé és a felhasználók körét 2023-ban kiterjesztjük a fizikai munkavállalókra is, ezzel biztosítva a hatékony információátadást. Ez a felület veszi át a korábban, 2020-ban bevezetett Kaizala applikációt, mely külső okok miatt megszüntetésre került.

A teljes körű tájékoztatást szolgálja a negyedévente megjelenő, cégcsoportos szintű újságunk, a Friss is. Ebben a vállalatcsoporttal kapcsolatos híreken túl könnyedebb témájú, de a kollégák számára releváns érdekességekről is találhatóak tartalmas cikkek.

A DOLGOZÓI PORTÁL APPLIKÁCIÓ FŐBB FUNKCIÓI

- ✓ **Bérjegyzék letöltése**
- ✓ **Céges hírek**
- ✓ **Dolgozói kedvezmények**
- ✓ **Információk a Bonafarm Egészségbiztosításról**
- ✓ **Üzenet funkció**
- ✓ **Dolgozókereső, ahol a kollégák céges elérhetősége megkereshető**

TÁJÉKOZTATÓ NAP

Közel 500 kollégánk láthatta személyesen a Sole-Mizo Zrt. idei terveit és a 2022-es év eredményeit. Vezetőink 2023 márciusában személyes tájékoztató keretében mutatták be a 2022-es év eredményeit, fejlesztéseit, valamint az elmúlt időszak dolgozói fórumaihoz és a véleményfelméréshez kapcsolódó akcióterveket. A Sole-Mizónál a korábbi években rendszeres rendezvény volt a Roadshow, melyen a mostani eseményhez hasonlóan a vezetők és a kollégák találkozhattak egymással és kötetlenebb keretek között tudtak személyesen is beszélgetni. Idén elsőként Marcaliba, majd Szegedre, Bácsbokodra és végül Csornára érkezett a Tájékoztató nap csapata.

„A célunk a korábbi éves rendezvényekhez hasonlóan az volt, hogy a felsővezetők által legyenek tájékoztatva a munkatársak arról, hogy milyen eredményeket értünk el az elmúlt időszakban és bemutathassuk a jövőbeni terveinket. Feladatunk, hogy adjunk célokat a mindnapoknak, ezért is szeretnénk, hogy minden kollégánk láthassa a vállalat stratégiáját. Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy legyen olyan fórum, ahol el tudják mondani a dolgozók az észrevételeiket, javaslataikat. Folyamatosan változik a gazdasági helyzet és érezhető a termelés mennyiségének csökkenése, azonban komoly munka folyik a háttérben, hogy ezt az időszakot stabilizálni tudjuk és növekvő pályára állítsuk a volume-eket. Történtek szervezeti változások is a Sole-Mizónál, szerettük volna bemutatni az új kollégákat és azt, hogy ők is tudnak szólni a csapathoz. A tájékoztató napok után számtalan pozitív visszajelzést kaptunk a rendezvényről, ezért szeretnénk folytatni ezt a sorozatot.”

Léhárt Tibor

Termelési igazgatóhelyettes,
Sole-Mizo Zrt.

FONTOS A MUNKAVÁLLALÓK VÉLEMÉNYE

Munkavállalóink véleménye a legjobb és leghitelesebb visszajelzés arról, hogy vállalatunk milyen munkaadó a gyakorlatban. A kollégákat képviselő, az ő érdekeiket védő szakszervezettel folyamatos és szoros együttműködést folytatunk. Rendszeresen egyeztetünk és a munkaügyi kérdéseket kivétel nélkül megvitatjuk egymással. A mindennapok során munkavállalóink a problémáikat, észrevételeiket közvetlen feletteseiknek vagy HR-osztályunk dolgozóinak jelezhetik. Emellett további lehetőséget biztosítunk a kérdések, panaszok, észrevételek ismertetésére és a munkavállalói elégedettség felmérésére:

2019-2021. között egy évente megrendezett programsorozat keretében történt az alábbiak szerint:

CÉLUNK:

100%

RELEVÁNS MUNKATÁRSI IGÉNYEK 100%-ÁNAK MEGVALÓSÍTÁSA

Roadshow-k és motivációs fórumok, illetve a véleményfelmérés akciótervei alapján

- **Roadshow-k:** Telephelyenként egy-egy 20 fős delegáció (részlegvezetők és minden területről további 1-1 ember, valamint a szakszervezet helyi képviselője) egy kerekasztal megbeszélés során megvitatja a mindennapokban tapasztalt problémákat a Sole-Mizo Zrt. felsővezetésével.
- **Motivációs fórumok:** Ezek a félórás beszélgetések a HR munkatársai és a dolgozók között zajlanak. 5-6 munkatársnak van lehetősége munkakörönként (3-4 körben) a személyes konzultációra. A résztvevők kiválasztása véletlenszerűen történt.

2022-ben egy véleményfelmérést végeztünk munkavállalóink körében, melyet az aktív állomány 72%-a töltött ki.

Mind a személyes megbeszélések, mind a véleményfelmérés alapján akcióterveket dolgozunk ki, melyek megvalósítását és hatását nyomon követjük. A munkavállalók részére a véleményfelmérések fejleményeiről, az akciótervről és az intézkedések hatásairól is információt adunk.

Az akciótervbe belefoglalt összes intézkedés megvalósíthatóságát megvizsgáljuk minden évben, és célunk, hogy az akciótervekben megfogalmazott intézkedések 100%-át megvalósítsuk, ezáltal is biztosítva a munkavállalóink igényeinek legmegfelelőbb munkakörnyezet kialakítását és folyamatos fenntartását. Előfordulhatnak olyan igények, melyek fizikailag nem megoldhatóak, vagy esetleg a folyamatok hosszabb időt igényelnek. 2022-ben a 2021-es akcióterv esetén a megfogalmazott akciók megvalósítása 100%-ban elindult és 93%-át már teljes mértékben megvalósítottuk. A maradék 7% esetén a kivitelezés/intézkedés időigényesebb és jelenleg is folyamatban van. A 2022-ben megtartott tájékoztató napok eredményeinek feldolgozása jelenleg folyamatban van. Erről információt következő jelentésünkben teszünk közzé.

A fentiekén túl 2022-ben minden telephelyünkön bevezettük az ingyenes wifit és az étkezőkben legalább 1-1 televíziós készüléket helyeztünk el a jobb információáramlás biztosítása érdekében.

7.1.3. FLUKTUÁCIÓ

STABIL MUNKAERŐ = HATÉKONYABB TERMELÉS

2021-ben a pandémia időszakában a munkavállalók munkaerőpiaci helyzete bizonytalanra vált, ezért minimális növekedést tapasztaltunk a fluktuáció terén. Azonban így is sikerült tartani, sőt túlteljesíteni a 2020-ban kitűzött célunkat, azaz, hogy a fizikai dolgozók önkéntes kilépését 20%-kal csökkentsük 2021-ig a 2019-es bázisévhez képest. 2021-ben 27%-kal kevesebben léptek ki önkéntesen a Sole-Mizo Zrt.-től, mint 2019-ben.

A hatékony termeléshez nélkülözhetetlen a stabil munkaerő, ezért a jövőben tovább kívánjuk erősíteni munkaerőmegtartási képességünket a munkakörülmények folyamatos fejlesztése által. Célunk, hogy a fizikai dolgozóink önkéntes kilépésének arányát továbbra is 20% alatt tartsuk a következő

években. Saját hibáink feltárására és a munkáltatói tevékenységünk javítása érdekében a kilépő kollégák véleményét minden esetben felmérjük. A fizikai dolgozóinkat egy online kérdőív kitöltésére kérjük meg, míg szellemi dolgozóinkkal egy személyes exit interjú keretében beszélünk.

CÉLUNK:

< 20%

A FIZIKAI DOLGOZÓK ÖNKÉNTES KILÉPÉSÉNEK ARÁNYÁT 20% ALATT TARTJUK

önkéntes kilépő fizikai munkavállalók statisztikai száma / fizikai munkavállalók átlag statisztikai zárólétszáma]
2021: 19% • 2022: 18%

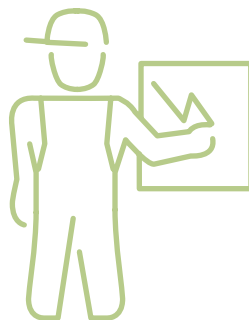
Fluktuáció:

	2020	2021	2022
Összes kilépő	20%	23%	24%
Önkéntes kilépők (szellemi és fizikai dolgozók)	14%	16%	16%
Önkéntes kilépők (fizikai dolgozók)	16%	19%	18%

7.1.4. FEJLŐDÉSI LEHETŐSÉGEK ÉS AZ UTÁNPÓTLÁS BIZTOSÍTÁSA

GRI 3-3, 404-1

A közös sikerekhez és a fejlődéshez elengedhetetlen kollégáink képzése. Hisszük, hogy munkavállalóink tudásbővítése, készségeik fejlesztése, saját fejlődésükön túl hozzájárul a Sole-Mizo Zrt. sikereihez is. Ennek érdekében munkatársaink oktatása központi kérdéskör vállalatunknál.

KÉPZÉSEK

A jogszabályok által előírt kötelező képzéseken túl a dolgozók igényeit és karrierútját figyelembe véve, egyéb szakmai és készségeket fejlesztő képzéseket is támogatunk (pl. angol nyelvi képzés, Excel képzés, tejipari alapismereti képzés). Minden évre dolgozunk ki **képzési tervet**, amelyben a munkavállalók egyéni fejlődési igényeit is figyelembe vesszük. A képzési igényeket bármely terület jelezheti a HR osztályunk felé, ahol ez alapján kialakítják az éves tervet, majd a vezetőség által jóváhagyott terv megvalósítását havi rendszerességgel nyomon követik. Hosszú távon fontos szempont, hogy a **fejlesztési, karriertámogatási tevékenységünket** tovább erősítsük és a lehető legszélesebb körnek biztosítsuk a képzési lehetőségeket.

Képzéseink esetén preferáljuk a személyes formátumot, de mindig a lehetőségek és a hatékonyság figyelembevételével döntünk. A tapasztalat azt mutatja, hogy egyre több képző partner nyújt online képzési lehetőséget. A telephelyek közötti nagy távolságokból kifolyólag vannak olyan képzések, ahol előnyünkre válik ez a fajta képzési módszer, mint pl. egy mérlegképes könyvelő képzés vagy valamilyen készségfejlesztő workshop során. A fizikai munkavállalók esetén azonban szinte teljes egészében személyes képzéseket szervezünk.

Egy munkavállalóra eső képzési órák száma:

	2021	2022
Összes képzéssel töltött óra	13 680	10 994
1 munkavállalóra eső átlagos képzési órák száma minden munkavállaló esetén	11	9
1 munkavállalóra eső átlagos képzési órák száma férfiak esetén	13	10
1 munkavállalóra eső átlagos képzési órák száma nők esetén	10	7
1 munkavállalóra eső átlagos képzési órák száma munkavállalói kategóriánként		
Nem vezető	11	9
Vezető	12	10
Szakmunkás	15	13
Betanított munkás	5	8

TEHETSÉGGONDOZÁS, KARRIERTÁMOGATÁS

Szellemi munkatársaink teljesítményét évente értékeljük, fizikai munkatársainkat pedig bónuszrendszerünkön keresztül motiváljuk teljesítményük folyamatos javítása érdekében. Tehetséges dolgozóinkat elindítjuk és segítjük **kariertújukon**. Ha lehetőséget látunk az előrelépésre, felmérjük a munkavállaló kompetenciáit (pl. CAPTain teszt alkalmazásával) és egyéni képzési utat alakítunk ki számára.

Munkavállalói mentorprogramunk

segítségével a fizikai munkatársak beilleszkedését segítjük a próbaidő alatt egy mentor koordinálásával. A mentor a szabályzatban foglaltak szerint átadja a szükséges tudást, majd azt vissza is méri vizsgák keretében.

2022-ben megkezdtük tehetséggondozási rendszerünk átdolgozását, melynek eredményeként 2023-ban már elindulnak a cégcsoportban az egyes célcsoportra irányuló kiválasztási és fejlesztési programok is.

A főbb célcsoportok, ahol a kollégák számára lehetőség nyílik a fejlődésre és a Bonafarm Tehetség programba történő bekapcsolódásra: műszakvezető, szakértő, középvezető és felsővezető pozíciók.

A fiatal tehetségek felkarolása és az utánpótlás biztosítása érdekében számos gyakorlonoki lehetőséget biztosítunk vállalatunknál tanuló diákok részére:

Tanulói mentorprogramunk

azon diákoknak segít, akik középfokú tanulmányaik alatt duális képzés keretében nálunk töltik gyakorlati idejüket. Itt a teljes gyakorlat alatt egy kijelölt mentor segíti a munkájukat, felügyeli az oktatást, követi az órarendjüket, a tantervet, illetve az iskolai és a munkahelyi vizsgákat is levezeti.

Szegedi, csornai és bácsbokodi telephelyeink **szakképző helyként** biztosítják a szakmai fejlődést a tanulók részére.

Emellett fogadunk **felsőfokú tanulmányokat folytató gyakorlonokokat** is, akik szintén egy mentor segítségével a gyakorlatban tapasztalhatják meg a tejtermékek előállításának szépségeit és kihívásait.

Gyakornoki programunk kereteiben a diákok fejlődése mellett vállalatunk számára is lehetőség nyílik a tehetséges fiatalok felkarolására és megtartására. A magyarországi tejipar meghatározó vállalatoként számos oktatási intézménnyel működünk együtt a jövő tejipari szakembereinek kinevelése érdekében. A Bonafarm Csoport tagjaként mi is részt veszünk a **Dr. Huszka Tibor Élelmiszeripari Szakmai Klub** tevékenységében, és örömmel biztosítunk gyakorlati lehetőségeket a klub diákjai számára.

A Bonafarm Csoport 2023-ban fogja elindítani a Bonafarm Tehetségprogramot, amelynek célja a tudatos utánpótlástervezés támogatása, az utánpótlás biztosítása

a fizikai munkavállalókat irányító vezetői pozíciókba (műszak- és csoport-vezetők), illetve szenior, medior szakértői pozíciókba. A tehetségprogram célja, hogy cégcsoporton belül azonosítsa és felkészítse azokat a kollégákat, akik személyiségükből, tudásvágyukból és elkötelezettségükből fakadóan készek arra, hogy tovább lépjenek kariertújukban, és nagyobb felelősséggel járó feladatot vállaljanak jelenlegi pozíciójuknál. A Bonafarm Tehetségprogram nem általában fejleszti a tehetségeket, hanem szorosan támogatja az utánpótlástervezési folyamatot azáltal, hogy célzott fejlesztési folyamatban vesznek részt a munkatársak.

Borbás Bettina
Vezető HR üzleti partner,
Sole-Mizo Zrt.

„A hosszú távú szakmai utánpótlás biztosítása nélkülözhetetlen minőségi termelésünkhöz. Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy lehetőséget biztosítsunk a fiatalok számára a szakmai gyakorlati tapasztalatok elmélyítésére, ezért folyamatosan dolgozunk azon, hogy telephelyeinket több szakirányon is szakképzőhelyé nyilvánítsák. Csornán a tejtermékkészítő szakirányon van két duális hallgatónk. 2023-ban a célunk, hogy tovább bővítsük a szakmai palettát, hogy évközben duális hallgatókat, nyáron pedig szakmai gyakorlati lehetőségeket tudjunk a hallgatóknak biztosítani.”

KÖZÖSSÉGI PROGRAMOK

A munkavállalóink körében végzett vélemény-felmérés is megmutatta, hogy a kollégák számára fontos szempont a jó munkahelyi légkör, a jó hangulat, melyhez a közösségépítő programok elengedhetetlenek.

Örömünkre szolgál, hogy 2022-re a pandémia lecsengése után sikerült újraindítani hagyományos közösségi programjainkat, melyek:

- ✓ **évszázó rendezvények;**
- ✓ **nőnap ajándékozás;**
- ✓ **családi napok;**
- ✓ **csapatépítő;**
- ✓ **focikupa;**
- ✓ **Mikulás**

CSALÁDI NAP

A cégcsoportos Bonafarm Sport- és Családi Nap mellett, Családi napot is szerveztünk mind a 4 telephelyünkön, amelyen a kollégák családjukkal együtt vehettek részt

„Két gyermekemmel (7 és 8 éves) mentem el a Sole-Mizo Családi napra. A játékok közül a pónicikli és a bikarodeó tetszett nekik leginkább és ügyességi játékokon is részt vettek. Nagyon jól éreztük magunkat, szeretjük és várjuk az ilyen céges rendezvényeket. A gyerekek persze a programoknak és a termékkóstolásnak örülnek legjobban. Számomra fontos, hogy megismerjem a kollégáim családját is, ezek összehozzák a munkahelyi csapatot, és közelebb hozzák a családot a munkahelyhez. A további hasonló eseményekre is tervezünk menni a jövőben. Jó lehetőség együtt kimozdulni a családdal, örülök, hogy ezt biztosítja a cég.”

Kiss Júlia Üzemtakarító, Szeged, Sole-Mizo Zrt.

CSAPATÉPÍTŐ

A Sole-Mizo 2021 óta biztosít csapatépítő keretet a munkavállalók részére. A kezdeményezés célja, hogy minden munkavállaló egy évben egyszer részt vegyen a vezetőjével és kollégáival valamilyen cégen kívüli eseményen. A felhasználás köre nagyon változatos. Van olyan csapat, amelyik gokartozni megy, vannak, akik színházba, vagy étterembe.

„2022 nyarán volt a csapatépítő napunk a Kóborló nevű vendéglőben. 15-20 fő kollégával együtt vettünk részt a programon. A csapatunk összetartó közösség, ezért a jó hangulat garantált volt. Volt vetélkedő és különböző csapatépítő játékok, illetve közös ebéd. 2021-ben is itt tartottuk a csapatépítőt, akkor lovaskocsikázás is része volt a programnak. Ebben az évben a Fehértói Halászcsárdába fogunk menni, amit már nagyon várunk.”

Vida Katalin Üzemi segédmunkás, Szeged, Sole-Mizo Zrt.

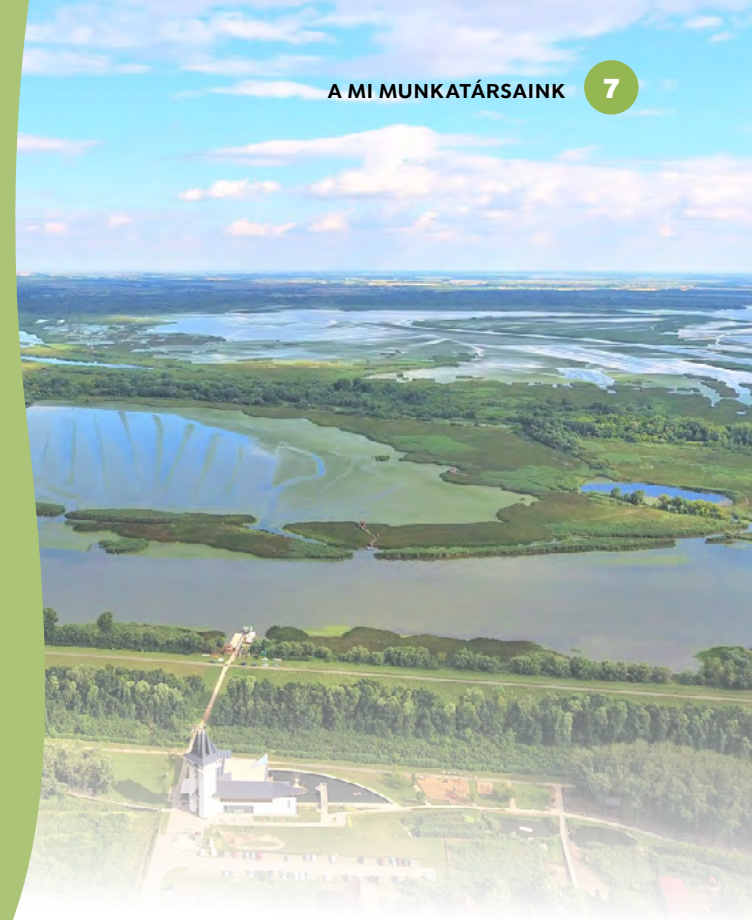
„SZEDD FEL! MIZO” CSAPATÉPÍTŐ PROGRAM A FENNTARTHATÓSÁG JEGYÉBEN

2022-ben egy új kezdeményezés keretében a PET kupában is részt vett a Mizo csapata. A programot a Sole-Mizo a Természetfilm.hu Egyesülettel együttműködésben szervezte, akik PET Kupa néven kiemelkedő munkát végeznek a folyó menti területek megtisztításában, az összegyűjtött hulladékok szelektálásában és újrahasznosításában. Folyómentő központjukban azért dolgoznak, hogy a Tisza tisztább és egészségesebb folyó lehessen, a lerakódott hulladékok közül pedig a lehető legnagyobb mennyiség kerüljön újrahasznosításra.

„Kolléganőm mesélt a PET Kupáról először és egyből jelentkeztem is rá, hiszen megfogott, hogy egy csapatépítő keretein belül egyszerre tehetünk a környezetünk védelméért is. Az egész csapatépítő nagyon jó hangulatban telt a kezdeti viharos idő ellenére is. A programot egy általános oktatással kezdtük, után kajakozni tanultunk, habár a Tiszára nem tudtunk kimenni a hullámok miatt, de a tanulási folyamatnak is nagyon jó csapatépítő ereje volt. A kajak helyett csónakokkal mentünk át a kijelölt partszakaszra. Gumicsizmát ragadtunk és nekiestünk a hulladékok szelektív gyűjtésének. Pár óra alatt

– jó beszélgetések és kacagások mellett – rengeteg zsákot gyűjtöttünk össze. Ezeket a helyszínen még átválogattuk. Így a tiszai hulladékok 50%-a újrahasznosító cégekhez kerül vissza. Nagyon örülök neki, hogy részt vehettem a programban és bízom benne, hogy még számos ilyen kezdeményezés lesz a cégnél a jövőben is. Úgy gondolom, hogy a mai felgyorsult ipar mellett nagyon fontos, hogy a környezetünk megóvásáért és fenntarthatóságáért időben együtt tudjunk tenni, hiszen ez a mi és a jövő generációjának bolygója.”

Berta Luca Minőségirányítási asszisztens,
Szeged, Sole-Mizo Zrt.

A csapatépítő alatt a Tisza-tó és környékének megtisztítására került sor, és összesen **negyven kolléga** vett részt az akcióban. A kijelölt erdőrészen összesen **több, mint 100 zsák szemetet gyűjtöttek össze** lelkes kollégáink, akiknek a szemétszedés után lehetősége volt megnézni a PET Kupa Folyómentő Központját is, ahol az összegyűjtött hulladékok szétválogatása is megtörtént.

Ez és az ehhez hasonló programok segítségével kollégáink olyan kezdeményezésekkel is megismerkedhetnek, amelyek által közvetlenül tehetünk környezetünk védelméért és egy fenntarthatóbb jövőért.

7.2. Munkavállalóink egészsége és biztonsága

Legfontosabb értékünk az ember, akinek pedig legfontosabb értéke az egészsége. E kincsre vigyázni feladatunk és kötelességünk is. Termelő vállalként ezért is döntöttünk úgy, hogy fenntarthatósági stratégiánk keretei közt kiemelten foglalkozunk kollégáink egészségével és munkakörnyezetével is, hogy mind fizikai, mind mentális szempontból a lehető legbiztonságosabb munkakörülményeket tudjuk biztosítani számukra.

7.2.1. BIZTONSÁGOS MUNKA-KÖRÜLMÉNYEK

A munkavédelmi feladatok ellátását 2022-ig külső szakértő végezte, majd 2022 januárjától egy **önálló EHS-szervezetet** alakítottunk ki a feladat ellátására. EHS-csoportunk felel a jogszabályoknak megfelelő munkavédelmi rendszer kialakításáért és a munkavédelmi szabályok betartásáért, valamint annak rendszeres nyomon követéséért, melyet legalább heti gyakoriságú (munkabiztonsági és tűzvédelmi), illetve eseti bejárások során ellenőriz.

Emellett 2020 óta működik a Sole-Mizo Munkavédelmi munkacsoportja, mely beolvadt a fenntarthatósági stratégiaalkotás

keretében létrejött **Munkaügyi munkacsoportba**. A munkacsoport negyedéves rendszerességgel ülésezik, és feladata a munkavédelmi operatív feladatok megtervezése, megvalósítása, valamint az eredmények nyomon követése.

A Bonafarm Csoport stratégiájának függvényében középtávú céljaink között szerepel, hogy telephelyeinken munkahelyi egészségvédelmi és biztonságirányítási rendszert (MEBIR) vezessünk be, ezzel tovább erősítve a munkavédelmi intézkedéseinket és garantálva a jövőre nézve is a biztonságos munkavégzés feltételeit.

MEGELŐZÉS MINDENEKELŐTT

Elsődleges szempont a munkabalesetek megelőzése, melyre kiemelt figyelmet fordítunk. **Hiszünk abban, hogy minden baleset megelőzhető.** Ennek érdekében a magyarországi munkavédelmi törvényben is megfogalmazott **megelőzés elvei alapján folytatjuk tevékenységeinket.**

A munkabiztonsági követelményeket a vezetők és a munkavállalók vonatkozásában a Munkavédelmi Szabályzatban és a munkavédelmi utasításokban rögzítjük, melyet 2023-ban frissítettünk.

Telephelyeinken szerződéses partnereinktől is mindenkor elvárjuk a Sole-Mizo Zrt. higiéniai, munka- és tűzvédelmi szabályzatainak betartását.

MUNKAHELYI KOCKÁZATOK FELMÉRÉSE

A munkavállalók egészségét és biztonságát fenyegető veszélyek és a kockázatok azonosítása érdekében a jogszabályoknak megfelelően az EHS-vezető és a foglalkozás-egészségügyi orvos közreműködésével minden technológiai váltáskor, de minimum 3 évente mindenre kiterjedően munkahelyi kockázatelemzést készítünk. Minden munkahely, az alkalmazott technológiák és gépek vonatkozásában felmérjük a főbb egészségkárosító kockázatokat és azok súlyosságát, továbbá üzemrészenként részletesen vizsgáljuk a munkakörök kockázatait. Emellett felmérjük az optikai sugárzás munkahelyi kockázatát és a pszichoszociális kockázati tényezőket is.

Az eredmények alapján szükség esetén intézkedési tervet dolgozunk ki a veszélyek és a kockázatok megszüntetésére, majd pedig az intézkedések megvalósítását és eredményeit ellenőrizzük.

GRI 3-3, 403-2, 403-4, 403-7

A kockázatértékelés folyamatába a választott munkavédelmi képviselőket, valamint az üzemi bejárások alkalmával a munkavállalóinkat is bevonjuk.

2022-ben feltérképeztük a munkahelyi expozíciókat, mely során különösen a munkaterületek megvilágítottsága esetén tártunk fel hiányosságokat. 2023-ra minden hiányosság megszüntetésre került (a hiányosságok nagy részét 2022-ben felszámoltuk, de bizonyos esetekben hosszabb időre volt szükség a fizikai megvalósíthatóság és a munkaszervezési kihívások következtében).

2022-ben a munkahelyi levegőminőségi (immisszió) mérések is megtörténtek, melynek eredménye alapján az üzemek területén nincsen káros mértékű veszélyes anyaggal szennyezett levegő.

VESZÉLYEK KIKÜSZÖBÖLÉSE

A balesetmegelőzés jegyében folyamatosan ellenőrizzük berendezéseinket. Emellett fontosnak tartjuk, hogy kollégáink is a balesetmegelőzés szabályait követve tevékenykedjenek. Új munkatárs esetén munkakezdés előtt, egyéb esetben évente ismétlődő oktatások keretében felhívjuk dolgozóink figyelmét a számukra biztosított védőeszközök megfelelő és rendszeres használatára.

2021-2022-ben vállalatunknál kiemelten kezelt terület volt a foglalkozás-egészségügy és a munkavédelem, melynek keretében számos intézkedést irányoztunk elő, melyek többségét az elmúlt 2 évben bevezettük, megvalósítottuk, fenntartva a már korábban is alkalmazott sikeres megelőző tevékenységeket:

- ✓ 2022 év végén megszületett a **csoportszintű egészségvédelmi és munkabiztonsági politikánk**.
2022-ben kialakítottuk munkabiztonsági falunk szerkezetét, melyen 5 téma jelenik meg: Munkabiztonság; Környezetvédelem, Gyártási hatékonyság, Veszteség, Minőségbiztosítás.
- ✓ **Egyéni védőeszközök biztosítása:** A jogszabályi előírásoknak megfelelően folyamatosan biztosítjuk munkavállalóink számára a biztonságos és egészséget nem veszélyeztető munkavégzéshez az egyéni védőeszközöket. Igyekszünk – a választott munkavédelmi képviselők be-

vonásával és segítségével – olyan alternatívákat találni, ami a viselő számára kényelmesebb és ergonomiailag segíti a munkavégzést.

- ✓ **Vegyszerkezelés** folyamatának szabályozása, szigorítása.
- ✓ **Mentorprogram:** Az új fizikai munkavállalók egy mentor segítségével kezdik meg munkájukat, így valós, a gyakorlatban felmerülő munkavédelmi és egyéb kérdéseket, situációkat is át tudnak beszélni megfelelő szaktudással rendelkező személlyel.
- ✓ **Munkavédelmi oktatás fejlesztése:** Az oktatási anyagot a bekövetkező balesetek tapasztalataival folyamatosan frissítjük. 2023-tól próbaként bevezetjük, hogy a műszakkezdések előtt tartunk egy néhány perces tájékoztatót, melynek a munkavédelem is része lesz.
- ✓ **Figyelemfelhívó plakátok** alkalmazása.
- ✓ **Minden munkabalesetet – a kiesett napokkal nem járókat is – kivizsgálunk**, mely kiemelten fontos a nagy balesetek megelőzése érdekében.
- ✓ **A fő balesettípusokat kategorizáljuk.**
- ✓ **A munkabiztonsági ellenőrzések számát drasztikusan növeltük: heti ellenőrzéseket vezettünk be**, melyet

a munkavédelmi szakembereink végeznek. A bejárások eredményeként az új, illetve a korábbi bejárásokról fennmaradt hiányosságokról jegyzőkönyv készül, melyet nyomon követnek és nem teljesülés esetén javító intézkedés indul.

- ✓ **Együttműködés a Bonafarm Bizottsággal:** Havi online és negyedéves személyes EHS-vezetői egyeztetés, tapasztalatmegosztás, tudásátadás.
- ✓ **Középtávú fejlesztési program** készült el 2022-ben, melynek teljesítési célja 2024. Számos intézkedést tartalmaz, mint például a kvázi balesetek kivizsgálása, vagy a műszakkezdés előtti megbeszélések bevezetése (melyet 2023-ban próbaszerűen el is indítottunk), veszélyhelyzetek feltárása.

MUNKAVÉDELMI KÉPZÉSEK

Fizikai dolgozóink számára belépéskor, valamint évente egyszer a jogszabályi előírásoknak megfelelően munkavédelmi, tűzvédelmi, higiéniai és minőség-biztosítási képzést tart az adott szakterületi vezető és/vagy a munkavédelmi felelős. A biztonságos munkavégzés érdekében a tananyag elsajátítását ellenőrizzük (teszt, visszakérdés). Az éves belső képzéseken túl a további munka- és egészségvédelemmel kapcsolatos képzéseket évente egyeztetik a területi vezetők, az EHS-vezető és a HR, melynek eredményeként elkészül a személyekre szabott éves képzési terv. 2021-2022-ben a következő, a jogszabályban is előírt, munka- és egészségvédelmi képzéseket biztosítottuk kollégáink számára:

- ✓ tűzvédelmi szakvizsga,
- ✓ munkavédelmi képviselő továbbképzése;
- ✓ elsősegélynyújtó tanfolyam;
- ✓ vegyszerkezelői tanfolyam;
- ✓ emelőgép ügyintéző tanfolyam;
- ✓ emelőgépkezelői tanfolyam (igény esetén).

A NYITOTTSÁG VEZÉREL MINKET

A "nyitott ajtó" politikáját követve munkavállalóink bármilyen, a munkával kapcsolatos veszélyt, veszélyhelyzetet és az ezekkel kapcsolatos esetleges védelmi és elővigyázatossági igényüket is jelezhetik feletteseiknek, a munkavédelmi szakembereinknek, illetve az üzemekben megválasztott munkavédelmi képviselőknek, akik ezt tolmácsolják a vezetőség felé. A kollégák észrevételeit, javaslatait minden esetben értékeljük, feldolgozzuk, és amennyiben azok hozzájárulnak a balesetek megelőzéséhez, megvalósítjuk azokat.

A személyes kommunikáción túl más kommunikációs csatornákat is alkalmazunk a munkavédelem területén is: faliújság, intranet.

¹⁷ Az itt közölt adatok a Sole-Mizo Zrt. minden saját munkavállalójára, továbbá a diák és a kölcsönzött munkavállalókra terjednek ki. Egyéb, a telephelyeinken dolgozó külső vállalkozások munkavállalóit ért baleseteket az adott vállalkozások tartják nyilván, erről a Sole-Mizo Zrt. nem vezet külön jegyzéket (2022-ben 1 súlyos, külső vállalkozáshoz kötődő baleset jutott a Sole-Mizo Zrt. tudomására).

¹⁸ Súlyos sérülés: A sérülések súlyosságát a hatályos munkavédelmi törvény előírásai alapján vettük figyelembe (1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről).

BALESETEK ÉS INTÉZKEDÉSEINK¹⁷

Gyárainkban a munkabaleseteket a jogszabályi előírásnak megfelelően regisztráljuk és jelentjük az illetékes hatóságoknak. A bevezetett munkavédelmi intézkedéseinknek köszönhetően az elmúlt két évben jelentősen csökkent a munkabalesetek száma vállalatunknál. Míg 2020-ban a bejelentésköteles balesetek száma a 4 magyarországi telephelyünkön összesen 65 volt, addig ez 2021-ben 47-re, míg 2022-re 27-re csökkent. Halálesetet és súlyos sérülést¹⁸ okozó baleset nem volt.

Az adott baleset okának kivizsgálása érdekében minden (bejelentés- és nem bejelentésköteles) esetben auditot tartunk. Az eredmények alapján, a megelőzés elvének figyelembevételével a szükséges, javítást célzó intézkedéseket előírjuk és azok megvalósítását nyomon követjük, oktatási anyagainkat pedig folyamatosan bővítjük az egyes esetekkel, hogy azok a jövőben megelőzhetőek legyenek.

A balesetek típusai gyárainkban leggyakrabban figyelmetlenségből, illetve a védőeszköz nem, vagy nem megfelelő használatából ered: felületi sérülés, vegyszeres marás, rándulás, húzódás, beütődés, zúzódás.

A megelőző intézkedések tekintetében a munkavédelmi bejárások sűrítésén (heti rendszerességű) túl az alábbi specifikus intézkedéseket vezettük be:

- Az élelmiszeriparban jellemző nedves padlók, lépcsők okozta csúszásveszélyt figyelemfelhívással, illetve ahol megoldható, ott a lépcsők élére tapadásjavító csikok felhelyezésével csökkentettük az elmúlt években.
- A vegyszerhasználat okozta balesetek számát a vegyszerkezelői képzések biztosításával és a védőeszközök megfelelő és rendszeres használatára vonatkozó figyelemfelhívással csökkentettük. Az elmúlt 2 évben 50%-os csökkenést értünk el ezen balesetek tekintetében.

A súlyosabb sérüléssel járó munkával kapcsolatos veszélyeket a fent bemutatott kockázatértékelés és a korábban előfordult esetek alapján azonosítottuk, melyek a következők: mozgó gépbe nyúlás, forrázás.

E súlyosabb munkabalesetek kiküszöbölése érdekében azon berendezéseinknél, ahol az esetleges mozgó gépbe nyúlás akár csonkoláshoz is vezethet, ott villamosan reteszelt védőrácsot alakítottunk ki, illetve a forrázás elkerülése érdekében nyomáskiegyenlítő szelepeket építettünk be egyes berendezéseinkbe. A potenciális balesetek megelőzése érdekében a kockázatosabb munkafolyamatainkat tovább szabályoztuk.

Azért dolgozunk, hogy munkavállalóink baleseteknek való kitettsége telephelyeinken minimális legyen.

Célunk, hogy mindenki, minden nap sérülésmentesen térjen haza a családjához.

2020-ban célul tűztük ki, hogy 2025-ig a balesetek számát 30%-kal csökkentsük 2020-hoz képest, melyet 2022-re sikeresen teljesítettünk (2021-ben 28%-os, míg 2022-ben 58%-os csökkenés volt) köszönhetően az EHS-csoportunk által bevezetett intézkedéseknek.

Itt nem szeretnénk megállni, a balesetek számát és gyakoriságát tovább kívánjuk csökkenteni a jövőben, ezért az 1 000 000 munkaóra vetített balesetek számát 2023-ra 12, míg 2025-re 10 alá tervezzük vinni a kiesett nappal járó balesetek tekintetében (ez a mutató 2022-ben 12,6 volt).

Ezen ambiciózus cél elérése érdekében továbbra is igyekszünk mindent megtenni – ahogy azt fentebb a bevezetett intézkedéseinken keresztül bemutattuk –, azonban ehhez nélkülözhetetlen dolgozóink felelős és tudatos hozzáállása is. Ezt szeretnénk munkavállalóinkban elmélyíteni a munkavédelmi figyelemfelhívó kampányainkkal és programjainkkal, továbbá gyakorlati, a munkavégzés során tanúsított példamutatással. Ennek érdekében vezettük be például az információs táblát telephelyeinken, illetve 2023-tól a műszakkezdéskor tartandó egyeztetésen munkavédelmi témákat is érintünk (egyelőre próbaszerűen), valamint kivetítőket helyezünk ki a közösségi terekben, melyen munkavédelemmel kapcsolatos információkat is megosztunk.

MOTTÓNK:

„Felelős vagyok a beosztottjaimért, felelős vagyok a munkatársaimért.”

Munkabalesetek száma:

	2020	2021	2022
Bejelentésköteles munkabalesetek száma	65	47	27
Bejelentésköteles munkabalesetek száma 1 000 000 munkaóra vetítve	31,7	23,9	12,6
Ledolgozott munkaórák	2 058 429	1 970 305	2 143 798

CÉLUNK:

< 10

AZ 1 000 000 MUNKAÓRÁRA VETÍTETT BALESETEK SZÁMA:

2021: 23,9 • 2022: 12,6

„2021-2022-ben a munkavédelem kiemelt területté vált vállalatunknál. Átstrukturáltuk a munkavédelmi rendszerünket és kialakítottuk saját EHS-csapatunkat (korábban külsős szakértővel dolgoztunk). A dedikált munkatársak számos új és praktikus intézkedést dolgoztak ki és vezettek be, sűrűbben tartottak munkavédelmi bejárásokat és azok eredményét nyomon is követték. A sok erőfeszítés és a lelkiismeretes munka meghozta gyümölcsét, hiszen 2022-re 58%-kal csökkentettük a munkanap kieséssel járó munkabalesetek számát 2020-hoz képest. Sok tervünk van a jövőre is, melyeken folyamatosan dolgozunk és célunk, hogy a balesetek számát és gyakoriságát tovább csökkentsük. Természetesen a hosszabb távú cél a nulla baleset, azaz, hogy ne történjen egyetlen egy baleset sem az üzemeinkben. Ennek elérése nem utópisztikus, megvalósítható, de további komoly munkára van ehhez szükség.”

Dudás Lajos

EHS-vezető, Sole-Mizo Zrt.

7.2.2. MUNKAVÁLLALÓINK EGÉSZSÉGE

A munkavédelmi intézkedések mellett munkavállalóink egészségére is kiemelt figyelmet fordítunk, a munkahely kialakításától kezdve a munkafolyamatok szervezésén át, egészen az egyéb általános egészségügyi programjainkkal bezáróan.

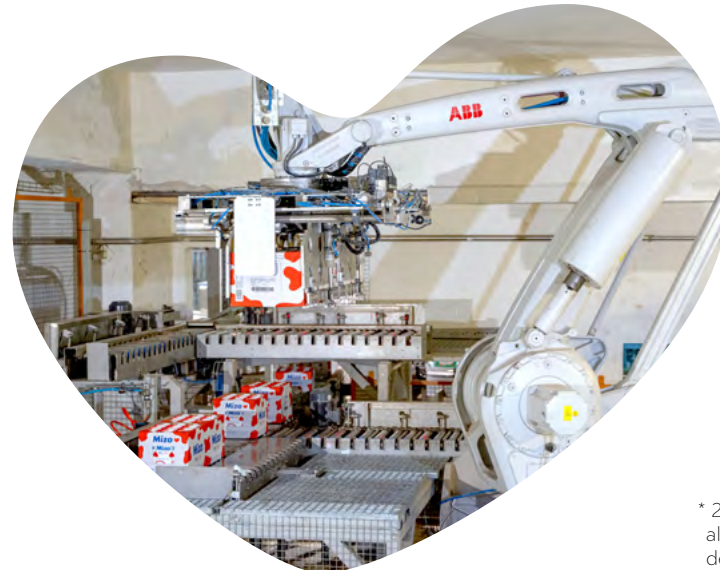
MUNKAKÖRÜLMÉNYEK FOLYAMATOS FEJLESZTÉSE AZ EGÉSZSÉGVÉDELEM ÉRDEKÉBEN

Telephelyeinken az egészséget leginkább érintő kockázatok a hőhatások, illetve az anyagmozgatás és az azonos munkafolyamatok okozta ergonómiai eredetű hatások. Munkafolyamatainkat és munkakörülményeinket egészségvédelmi szempontok figyelembevételével alakítjuk és fejlesztjük:

- ✓ A vállalatunknál működő szigorú minőségbiztosítási rendszer garancia az egészség- és munkavédelem szempontjából is nélkülözhetetlen higiénikus munkakörnyezetre.
- ✓ A hideg és meleg munkakörnyezetben dolgozók számára a jogszabályokban is előírt pihenőidőt és védőitelt biztosítjuk. Illetve a forró (pl. kazánház) és hideg (pl. technológiai hidegvíz-hálózatok) felületeket hőszigeteltük.
- ✓ Munkafolyamatainkat minden esetben úgy optimalizáljuk, hogy az egyéni egészségvédelmi szempontból is a lehető legjobb legyen (pl. terhelések elosztása fizikai munka esetén). 2021-

2022-ben a munkafolyamatokat ergonómiai szempontból átszerveztük és a nehéz fizikai munkák esetén megkezdtük az automatizálást.

Minden évben nagy létszámban tartunk elsősegély-oktatást, amin minden műszakból és minden szervezeti egységből részt vesz legalább egy-egy munkavállaló. 2022-ben defibrillátorokat szereltünk fel mind a négy gyáregységünkben, melyeket szerencsére eddig nem kellett használnunk.

MUNKAVÁLLALÓINK SZEMÉLYES EGÉSZSÉGI ÁLLAPOTA

Munkavállalóink számára biztosítjuk a foglalkozás-egészségügyi és alkalmassági orvosi vizsgálatot. A kötelező vizsgálatok mellett további szűrővizsgálatokra is lehetőséget kínálunk. A Sole-Mizo Zrt. évek óta gyémántfokozatú támogatója Magyarország átfogó egészségvédelmi szűrő-programjának.

A program keretében a szűrőbusz számos magyarországi helyszín mellett telephelyeinkre is ellátogat, ahol kollégáink térítésmentesen vehetik igénybe annak szolgáltatásait. A kamion korszerű eszközeivel 40

féle vizsgálat végezhető el egy helyen, egy időben, azonnali kiértékeléssel. Vizsgálat közben 9 monitoron 3D technológiával megalkotott filmek mutatják be a diagnosztizálni kívánt területet. A szakemberek életmód- és életviteli tanácsadást is biztosítanak: többek között az egészséges táplálkozásról, a sport és az egészség kapcsolódásáról, valamint az egészségügyi életmódról is szó esik.

Az évente megtartott Bonafarm Családi és Sportnap során is kiemelt figyelmet kap az egészség témaköre.

A preventív szűrővizsgálatokat és az egészségbiztosítást igénybe vevő alkalmazottak száma

	2021	2022
Preventív szűrővizsgálaton részt vevő kollégák száma*	139	187
Egészségprogram keretében az egészségbiztosítási szolgáltatást igénybe vevő kollégák száma	181	274
A biztosított munkavállalók aránya	19%	25%

* 2020-hoz képest kevesebb kolléga vett részt, melynek oka, hogy 2020-ban egy pályázati alapon működő szűrés (egyszerűbb szűrővizsgálatokkal) volt elérhető, ahova általában rendezvények keretében jutottak el a kollégák, így nagyobb tömeget tudtunk megmozgatni.

BONAFARM EGÉSZSÉGPROGRAM

2021-ben a Bonafarm Csoport tagvállalataként mi is részt vettünk az **Egészség Éve programsorozatban**, melynek során számos akcióval, rendezvénnyel és ismeretterjesztő anyaggal készültünk annak érdekében, hogy felhívjuk a figyelmet az egészséges életmód fontosságára, az egészségmegőrzés életminőségre gyakorolt hatásaira, valamint, hogy a kollégák gyakorlati segítséget kapjanak egészséges életmódjuk kialakításához, fenntartásához.

Az Egészség Éve keretein belül megvalósított főbb akciók, rendezvények:

Ingyenes
Egészségbiztosítás

Szűrőbuszos vizsgálatok
a telephelyeken

Egészségtudatossággal
kapcsolatos online
előadások

XVII. Bonafarm
Focikupa

Mozdulj Bonafarm!
kihívás

Egészségpercek,
egészségtudatossággal
kapcsolatos cikkajánló

Egészségtudatossággal
kapcsolatos új rovatok
a Friss újságban

Heti Egészség hírlevél

Vitamincsomag minden
dolgozónak

A nagy sikerre és a téma fontosságára való tekintettel a programot Bonafarm **Egészség-programként** tovább örököztük és a jövőben is kívánjuk folytatni. Ennek keretében:

- ✓ További szolgáltatásokkal bővítettük az Egészségbiztosítási programunkat. 2023-tól számos szolgáltatás limit nélkülivé vált és már pszichológiai konzultáció, vérvizsgálat, bőrgyógyászati és ortopédiai szűrővizsgálat és nyaki ultrahangvizsgálat is kérhető az egészségbiztosítás keretében. 2022-ben a Bonafarm Egészség-program keretében ismét szerveztünk előadásokat a korábbi év pozitív tapasztalatára építve. Ezúttal a mentális egészséget helyeztük a fókuszba: az előadások azt járták körbe, hogy hogyan tudják megérteni egymást a különböző generációkból származók a munkahelyen (is). A személyesen és online is meghallgatható előadásokat a későbbiek során mindenki számára elérhetővé és visszanezhetővé tettük. A dolgozói visszajelzések alapján nagy sikert aratott a kollégák körében.
- ✓ Munkavállalóink számára bizonyos fogászati kezelések, optikai szaküzletek szolgáltatásai, gyógyászati segéd-eszközök, jóga, illetve gerinctréning kedvezményesen vehetőek igénybe/vásárolhatók meg, továbbá szállodalánccal, egyedi szállásokkal, balatoni kempingekkel és fürdőkomplexumokkal van szerződéses kapcsolatunk, hogy kedvezmények biztosításával hozzájárulhassunk kollégáink rekreációjához, kikapcsolódásához.
- ✓ A megelőzés jegyében, a szűrővizsgálatokon túl munkavállalóink sportolási tevékenységét is támogatjuk. Immár 19 éve minden évben megrendezésre kerül a Bonafarm Focikupa, melyen aktívan részt veszünk, illetve dolgozói kedvezményt biztosítunk 4 szegedi edzőterembe és az AYCM-on keresztül országosan is.
- ✓ 2021-2022-ben mi is csatlakoztunk a Mozdulj, Bonafarm! programhoz, melynek keretében a kollégák egy 30 napos kihívásban vehettek részt és saját applikáción keresztül mérhették és követhették nyomon aktivitásaikat.
- ✓ A betegségek megelőzése érdekében 2020 óta minden évben influenza elleni védőoltások beadását biztosítjuk a kollégák számára telephelyeinken. A pandémiával kapcsolatos elővigyázatossági intézkedéseinket 2022 októberétől szüntettük meg, kivétel a telephelyekre történő belépéskori testhőmérséklet-mérést, melyet a betegségek szűrése érdekében továbbra is fenntartunk.

MOZDULJ, BONAFARM!

2021-ben és 2022-ben is újtára indította a Bonafarm Csoport a Mozdulj, Bonafarm! nevű programját. A kihívás célja, hogy minél több időt töltsenek el mozgással a kollégák a számukra legkedvesebb sportokat űzve, teljesen szabadon választott mozgásformákkal, valamint, hogy a sporton keresztül is erősítsük a csapatszellemet. Az aktivitások mérésére applikációkat használhattak a csapatok, amelyekről képernyőfotót kellett küldeniük az aktivitás bizonyításához. 2022-ben már egy könnyebben használható modern platform állt rendelkezésére az aktivitások feldolgozására és a pontok transzparens nyomon követhetőségére a résztvevőknek.

A kihívás során tanúsított kitartást és lelkesedést emléklappal köszöntük meg minden csapatnak. Emellett különböző összegű utalványokkal díjaztuk a legjobb csapatokat.

„Egy lelet alapján egy szűrésre mentem el a Bonafarm Egészségbiztosítás keretén belül. Gyorsan eljutottam a vizsgálatokra, ahol kiderült, hogy szerencsére minden rendben van, így nem kellett a munkából sem kiesnem. Jó lehetőség ez az egészségbiztosítás, mivel ingyenes és gördülékeny volt a teljes folyamat is.”

Borza Zoltán
Zsákoló, Sole-Mizo Zrt.

CÉLUNK:

**AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD
ÖSZTÖNZÉSE A MUNKAHELYEN
ÉS OTTHON IS**

[a biztosítási szolgáltatást igénybe
vevő munkavállalók száma /
a biztosított munkavállalók száma]
2021: 19% • 2022: 25%

8. A MI TÁRSADALMUNK

8.1. Jó kapcsolat a helyi lakosokkal

GRI 3-3

Mi, a Sole-Mizo Zrt.-nél úgy gondoljuk, hogy akkor mondhatjuk magunkat sikeresnek, ha saját gazdasági eredményeinken túl a társadalom számára is értéket tudunk teremteni. Ezt a szellemiséget követve úgy alakítjuk vállalatunk működését, hogy az közvetlenül vagy közvetve, de minél több embertársunk hasznára váljon. Tevékenységünkkel az alábbi társadalmi csoportokra gyakorlunk jelentős hatást:

- ✓ **Munkavállalóinknak** stabil munkahelyet és -körülményeket, versenyképes jövedelmet biztosítunk;
- ✓ **A helyi lakosok** felé a működésünk okozta pozitív és negatív hatásokkal, valamint a helyi közösségekben tett szerepvállalásaink által;
- ✓ **Beszállítóinknak** folyamatos, nagy mennyiségű felvásárlásra vonatkozó keresletet biztosítunk, megbízható partnereik vagyunk;
- ✓ **Fogyasztóinknak** minőségi, ízletes és tápanyagban gazdag tejtermékek széles választékát kínáljuk.

A helyi közösséggel kiegyensúlyozott, jó kapcsolatot ápolunk mind a 4 telephelyünk környezetében. Ennek titka, hogy kölcsönösen figyelünk egymásra. Működésünk során sajnos olykor-olykor előfordulhat, hogy felmerül valamilyen, a lakosságot kellemetlenül érintő probléma, azonban ezt minden esetben igyekszünk a lehető leghamarabb elhárítani. Amennyiben tevékenységeink hatásai következtében lakossági panasz érkezik hozzánk, azt kivétel nélkül megvizsgáljuk és a szükséges intézkedéseket megteesszük.

Összhangban a Bonafarm Csoport támogatási politikájával, azokon a településeken, ahol üzemünk található, több intézménynek, szervezetnek is adományozunk tejtermékeket, illetve ezen túlmenően a gazdaságban elfoglalt súlyunknak megfelelően két szervezetet is támogatunk: a **Csányi Alapítványt**, mely nehéz helyzetben lévő, szegény gyermekek oktatását segíti, illetve a **Magyar Élelmiszerbank Egyesületnek**, mely rászoruló családokat lát el élelmiszerekkel.

Adományaink segítségével **évente kb. 3000 embernek** tudtunk segíteni. Példaként említve 2021-2022-ben támogattunk:

- ✓ rászoruló családokat, gyermekeket;
- ✓ fogyatékossgal élő gyermekeket, fiatalokat;
- ✓ óvodák, általános iskolák, gimnáziumok gyermekeit;
- ✓ jótékonyági rendezvényeket, sportnapokat;
- ✓ alapítványokat (Csányi Alapítvány, Concorde Soproni Speciális Kereső és Felderítő Mentőcsoport Alapítvány, „Dr. Tekulics Péter a Gyermekekért” Alapítvány, Szegedért Alapítvány).

EGYÜNK EGYMÁSÉRT PROGRAM

A karácsonyi ünnepek közeledtével évek óta csatlakozunk a Magyar Élelmiszerbank Egyesület Együnk egymásért programjához is. Ennek keretében a cégcsoporton belül meghirdetjük a Bonafarm Jótekonysági Sütivásárt, amelyre kollégáink sütnek vagy éppen vásárolnak a házi finomságokból. A 2022-es sütivásáron telephelyeink közel 3600 élelmiszercsomag összeállítására elegendő pénzádományt gyűjtöttek össze. Az adományokat az Élelmiszerbank juttatta el a rászoruló családoknak az ünnepi időszakban.

ADOMÁNYKONVOJ

A Bonafarm Csoport tagjaként a Sole-Mizo Zrt. a korábbi évekhez hasonlóan 2021-ben és 2022-ben is csatlakozott az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) és a Magyar Élelmiszerbank Egyesület által szervezett, az élelmezési világnaphoz (október 16.) kapcsolódó adománykonvojhoz. Ennek célja nem csak az, hogy ráirányítsa a kormányzati, a vállalati és a civil szféra, valamint a lakosság figyelmét az emberiség nagy részét sújtó élelmezési gondokra, hanem hogy egyúttal kézzelfogható segítséget is kínáljon a leginkább kiszolgáltatottaknak. Az adománykonvojnak köszönhetően több tízezer rászoruló emberhez szállíthat az egyesület élelmiszer-adományokat itthon minden évben. A Bonafarm az adománykonvojhoz saját termékeit (Mizo és PICK) ajánlotta fel.

8.2. A hazai gazdaságok erősítése

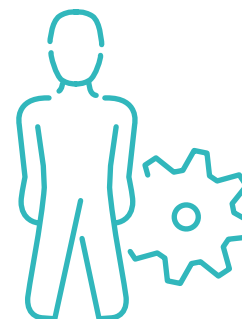

GRI 3-3, GRI 203-2, GRI 204-1

Mint Magyarország egyik meghatározó élelmiszeripari vállalata, jelentős közvetlen és közvetett gazdasági hatással vagyunk az egyes termelési egységeink régiójára, de általánosságban véve a magyar gazdaságra is.

Több mint **1200**
stabil munkahely

Jelentős helyi munkaadó: A telephelyek településein (Szeged, Csorna, Bácsbokod, Marcali) és vonzáskörzetükben meghatározó munkaadóként több, mint 1200 munkavállalónk számára biztosítunk versenyképes fizetést és stabil munkakörülményeket. Működésünkben adódóan alacsonyabb végzettséggel rendelkező és megváltozott munkaképességű munkavállalók alkalmazását is biztosítjuk.

Több mint **3** milliárd Ft
befizetett adó és járulék

Adók és járulékok befizetése: 2021-ben 3 019 853 411 Ft, 2022-ben 3 256 493 748 Ft adót és járulékot fizettünk a Magyar Állam felé.¹⁹

A magyarországi
nyerstej-kínálat
kb. **1/4** -ének
felvásárlása

Jelentős felvásárlóerő: A napi kb. 1-1,1 millió kg alapanyagunkat hazai gazdáktól szerezünk be, akikkel hosszútávú partnerségi kapcsolatot alakítottunk ki. A Magyarországi nyerstej kínálat kb. 20-25%-át vásároljuk fel termelésünkhöz. 124 partnerünk (2022-ben) szerte az országban további több ezer alkalmazott számára biztosít munkát és megélhetést.

CÉLUNK:

100%

100%-BAN HAZAI
NYERSTEJ-FELHASZ-
NÁLÁS TOVÁBBRA IS

¹⁹ Az előző jelentésben 2020-ra megadott adatot hibásan közöltük. A 2020-as érték: 2 855 850 217 Ft.

Magyarországi gazdáktól származó nyerstej aránya

ELSŐDLEGESEN HAZAI ALAPANYAGOK FELHASZNÁLÁSA

Alapvetésünk, hogy magyar nyerstejből, magyar munkaerő segítségével, főként a hazai fogyasztók számára minőségi, ízletes és tápanyagban gazdag tejtermékeket állítunk elő széles választékban.

A környezeti hatások csökkentése és Magyarország gazdaságának támogatása céljából lényeges szempont, hogy fő alapanyagunkat, a nyerstejet hazai gazdáktól szerezzük be. Felvásárlási részlegünk kiemelt feladata ezen vállalásunk teljesítése.

2021-ben a felvásárolt nyerstej 100%-a volt hazai, melyet 149 magyar nyerstej-beszállító partnerünktől szereztünk be. 2022-ben 99,98%-ban használtunk fel hazai nyerstejet, melyet 124 magyar nyerstej-beszállító partnerünktől és a spot piacról szereztünk be. A minimális eltérés oka, hogy 2022-től a kereskedelmi igények szerint tervezzük termelésünket. Ennek következtében előfordulhat, hogy a megfelelő minőségű és ellenőrzött, ún. spot piacról kell vásárolnunk, mely esetén a tej külföldi is lehet, amennyiben magyar tej nem érhető el.

Célunk, hogy amennyiben megoldható, a továbbiakban is 100%-ban magyar nyerstej-alapanyagból tudjunk dolgozni, ezzel is biztosítva a kiszámíthatóságot a nyerstej-beszállítóink számára. Emellett adalékanyagaink, segédanyagaink és csomagolóanyagaink 61%-a is Magyarországról származik.

CÉLUNK:

TOVÁBBRA IS STABIL, MEGBÍZHATÓ PARTNERSÉGI KAPCSOLATOK

Magyarországi beszállítóktól vásárolt termékek és szolgáltatások értékének aránya

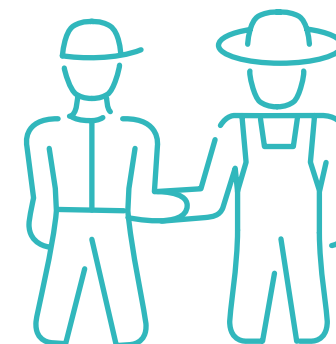

MEGBÍZHATÓ KAPCSOLAT, HOSSZÚ TÁVÚ STABILITÁS

Beszállítóinkkal a kölcsönösen előnyös, jó partneri viszony kialakítására törekszünk. Intézkedéseinkkel megbízható, hosszú távú stabilitást biztosítunk számukra.

Amit garantálunk:

- ✓ hosszú távú szerződéseket;
- ✓ nyomon követési rendszert;
- ✓ pontos kifizetéseket;
- ✓ pontos árdefiníciók alkalmazását szerződéseinkben.

A stabilitás biztosításán túl nyerstej-termelőinkkel folyamatos kapcsolatban vagyunk. Felvásárlási osztályunk nyitott mindenmű hatékonyságot és minőséget javító kezdeményezésre. Nyerstej-beszállítóinkkal szeretnénk a fenntarthatóság területén is szorosabban együttműködni, hogy a már most is érzékelhető és a jövőben várhatóan tovább növekvő jogi és társadalmi elvárásoknak megfelelhessenek. Többek közt ezért is kezdtük el fenntarthatósági auditrendszerünk kialakítását, mellyel célunk, hogy felmérjük a beszállítóink jelenlegi állapotát és fenntarthatósági törekvéseiket, illetve edukálni is szeretnénk őket a témakörben.

8.3. Tápláló, minőségi élelmiszerek

GRI 3-3, 416-2

Vezető élelmiszer-előállító és -forgalmazó vállalként felelősségünk és célunk, hogy ne csak szakmai, hanem fenntarthatósági szempontok alapján is úttörők legyünk. E misszióink köré csoportosulnak az innovációs, terméktervezési és termelési folyamataink is, amelyek révén biztosítani tudjuk, hogy mindig magas minőségű, tápláló és ízletes élelmiszer kerüljön a fogyasztóink asztalára.

2021 tavaszán létrehoztuk a **Minőség és fogyasztók egészsége** munkacsoportot, amelynek feladata a táplálkozással, tejtermékekkel és a fenntarthatósággal kapcsolatos fogyasztói trendek és szükségletek feltérképezése, és ezek alapján a termékfejlesztési stratégia terveinek előkészítése, a fenntarthatósági szempontok beépítése a termékfejlesztés folyamatába, az intézkedések megvalósítása, valamint az eredmények folyamatos visszaellenőrzése, tanulságok levonása és beépítése a folyamatokba.

8.3.1. A MINŐSÉG MINDENKELŐTT

A magas minőség biztosítása számunkra alapvető fontossággal bír. A minőségközpontú szemlélet a vállalati kultúránk egyik alapvető pillére, és munkatársaink ezt szem előtt tartva, a szigorú minőségügyi követelmények betartásával végzik munkájukat.

Az élelmiszer-biztonságot mindennél komolyabban vesszük. Mind a négy telephelyünkön belső analitikai és mikrobiológiai vizsgálatokra alkalmas laboratóriumokat működtetünk, amelyekben a nyerstejtől a félkész terméken át a késztermékig az EU-s és a magyar szabályozásnak megfelelő, illetve az annál is szigorúbb vállalati sztenderdjeink szerinti vizsgálatokat, minősítéseket végezzük el. A termékeinken végzett belső vizsgálatokat többször is ellenőrizzük és ellenőriztetjük független, külső laboratóriumokkal. Ezáltal tudjuk szavatolni a mindenkor Mizo minőséget és biztonságot, amit fogyasztóink és vevőink minden általunk gyártott termék esetében garantálnak vehetnek.

MIT JELENT SZÁMUNKRA A MINŐSÉG?

- ✓ Magas, mindig azonos minőségű termékek előállítása a fogyasztói, vevői, hatósági és tulajdonosi elvárásoknak megfelelően.
- ✓ Gyártásfolyamat előtt, alatt és után is betartjuk a magas minőséget és az élelmiszer-biztonságot garantáló előírásokat a higiénia és a jó gyártási gyakorlat területein.
- ✓ Külső és belső auditokon bizonyítjuk a magas minőségi sztenderdeknek való megfelelésünket.
- ✓ Minden beszállítónktól elvárjuk, hogy az alapanyagokat, adalékanyagokat, csomagolóanyagokat is mindig azonos, magas minőségben szállítsák be számunkra, és ezt auditokkal is ellenőrizzük.
- ✓ Dolgozóinkat rendszeresen képezzük a szabványoknak (pl. ISO9001 [minőségirányítási rendszer], IFS [Nemzetközi Élelmiszer Szabvány]) vevői elvárásoknak megfelelően.

MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI RENDSZEREK

Minden gyárunk rendelkezik ISO 9001 és IFS tanúsítvánnyal, és ezen szabványok összes követelményét alkalmazzuk termelésünk során. 2023-tól Szegeden az ISO 22000 élelmiszer-biztonsági irányítási rendszer bevezetését tervezzük.

Szigorú minőségirányítási rendszerünket a Bonafarm Csoport Minőségirányítási Kézikönyve szabályozza és a Sole-Mizo Zrt.-nél annak megfelelő működtetéséért a Minőségirányítási és kutatásfejlesztési igazgatónk felel.

TANUSÍTVÁNYAINK:

	ISO 9001:2015	IFS	ISO 14001:2015	RFA	RSPO	GMO-mentes	Kosher	Halal
Bácsbokod	✓	✓						✓
Csorna	✓	✓	✓				✓	✓
Marcali	✓	✓		✓	✓			
Szeged	✓	✓	✓	✓		✓		

A BELSŐ INFORMÁCIÓÁRAMLÁS FEJLESZTÉSE A MINŐSÉG ÉRDEKÉBEN

Fenntartva az eddig jól működő módszereket, 2021-2022-ben számos további platformot alakítottunk ki az információ-megosztás területén annak érdekében, hogy javítsuk minőségbiztosításunkat és megelőzzünk esetleges minőségügyi problémákat. A fontosabb oktatások, platformok, intézkedések:

- ✓ Munkavállalók **minőségbiztosítási képzése**: ahhoz, hogy kollégáinkban tudatosítsuk a termékeink minőségének és az élelmiszerbiztonsági szempontoknak a fontosságát, rendszeres belső és külső képzéseket szervezünk részükre. Az oktatási anyagok megértését tesztírással, szóbeli visszakerdezővel mérjük.
- ✓ A hatékony információáramlás érdekében 2021-2022-ben **tematikus kiscsoportos képzéseket** vezettünk be, melyek gyakoriságát 2023-tól tovább növeljük.
- ✓ A minőség tudatosságot nem csak a dolgozóinkban, hanem a tejet beszállító telepeink dolgozóinál is magasabb szintre emeljük 2023-ban a rendszeres teleplátogatások alkalmával. 3 témát tudatosítunk a látogatások alkalmával: állatjóllét, minőség, fenntarthatóság.
- ✓ A **vizuális kommunikációs eszközöket** továbbra is alkalmazzuk az üzemi területeken (pl. fényképes utasítások; helyes, illetve helytelen gyártási gyakorlatok megjelölése; egyéb kommunikációk), amelyek segítségével információkat, visszajelzéseket tudunk adni a termelésben dolgozóknak.
- ✓ A mikrobiológiai problémák kiszűrése érdekében mikrobiológiai, kémiai és érzékszervi mérésekkel kapcsolatos képzéseket szerveztünk kollégáink részére, melyekhez alapul szolgált a már bevezetett laborösszemérési eredmény. (Egy rendszeres mátrix alapján történnek összemérések a 4 üzem között, melynek negyedéves kiértékelése biztosítja a képzési alapot.)
- ✓ A 4 gyárunk közt csapatépítő és az egységes szemlélet kialakítását segítő céllal elindítottuk a „**minőséges napot**”, mely során a kollégák **megoszthatják egymással minőségbiztonsági tapasztalataikat**, így tanulva egymás hibáiból és megelőzve a hasonló minőségügyi problémákat.
- ✓ A szükséges **eljárásokat, utasításokat folyamatosan felülvizsgáljuk és frissítjük, nyomon követjük** a belső rendszerünkben.
- ✓ Megtörtént a **SAP QM modul informatikai fejlesztésének befejezése** és a gyakorlatba történő átültetése. Ezáltal kevesebb papír (digitalizáció), gyorsabb és pontosabb információáramlás, hibák megelőzése válhat valóra.
- ✓ **Változáskezelés fejlesztése**: Kialakítottunk egy, a 4 üzemre kiterjedő változáskezelési dokumentumot, melyben szabályozzuk a változások jóváhagyásának folyamatát.
- ✓ **Gyakoribb ellenőrzések az idegen anyagok kiszűrése érdekében**: a technikai megoldásokon (pl. fémdetektor) túl sűrítettük az idegen anyagok ellenőrzésének gyakoriságát. Napi szinten minden indulásakor ellenőrizni szükséges az eszközök meglétét, épségét a kijelölt dolgozóknak.

- ✓ **iAuditor rendszer:** 2020-tól rendszeres, kisebb területekre lebontott belső önellenőrzéseket is végzünk, és ezeket az auditokat számítástechnikai eszköz segítségével rögzítjük (iAuditor). Ez a rendszer lehetővé teszi a visszajelzéseket és az akciók nyomon követését is. Az elmúlt időszakban a labort is bevontuk ebbe az ellenőrzési folyamatba, jelenleg pedig a rendszer fejlesztése zajlik. Az iAuditori eredmények a termelési KPI-okba bevonásra kerültek és egyes területeken a bónuszrendszerbe is beépítettük őket.

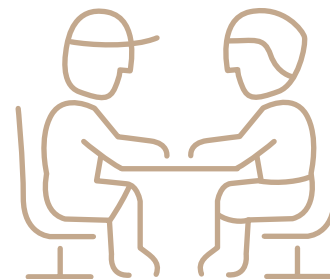
CÉLUNK:

A BELSŐ AUDITON

10/8

PONT ELÉRÉSE 2025-IG

2021: 6,7 • 2022: 6,5

AUDITOK, ELLENŐRZÉSEK

Az élelmiszer-biztonság Bonafarm Csoport szinten is alapkövetelmény. Saját belső auditjainkon túl telephelyeinken évi több, a cégcsoport által tervezett és legalább egy be nem jelentett (meglepetés) audit is van, melyet a Bonafarm Csoport sztenderd belső eljárása szabályoz. A belső auditok célja a Bonafarm tagvállalatok ellenőrzése minőségirányítási és élelmiszer-biztonsági szempontok alapján.

A Bonafarm Csoport 2021-ben 12, 2022-ben pedig 10 alkalommal auditálta üzemeinket. Mindegyik üzemünk megfelelően teljesítette a vállalatcsoport által előírt audit ellenőrzési pontjait, amelyek a következők:

- ✓ általános telephelyi higiénia;
- ✓ infrastruktúra;
- ✓ dolgozók ismerete, tudása, lojalitása;
- ✓ ágazati kommunikáció és vezetői jelenlét;
- ✓ kapcsolódó nyomon követés.

A 10 pontos skála alkalmazása lehetővé teszi az eredmények hangsúlyos kifejezését, ahol a 7 pont és a felette teljesítő üzemek már minőségügyi tekintetben kimagaslónak számítanak. 2021-2022-ben a Sole-Mizo üzemei az egyes auditok során többször is elérték a hét pontot; az éves átlagpontoszám 6,7 és 6,5 pont volt. Az auditokon felmerülő tanulságok javításával célunk, hogy 2025-re minden üzemünk 8 pontos értékelést kapjon.

Az itt leírtakon túl még további külső auditok is voltak gyáregységeinkben: 2021-ben 16, 2022-ben pedig 45. A 2022-es nagyarányú növekedés oka, hogy ettől az évtől a hatósági bejárásokat is itt vesszük számba, illetve a COVID következtében korábban elmaradt külsős és vevői auditok is újra tudtak indulni. 2022-ben a külső auditok köre egy új vevői auditral is bővült a bácsbokodi és szegedi üzemeinkben. Az új McDonald's auditok során mindkét termelési helyszínen a legjobbnak számító „A” minősítést értük el (A-E-ig osztályozva).

A külső és belső auditok során feltárt problémáknál mindig megkeressük a gyökérokot, majd helyesbítő intézkedéseket határozzuk meg, melyek megvalósulását nyomon követjük.

„Számos, a minőség növelésével kapcsolatos intézkedést vezetünk be az elmúlt két évben. A folyamatos rendszerfejlesztések és a minőség tudatosság erősítése megmutatkozott a 2022-es reklamációk számában, hiszen akcióinknak köszönhetően jelentősen (8%-kal) tudtuk csökkenteni a regisztrált panaszok számát 1 év alatt. Célunk, hogy ezt 2023-ban további 5%-kal csökkentsük és folyamatosan fejlesszük a területet.”

Csósza Beáta
Minőségirányítási
és kutatásfejlesztési
igazgató, Sole-Mizo Zrt.

TISZTA ÉS RENDEZETT KÖRNYEZET

A minőség fontos alapja az általános rend kialakítása. Folyamatosan dolgozunk azon, hogy az üzemi környezet tiszta és átlátható legyen. Az elmúlt években szabályoztuk a tömény vegyszerekhez való hozzáférést, javítottuk a védőeszközöket a viselésük szigorítása mellett. A területek takarításának jobb átláthatósága érdekében dedikált takarítóeszközöket (színeknek megfelelően) helyeztünk el a gyáregységekben.

Az épületek karbantartása jelentősen hozzájárul a megfelelő minőség biztosításához. 2022-ben saját kőműveseket, festőket vettünk fel, így gördülékenyebbé téve a karbantartási munkákat és biztosítva a megfelelő munkahelyi környezetet a minőségi termeléshez.

KORSZERŰ TECHNOLÓGIÁK ÉS ELJÁRÁSOK

A belső minőségirányítási rendszerünk mellett a korszerű feldolgozó- és csomagológépeink is hozzájárulnak a minőségi és termékbiztonsági problémák megelőzéséhez. Minden gyárunkban a 21. századi elvárásoknak megfelelő technológiák működnek. Az elmúlt években jelentős technológiai fejlesztéseket hajtottunk végre, például új tejátviteli és új előpasztórvonalakat alakítottunk ki, megújult a túrógyártási technológiánk is, zárt sajtókádákat és csomagológépeket üzemeltünk be, illetve új üzemszerveket építettünk (pl. Csornán a fehérjeporgyártó üzemszerve, Szegeden a fermentáló üzem). 2021-2022-ben új mikrobiológiai vizsgálati eszközöket és fémdetektorokat szereztünk be, folyamatos súlymérlegeket építettünk be online rendszereinkbe, valamint további területeket automatizáltunk melyek a minőségen túl a munkabiztonság és a hatékonyság területén is hozzájárultak a további javulásunkhoz. Folyamatosan keressük, kutatjuk a legjobb vizsgálati eszközöket és a lehetőséget a minél gyorsabb analitikai vizsgálatok elvégzésére.

MINŐSÉGI ALAPANYAGOK

Termékeink minősége nem csak tőlünk, de az általunk felhasznált alapanyagok minőségétől is függ. Ezért is fektetünk nagy hangsúlyt a minőségi alapanyagok

beszerzésére. A beszállítóink ellenőrzése érdekében működő felmérési rendszerünket 2022-ben megújítottuk, melynek során egységesítettük 4 üzemünk értékelését, minőségtudatos értékelési szempontokat alakítottunk ki az egyes területek súlyát is figyelembe véve. Az új értékelés alapján elkészült elfogadott beszállító listáját az érintett területeknek kiküldtük. Aki nem teljes mértékben felelt meg (sárga, figyelmeztető zónába került), azokat kiértékelte a beszerzés. Így lettek figyelmeztetve, kérve a magasabb szolgáltatás biztosítására. Szintén 2022-ben fejlesztettük a nyerstej-termelő gazdaságokban folytatott látogatásainkat. A minőségügyi és higiéniai kérdéseinket kiegészítettük számos egyéb fenntarthatósági kérdéssel. Ezt a farmlátogatási rendszert 2022-ben 8 telephelyen teszteltük és 2023-tól fokozatosan tervezzük bevezetni. A cél, hogy 2025-re nyerstej-beszállítóink 100%-át lefedjük. A látogatások segítségével pontosabb képet kapunk a nyerstejtermelő gazdaságok állapotáról, terveiről és emellett jó edukációs eszközként is szolgál.

TÉNYSZERŰ ÉS SZÉLES KÖRŰ FOGYASZTÓI TÁJÉKOZTATÁS

Nagy hangsúlyt fektetünk fogyasztóink megfelelő és széles körű tájékoztatására is. A termékek tárolásával és fogyasztóhatóságával kapcsolatosan, a hatósági előírásoknak megfelelően, a szükséges információkat jól látható helyen tüntetjük fel termékeink csomagolásán. Az UHT tejek csomagolásán részletes, fogyasztóbarát ikonkészlettel információt nyújtunk a tejről. Továbbá a termékeken megjelenő védjegyek is tájékoztató jellegűek. Minden új grafikus Mizo terméken használjuk a Magyar Termék és Hazai Termék védjegyet, ezáltal erősítve a termék magyar jellegét.

2025-re kitűzött vállalásunk, hogy az előírtakon túl további információkat osszunk meg mind a termékcsoomagolásokon, mind a különféle fogyasztói kommunikációs csatornáinkon keresztül a fogyasztókkal a minőség és fenntarthatóság témakörében, segítve ezzel őket a felelős termékválasztásban és táplálkozásuk, életvitelük megtervezésében.

CÉLUNK:

Az előírásokban meghatározottakon túl további minőséggel és fenntarthatósággal kapcsolatos információk megosztása a csomagolásokon és kommunikációs csatornáinkon keresztül 2025-re.

A MINŐSÉG INDIKÁTORAI: REKLAMÁCIÓK ÉS AZ ESETLEGES NEMMEGFELELŐSÉGEK

A fent bemutatott szigorú minőségi követelmények, a munkatársak megfelelő felkészítése, a rendszeres ellenőrzések és folyamatos javító intézkedéseink ellenére néha előfordulnak olyan esetek, amikor fogyasztóink, vevőink panasszal fordulnak hozzánk. Az elmúlt évek minőségbiztosítási intézkedéseit jól tükrözik a regisztrált panaszok számának csökkenése. 2021-ben 356, 2022-ben pedig 326 panaszt regisztráltunk. Az arányokat vizsgálva ez kevesebb, mint 0,1%, hiszen 1000 kg késztermékünk-ből 2021-ben 0,755 kg, míg 2022 esetén már csupán 0,508 kg esetén érkezett reklamáció. A panaszok többsége mikrobiológiai problémákkal és a termék állagával volt kapcsolatos. Minden esetben megtettük a javító intézkedéseket, melyeknek köszön-

Éves regisztrált reklamációk száma jelentősen csökkent 2022-ben 2021-hez képest:

-8%

Regisztrált reklamációk darabszáma

-32%

Regisztrált reklamációk ppm* értéke

hetően az e forrásból származó panaszok számát sikeresen csökkentettük. Minden reklamációt kivizsgálunk, meghatározzuk a gyökérokat és megfelelő javító intézkedéseket hozunk, amelyek megvalósulását és eredményességét visszaellenőrizzük. Örömrökre szolgál, hogy számos esetben pozitív visszajelzést is kapunk, jelezvén, hogy a fogyasztók meg vannak elégedve a termékeinkkel.

Célunk, hogy 2023-ban a panaszok számát további 5%-kal csökkentsük a 2022-es értékekhez képest. A termékeink minőségére vonatkozó jogszabályi nemmegfelelőségből adódó incidensek száma minimális. 2021-ben mindössze egy ilyen eset volt. Az ezzel járó bírságot megfizettük és a megfelelő helyesbítő intézkedések segítségével a problémát orvosoltuk. 2022-ben nem volt jogszabályi nemmegfelelőségi esetünk. Folyamatos fejlődésünk érdekében évente mérjük kereskedelmi partnereink elégedettségét a Vevői megelégedettség mérése című eljárásunk alapján. Az értékelés során visszajelzést kérünk vevőinktől a Sole-Mizo Zrt. megbízhatóságára, promóciós tevékenységünkre, vevőszolgálatunkra, a reklamáció- és panaszkezelésünkre, a szállítás körülményeire, a termékeink minőségére és csomagolására, valamint a termékválasztékunkra vonatkozóan. Büszké vagyunk rá, hogy az elmúlt 2 évben tovább javult pontszámunk: az 5-ös skálán 2021-ben 4,7, míg 2022-ben már 4,8-as értékelést kaptunk partnereinktől.

CÉL, HOGY MINDIG JOBBAK LEGYÜNK!

2021-2022-ben számos intézkedést vezetünk be és sokat fejlődünk a minőségbiztosítás terén. Fejlődni és javulni mindig lehet. Célunk, hogy termékeink minőségi és termékbiztonsági szempontból még jobbak legyenek a jövőben. Ennek érdekében az itt bemutatott, már bevezetett intézkedések fenntartásán túl az alábbi intézkedések megvalósítását tervezzük:

- ✓ területek zónásítása, övezetváltások;
- ✓ a munkaruházat szabályainak pontosítása;
- ✓ laboratóriumi vizsgálatok, eszközök tovább fejlesztése;
- ✓ a HACCP-rendszer fejlesztése, egységesítése;
- ✓ oktatási rendszerünk átalakítása, fejlesztése, akár a beszállítók oktatásával együtt;
- ✓ kivizsgálások, elemzések rendszeres használata a Bonafarm Minőség irányítási Csoport oktatásával összhangban;
- ✓ az iAuditori rendszer további fejlesztése;
- ✓ belső keresztauditok működtetése.

* A ppm érték megmutatja, hogy 1000 kg késztermékből hány kg termék esetén érkezett reklamáció.

8.3.2. TÁPLÁLÓ TEJTERMÉKEK MINDENKINEK

A minőségi termékek biztosításán túl szeretnénk, ha mindenki megtalálná termékportfóliónkban a számára megfelelő terméket. Ennek érdekében a fogyasztói igényeket figyelve és felismerve, illetve a változó életstílusra és táplálkozási szokásokra reagálva alakítjuk és szélesítjük termékínálatunkat. 2022-ban a Sole-Mizo már 17 termék-kategóriában 603 féle készítménnyel rendelkezett (31%-os növekedés 2020-hoz képest).

Magyarországon a Sole-Mizo Zrt. 4 márkával van jelen, amelyek közül a

Mizo a legnépszerűbb, de a Gazda, a Farmer és a Hazai márkájú termékeinkből is több, mint 100 féle terméket készítünk.

A Mizo a legfontosabb és a legnagyobb márkánk. Az egyik legnagyobb hazai tejtermékmárkaként innovatív, izgalmas és meghatározó szerepet tölt be a fogyasztók mindennapjaiban és szinte minden család hűtőszekrényében jelen van, hiszen a portfólió a tejtől és a sajttól kezdve a jegeskávéig és a túró rudiig terjed.

A Gazda márka a hagyományos hazai ízvilág és a természetes alapanyag-választás előtérbe helyezését hangsúlyozza. A Farmer márka elérhető áron nyújt magas minőséget az alapvető tejtermék-kategóriákban, míg a Hazai kiáll a magyar tej magas minősége mellett.

Mizo

Sokszínű, finom, tápláló, minőségi, élenjáró.

GAZDA

Hagyományos ízek, természetes alapanyagok, E-szám-mentes.

FARMER

Elérhető áron, magas minőségben, alapvető termékek.

Hazai

Magyar farmokról származó tejből, Magyarországon.

CÉLUNK, HOGY MINDENKI MEGTALÁLJA A SZÁMÁRA MEGFELELŐ TEJTERMÉKET!

Terméktervezési és innovációs stratégiánk fő célja, hogy az állandóan változó fogyasztói elvárásokat és igényeket rugalmasan és maradéktalanul kielégítsük.

Például a következő trendeket figyeltük meg és építjük be termékfejlesztéseinkbe:

A magyar lakosságban egyre nő a különböző tápanyagokra, összetevőkre való érzékenység, intolerancia (pl. laktózérzékenység).

A lakosság növekvő hányada tűzi célul a mindennapi egészségesebb táplálkozást, saját maga és családja számára (pl. kevesebb cukor és só fogyasztásával).

A természetességre, a természetes összetevők választására irányuló megfigyeléseink megerősítették bennünk, hogy szükség van termékeink természetes eredetének erősebb kihangsúlyozására (pl. természetes adalékanyagok és aromák használata, garantáltan GMO-mentes alapanyagok).

A fenntarthatóság iránti egyre erősödő elköteleződés (pl. megújuló csomagolóanyagú, vagy helyből származó termékek választása).

Folyamatosan dolgozunk termékeink fejlesztésén annak érdekében, hogy minél szélesebb kör (pl. laktózérzékenyek) fogyaszthassa azokat, illetve hogy portfóliónkból fogyasztóink preferenciájuknak megfelelően válogathassanak, figyelembe véve az egészséges táplálkozás szempont-rendszereit is.

Termékfejlesztési folyamataink során előtérbe helyezük az egészségügyi és fenntarthatósági szempontokat.

2021-től termékfejlesztési folyamataink szabályozásába beépítettük a vevői igényeket, a kereskedelmi igényeket és a fenntarthatósági stratégiánk szempontjait is. Jelenleg, 2023-ban ezen tényezők termékfejlesztési és termékbevezetési munkafolyamatokban történő definiálása történik.

Egészségügyi fejlesztéseink négy fő területre bonthatóak:

- ✓ laktózmentes termékek;
- ✓ a mesterséges helyett a természetes adalékanyagok és aromák használata;
- ✓ só- és cukorcsoökkentési intézkedések;
- ✓ vitaminok, nyomelemek.

Az eddigi fejlesztéseknek köszönhetően már számos laktózmentes, E-szám-mentes, hozzáadott cukormentes, zsírcsoökkentett, illetve D-vitaminban és Ca-ban gazdag terméket tudunk kínálni fogyasztóinknak. Ezen termékek aránya folyamatosan növekszik portfóliónkban.

A termékfejlesztések során a **fenntarthatósági szempontokat** is egyre hangsúlyosabban vesszük figyelembe, így a csomagolások tekintetében számos fejlesztést végeztünk, melyekről részletesen a 6.2. A körforgásos gazdaság erősítése című fejezetben írtunk.

A terméktervezési folyamatokra kiemelt figyelmet fordítunk, hiszen szeretnénk mindig a lehető legszélesebb választékot biztosítani és a legjobbat adni fogyasztóinknak. Ehhez nélkülözhetetlen a folyamatos fejlődés és fejlesztés. Jelenleg több termékfejlesztési projektben is részt veszünk, akár külsős partnerekkel is, többek közt: BioTechUSA, Medifood Hungary Innovation Kft., Magyar Tejgazdasági Kísérleti Intézet Kft. (MTKI), és a jövőben is keresni fogjuk a módját, hogy a fogyasztói igényeket a lehető legmegfelelőbben tudjuk kiszolgálni.

LAKTÓZMENTES TERMÉKEK

A Mizo márka 17 éve ajánl laktózmentes termékeket a laktózérzékeny fogyasztók számára, minden termék kategóriában. Ez a szegmens a forgalom 8-9%-át teszi ki, és ezzel a volumenével a Mizo piacvezető szerepet tölt be Magyarországon.

MIÉRT VAN SZÜKSÉG LAKTÓZMENTES TERMÉKEKRE?

A tej hasznos az emberi szervezet számára, kivéve, ha laktózintoleranciában szenved a fogyasztó. A laktózérzékenyek képtelenek a tejben és tejtermékekben található tejcukor megemésztésére. A tünetek közé tartozik a puffadás, a hasmenés, valamint a gázok és görcsök jelentkezése.

A laktózintolerancia nem is igazán érzékenység, inkább a tejcukor emésztésének zavara. A tejcukor (laktóz) két egyszerű cukorból (glükózból és galaktózból) felépülő szénhidrát. A táplálékkal elfogyasztott laktóz emésztése fiziológiailag a vékonybélben történik, ahol a laktáz enzim azt egyszerű cukrokká bontja, amelyek felszívódnak. A laktózérzékenyeknél ez a laktáz enzim hiányzik, így az ő szervezetük nem tudja lebontani a laktózt, ami a korábban említett kellemetlen panaszokat okozza.

Hazánkban a laktózérzékenység a háztartások 17%-ában van jelen és főként a fiatalabb korosztályt érinti a GFK Hungária Piackutató Kft. 2020-as táplálkozási szokásokat felmérő kutatása alapján.

A tej és tejtermék legfontosabb tápanyaga a kalcium, így teljes elhagyása az étrendből megfelelő pótlás nélkül hiányállapotot eredményezhet. Ezért is célszerű a laktózmentes termékek fogyasztása, amelyekben a tejcukrot hozzáadott laktáz enzimmel bontjuk alkotórészeire, így az a szervezetbe már lebontva kerül be, ezáltal a tejcukorérzékenyeknek semmilyen panaszt nem okozhatnak a laktózmentes tejtermékek.

Mizo Tejutazó: ízesített tejek gyermekeknek

2022-ben megkezdtük a gyermekek részére ízesített tejeink fejlesztését, melyek hozzáadott D-vitamint és természetesen előforduló kalciumot tartalmaznak. E termékek célja nem csak a fizikai fejlesztés, hanem a gyermekek szellemi fejlesztése is. A termékek 2023-ban kerülnek piacra.

2021-2022-ES TERMÉKFEJLESZTÉSEINK AZ EGÉSZSÉGTUDATOSSÁG JEGYÉBEN

Só- és cukorcsökkentési intézkedések

- ✓ A gyümölcsdarabos joghurtok és a túró-desszertek egy részénél cukorcsökkentés.
- ✓ A joghurtreceptúrák átdolgozása a cukor- és zsírtartalom csökkentése érdekében (7%-os cukorcsökkentés minden gyümölcsdarabos joghurtunknál) – 2022-ben fejlesztés megtörtént, a csomagolóanyag-átállítás folyamatban van.
- ✓ Túró rudi receptúrák átdolgozása a cukorcsökkentés érdekében (a csomagolóanyag átállítás folyamatban van; az étcsokis Mizo Túró Rudi esetén 2022-ben megtörtént).
- ✓ Tripla zéró tejszínek kifejlesztése (laktóz-, zsír- és hozzáadott cukormentes).

Természetes adalékanyagok és aromák használata

- ✓ A Termékösszetételvizsgálata az adalékanyagok tekintetében (a Dr. Huszka Tibor Élelmiszeripari Szakmai Klub bevonásával).

Nyomelemek, vitaminok

- ✓ Immuno+ joghurtok fejlesztése (melyek hozzáadott D-vitaminnal és cinkkel készülnek) 2022 fejlesztés, 2023. januárban kerültek piacra.
- ✓ Gyerekitalok (D-vitaminnal és természetesen előforduló kalciummal) fejlesztése (2022-ben kezdődött, 2023-ban folyamatban van).

A jövőre nézve már számos konkrét tervünk van, figyelembe véve az egészségügyi és fenntarthatósági szempontokat is

- ✓ réteges joghurtjaink esetén alacsonyabb zsírtartalmú termékek fejlesztése;
- ✓ lehetőségek feltérképezése az adalékanyagok felhasználásának csökkentésére;
- ✓ aromák természetes aromára történő cseréje;
- ✓ csomagolóanyagok újrahasználatosságának áttekintése (pl. áttérés mono fóliára);
- ✓ só- és cukorcsökkentési intézkedések;
- ✓ a már elvégzett fejlesztésekhez a csomagolóanyag-átállások kivitelezése.

8.3.3. A FELELŐS DÖNTÉS ALAPJA A SZÉLES KÖRŰ TÁJÉKOZTATÁS

Miután elkészítjük minőségi, ízletes és tápanyagban gazdag termékeinket, lényeges, hogy vásárlóink megtalálják a számukra megfelelő. Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a fogyasztói döntéshez szükséges minden információ könnyen megtalálható legyen készítményeink csomagolásán, illetve segítsük fogyasztóinkat abban, hogy könnyebben eligazodjanak a táplálkozással kapcsolatos – sokszor ellentmondásos – adatok sűrűjében. Ennek érdekében számos, a tejtermékek egészségügyi hatásaival kapcsolatos kampányt indítottunk és indítunk, valamint ilyen kezdeményezésekhez csatlakozni szándékozunk a jövőben is.

FOGYASZTÓI TÁJÉKOZTATÁS A CSOMAGOLÁSON

Termékeink címkézési gyakorlata a törvényi előírásoknak megfelelő, amit rendszeresen ellenőrizzük is. Minden gyáregységben saját belső sztenderd alapján olyan minőség-biztosítási kolléga ellenőrzi a grafikákat, aki megfelelő képesítéssel és szaktudással rendelkezik ezen feladatok ellátásához. A csomagolások helyes jelöléseit a Bonafarm minőségbiztosítási rendszere hagyja jóvá. 2021-2022-ben a termékek magyar jellegének és előnyeinek kiemelését valósítottuk meg az új grafikus termékeinken.

TÁJÉKOZTATÓ KAMPÁNYOK

Napjainkban sokféle információt hallhatunk a tej pozitív és negatív élettani hatásairól. Célunk, hogy segítsük fogyasztóinkat a tisztán látásban és különböző tájékoztató kampányaink során minél több megbízható, hiteles, szakértői véleménnyel alátámasztott információt adjunk át számukra, hogy felelős döntéseket tudjanak meghozni.

Az elmúlt években több sikeres eseményt támogattunk és szerveztünk az egészséges életmód és a tej jótékony élettani hatásainak ismertetése céljából, melyeket a jövőben is szeretnénk folytatni.

A Csányi Alapítványon keresztül hátrányos helyzetű gyermekek számára biztosítunk

lehetőséget üzemlátogatásra, mely során a gyerekek betekintést nyerhetnek a tejtermékek gyártásának izgalmas világába. Iskolás csoportoknál ezt játékos feladatokkal egészítjük ki, valamint rajzpályázatot is szervezünk számukra.

További információ az alapítványról: <https://www.csanyialapitvany.hu/>.

A Sole-Mizo Zrt. továbbra is Magyarország átfogó egészségvédelmi szűrőprogramjának gyémántfokozatú támogatója. A program célja az egészség megőrzése, a betegségek megelőzése és segítségnyújtás a már kialakult betegségek korszerű és magas színvonalú kezelésében. A kampány a szűrőprogramok és az életmód- és életviteli tanácsadás által egyben a prevenció és a megelőzés fontosságát is népszerűsíti. A programon keresztül speciálisan a laktózmentes táplálkozásra vonatkozó tájékoztató kiadványainkkal, termékkatalógusunkkal és receptajánlóinkkal segítjük a laktózmentes étrend kialakítása iránt érdeklődő látogatókat. További részletek a programról: <https://egeszsegprogram.eu/>.

2021-ben csatlakoztunk a Tej Termék-tanács Közösségi Marketing Alapjának támogatásával megvalósult „A tej az tej” kampányhoz. Ennek keretében a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének közreműködésével és további hiteles források révén segítettünk eligazodni a tejjel kapcsolatos különféle álláspontok között.

CSÁNYI ALAPÍTVÁNY

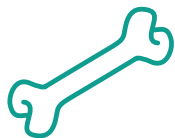
A Bonafarm Csoport minden évben rajzpályázatot hirdet a Csányi Alapítvány gyermekeinek, 3 korosztályban: 5-6., 7-8. és 9-10. osztályosoknak. A rajzpályázaton jutalmazuk a legjobbakat és minden résztvevőt elviszünk a cégcsoport valamely telephelyére, hogy megmutassuk, hogyan is készülnek a közkedvelt termékeink. A gyár- és telephelylátogatások során elhangzott információkat játékokkal színesítve idézzük fel a nap végén, ezzel támogatva, hogy tudással is gazdagodjanak a program során a gyerekek az izgalmas élmények mellett. Az elmúlt években átlagosan 40-50 diák vett részt a pályázatainkon.

További információ a kampányról: www.tejsziv.hu.

2022-ben elindítottuk a Tej image kampányunkat, melynek keretében a nagy felületű termékeinken a tej kalcium- és a túró tejfehérje tartalmával kapcsolatos információkat jelenítettük meg. Az új grafikus Mizo termékeink már ezek figyelembevételével készültek és készülnek el.

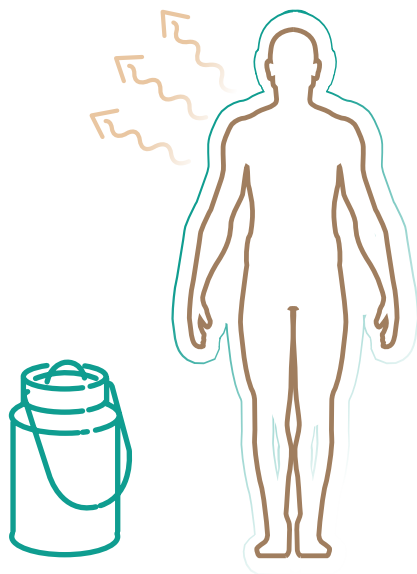
A tej és annak jótékony hatásai

A tej egy tápláló élelmiszer, mert olyan tápanyagokat tartalmaz, amelyekre a szervezetünknek kortól függetlenül nagy szüksége van. Gyermekkorban és idősebb korban érdemes a tejtermékekkel történő kalciumbevittelt növelni, mivel ez fiatal korban hozzájárul az **erős, egészséges fogak** és a **megfelelő csonttömeg** kialakuláshoz, míg idősebb korban pedig a **csontok védelmét segíti elő**. Számos hazai és nemzetközi kutatás rávilágított már arra, hogy a tejtermékeknek számtalan jótékony hatása van:

Ca F Mg Na

B₁ B₂ B₁₂ A D K

A tej fehérjei teljes értékűek, könnyen emészthetők és jól hasznosulnak a szervezetben. A jó minőségű fehérjék megfelelő mozgásmennyiség mellett védik az izomrendszert, növelik az állóképességet és javítják az immunrendszer állapotát, valamint a csontok ásványi anyag sűrűségére is pozitív hatással bírnak.

A tejtermékek rendszeres fogyasztása támogatja az immunrendszer erősségét és szerepet játszhat a szív- és érrendszeri betegségek, a vastagbél daganatos betegségeinek, a magasvérnyomás-betegség, az elhízás, a csontritkulás és a fogszuvasodás, valamint a legelterjedtebb krónikus megbetegedések megelőzésében.

A tejcukor, más nevén a laktóz, egyrészt remek energiaforrás, másfelől fontos szerepet játszik a tejfehérjék szervezetbe történő beépülésében és segíti a kalcium felszívódását is.

A tejszírnak is van pozitív tulajdonsága: jól emészthető, kedvező a felszívódása.

Ásványi anyagok közül elsősorban a tej kalcium- és foszfortartalma jelentős, de található benne magnézium, nátrium és a szervezetünk működéséhez szükséges egyéb mikroelemek is.

Vízben és zsírban oldódó vitaminoknak is hasznos forrása a tej: B₁-, B₂-, B₁₂-vitamint, valamint A- és D-vitamint is tartalmaz, ezáltal hozzájárul a tápanyagokra vonatkozó ajánlások teljesítéséhez.

Forrás: <https://tejsziv.hu/tejtenyek>
Mizo Tejkódex

9. KÜLDETÉSÜNK

A MI TEJÜNK. A MI JÖVŐNK.

Ez jelentésünk és stratégiánk mottója.

A MI TEJÜNK,

hisz tejtermékeinket magyar tejből, hazai munkaerő segítségével készítjük. Fáradhatatlan, lelkes és szakértő csapatunk nap mint nap dolgozik azért, hogy országszerte minőségi, a Mizo üzemeiben készített tejtermékek kerülhessenek az étkezőasztalokra.

A MI JÖVŐNK,

hiszen a jövőnk a mi kezünkben van. A vállalatoknak és az embereknek a közös felelőssége az, hogy mindennapi tevékenységüket úgy alakítsák és végezzék, hogy az ne károsítsa világunkat. Döntéseink és cselekedeteink jelentős hatással vannak mindannyiunk jövőjére. Ezt felelősségünk, sőt kötelességünk szem előtt tartani.

Küldetésünk, hogy fogyasztóink számára ízletes, minőségi és tápláló tejtermékeket kínáljunk. Mindezt a környezetünkkel összhangban, a hazai gazdaságokat erősítve, büszke és elégedett kollégák társaságában.

E célok vezérelnek minket és ezért alakítottuk ki fenntarthatósági stratégiánkat, melynek alappilléreként **6 munkacsoport** segíti tervezett intézkedéseink megvalósítását és céljaink elérését.

FENNTARTHATÓSÁG ÉS VÁLLALATI KULTÚRÁNK

A fenntarthatóság mindig is fontos volt vállalatunknál, ezért is döntöttünk úgy 2020-ban, hogy fenntartható működésünket strukturált, stratégiai keretekbe foglaljuk. A közel egy éves stratégiaalkotási folyamat során és a megvalósítás első két évében a felelős, fenntartható vállalati működés iránti elköteleződés tovább mélyült vállalati kultúránkba. A jövőben ezt kívánjuk még tovább erősíteni és erre fogunk építkezni. Ehhez részletes terveket dolgoztunk ki 2025-ig, melyek megvalósítását nyomon követjük és folyamatosan vizsgáljuk a további lehetőségeket. Stratégiánkat, céljainkat időről időre felülvizsgáljuk, megújítjuk, hogy **a gyorsan változó világunk adta kihívásokra és lehetőségekre** mi is rugalmasan tudjunk válaszolni.

CSAK EGYÜTT SIKERÜLHET!

A saját telephelyeinken megteesszük a tőlünk telhető legtöbbet, hogy termelésünkhöz közvetlenül kapcsolódó tevékenységeink minél fenntarthatóbbá váljanak. A takarmánytermesztés, a tehenészetek vagy épp a fogyasztói élelmiszer- és csomagolási hulladékok okozta környezeti hatások kezelése azonban már szélesebb körű összefogást igényel. Felelős vállalként az egész értékláncot figyelembe vesszük. Ezért is tervezzük, hogy a jövőben tovább erősítjük és bővítjük együttműködéseinket partnereinkkel és fogyasztóinkkal egyaránt, hogy közösen további meghatározó eredményeket érhessünk el.

A MI TEJÜNK. A MI JÖVŐNK.

A mi környezetünk – Összhangban a környezettel:

Csökkentjük környezeti lábnyomunkat és erre ösztönözzük beszállítóinkat és fogyasztóinkat is, különös tekintettel a klímavédelem, az anyagok körforgása, a vizeink védelme és az állatjólét területén.

A mi munkatársaink – Egy munkahely, ahol jó dolgozni:

Támogató, stabil, inspiráló és biztonságos munkakörnyezetben dolgozunk egészséges és elégedett munkavállalókkal a minőségi termékekért.

A mi társadalmunk – Értékkeremtés: Magyar tejből, magyar munkaerő által előállított széles körű, minőségi és tápláló termékek biztosítása a fogyasztók számára.

TARTSON VELÜNK! FORMÁLJUNK EGYÜTT EGY SZEBB ÉS ÉLHETŐBB JÖVŐT!

További részletek: <https://mizo.hu>

FÜGGELÉK

GRI tartalmi index

GRI 1

NYILATKOZAT A HASZNÁLATRÓL

A Sole-Mizo Zrt. a GRI Standards-re hivatkozva jelentett a 2021.01.01 – 2022.12.31. közötti időszakról („with reference to the GRI Standards”)

ALKALMAZOTT GRI 1 SZABVÁNY

GRI 1: Foundation 2021

A JELENTÉS A KÖVETKEZŐ GRI KÖZZÉTÉTELEKET TARTALMAZZA RÉSZBEN VAGY TELJES MÉRTÉKBEN:

GRI 1

GRI indikátor	GRI indikátor leírása	Fejezet	Oldal-szám	Megjegyzés
GRI 2: Általános közzétételek 2021				
2-1	Szervezeti információk	A Sole-Mizo Zrt.	5	
2-2	A szervezet fenntarthatósági jelentésében szereplő szervezetek	A Sole-Mizo Zrt.	5, 11	A Sole-Mizo Zrt. pénzügyi jelentése a leányvállalatok adatait is tartalmazza, de ezek összességében nem befolyásolják a Sole-Mizo Zrt. magyarországi tevékenységét jelentősen. A fenntarthatósági jelentés a 4 magyarországi telephelyre vonatkozik az adatok elérhetősége miatt. A pénzügyi jelentés itt érhető el: https://e-beszamolo.im.gov.hu/oldal/beszamolo_kereses .
2-3	A jelentéstételi időszakának és gyakoriságának meghatározása, valamint elérhetőség	Bevezető A jelentésről	4, 14	A jelentés által lefedett időszak megegyezik a Sole-Mizo Zrt. pénzügyi beszámolója által lefedett időszakokkal.
2-4	Az adatok, információk kiigazítása, átfogalmazása	Beszerezési gyakorlat A hazai gazdaságok erősítése	21, 65	A nyerstej-beszállítók felmérését és az auditrendszer kialakítását az erőforrások figyelembevételével 2025-ig fokozatosan tervezzük (nem 2023-ban 100%-ban). A célok finomítása. Adók és járulékok adatai 2020-ban hibásak voltak, jelentésünkben ezt korrigáltuk.
2-5	Harmadik fél általi hitelesítés	–		A jelentés nem került minősítésre harmadik fél által.
2-6	Tevékenységek, értéklánc és más üzleti kapcsolatok	A Sole-Mizo Zrt. Felelősség az értékláncban	5, 31	
2-7	Az alkalmazottakra és más munkavállalókra vonatkozó információk	A Sole-Mizo Zrt.	5	A megadott adatok létszám adatok.
2-9	A szervezet irányítási struktúrája és összetétele	A fenntarthatóság integrálása a vállalat irányításába	18	A jelentésben az irányítási struktúrát ismertetjük
2-14	A legfelső irányító testület szerepe a fenntarthatósági jelentésben	A Jelentésről	14	A lényeges témák meghatározása és a vezetőség részvételével történt.
2-22	A legmagasabb beosztású döntéshozó nyilatkozata	Előszó	3	
2-23	Kötelezettségvállalások (etika)	Vállalati etika	19	
2-28	Tagság egyesületekben és/vagy nemzeti/nemzetközi érdekvédelmi szervezetekben			
2-29	Az érintettek bevonásának módszere	Érdekelteink A Jelentésről 2. számú melléklet	13, 14, 85	
2-30	A kollektív szerződés által lefedett alkalmazottak aránya	A Sole-Mizo Zrt.	5	

GRI 3: Lényeges témák 2021

3-1	A lényeges témák meghatározásának folyamata	A Jelentésről 2. számú melléklet	14, 85	
3-2	A lényeges témák listája	A Jelentésről	14	
3-3	Lényeges témák vezetési megközelítése	-		A lényeges témákat érintő adatközlésnél témakörönként ismertetjük a fejezeteket és oldalszámokat (lásd a táblázat folytatásában).

Lényeges témákat érintő adatközlés

GRI 202 Piaci jelenlét 2016

3-3	Vezetési megközelítés	A mi társadalmunk Hazai gazdaságok erősítése	63, 65	
202-1	A kezdő fizetés aránya nemek szerint a helyi minimálbérhez képest	Támogató és elismerő munkakörnyezet 4. számú melléklet	47, 87	Az adatokat telephelyenként ismertetjük. Mivel munkavállalóink többsége fizikai dolgozó, ezért a következő adatokat szerepeltetjük jelentésünkben: betanított munkások állományi átlagbérének aránya a minimálbérhez képest; a betanított szakmunkás fizikai dolgozók állományi átlagbérének aránya a garantált bérminimumhoz képest.

GRI 203 Közvetett gazdasági hatások 2016

3-3	Vezetési megközelítés	A mi társadalmunk Hazai gazdaságok erősítése	63, 65	
203-2	Jelentős közvetett gazdasági hatások	Hazai gazdaságok erősítése	65	A Sole-Mizo Zrt. közvetett gazdasági hatásait bemutató adatok és mutatószámok magyarországi viszonylatban értelmezendők. Ezen indirekt hatások számos tényezőtől függenek (pl. vállalati és környezeti tényezők), összehasonlítható, azonos kontextussal rendelkező referencia-értékek nem álltak rendelkezésre.

GRI 204 Beszerzési gyakorlat 2016

3-3	Vezetési megközelítés	A mi társadalmunk Hazai gazdaságok erősítése Felelősség az értékláncban	63, 65, 31	
204-1	A helyi beszállítókra fordított kiadások aránya	Hazai gazdaságok erősítése	65	A magyarországi beszállítókra fordított kiadások aránya az összes beszállítóra fordított kiadásokhoz képest (magyarországi telephelyekre egybe került megadásra).
FP2	Hiteles, nemzetközileg elismert felelős termelési szabványoknak megfelelően előállított alapanyagok aránya szabványok szerint lebontva	Felelősség az értékláncban	31	

GRI 301 Anyagok 2016

3-3	Vezetési megközelítés	Körforgásos gazdaság erősítése	32	
301-1	Súly vagy térfogat szerint felhasznált anyagok	Körforgásos gazdaság erősítése	32	

GRI 302 Energiafelhasználás 2016

3-3	Vezetési megközelítés	Klímvédelem	26	
302-3	Energiaintenzitás	Klímvédelem	26	

GRI 303 Vízhaznát és szennyvíz 2018

3-3	Vezetési megközelítés	Vizeink védelme	41	
303-1	A vízzel való kölcsönhatás, mint közös erőforrás	Vizeink védelme	41	
303-2	A vízkibocsátással kapcsolatos hatások kezelése	Vizeink védelme	41	
303-4	Vízkibocsátás	Vizeink védelme	41	Az összes oldott szilárd anyag mennyiségére nem áll rendelkezésre megfelelő adat.

GRI 305 Légköri kibocsátások 2016

3-3	Vezetési megközelítés	Klímvédelem	26	
305-4	ÜHG kibocsátás intenzitása	Klímvédelem	26	ÜHG: üvegházhatású gázok.

GRI 306 Hulladék 2020

3-3	Vezetési megközelítés	Körforgásos gazdaság erősítése	32	
306-1	Hulladéktermelés és a hulladékkal kapcsolatos jelentős hatások	Körforgásos gazdaság erősítése	32	
306-2	A hulladékkal kapcsolatos jelentős hatások kezelése	Körforgásos gazdaság erősítése	32	
306-3	Keletkezett hulladék	Körforgásos gazdaság erősítése	32	

GRI 308 Beszállítók környezetvédelmi teljesítményének értékelése 2016

3-3	Vezetési megközelítés	Felelősség az értékláncban	31	
308-1	Új beszállítók, akik környezetvédelmi kritériumok alapján lettek kivizsgálva	Felelősség az értékláncban	31	Anyaghasználatunk túlnyomó részét nyerstej-beszállítóink szolgáltatják, akik fluktuációja kisebb. Ezért jelentésünkben a stratégiánkkal összhangban a szerződéses nyerstej-beszállítók ellenőrzésére vonatkozó indikátorunkat mutatjuk be.

GRI 401 Foglalkoztatás 2016

3-3	Vezetési megközelítés	A mi munkatársaink Támogató és elismerő munkakörnyezet	47	
401-1	Új munkavállalók száma és fluktuáció	Támogató és elismerő munkakörnyezet 4. számú melléklet	47, 87	

GRI 402 Vezetőség és munkavállalók kapcsolata 2016

3-3	Vezetési megközelítés	A mi munkatársaink Támogató és elismerő munkakörnyezet	47	
402-1	A működési változásokra vonatkozó minimális értesítési határidők	Támogató és elismerő munkakörnyezet	47	

GRI 403 Munkavédelem és foglalkozásegészségügy 2018

3-3	Vezetési megközelítés	A mi munkatársaink Munkavállalóink egészsége és biztonsága	47, 56	
403-1	Munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági irányítási rendszer	Munkavállalóink egészsége és biztonsága	56	Jelenleg nem működik vállalatunknál ilyen irányítási rendszer. A munkavédelemi feladatokért EHS csoportunk felel.
403-2	Veszélyek azonosítása, kockázatértékelés és események kivizsgálása	Munkavállalóink egészsége és biztonsága	56	
403-3	Foglalkozás-egészségügyi szolgáltatások	Munkavállalóink egészsége és biztonsága	56	
403-4	Munkavállalói részvétel, konzultáció és kommunikáció munkahelyi egészség és biztonság témában	Biztonságos munkakörülmények	56	
403-5	Munkavállalói képzés a munkahelyi egészségvédelemről és biztonságról	Munkavállalóink egészsége és biztonsága	56	

GRI indikátor	GRI indikátor leírása	Fejezet	Oldal-szám	Megjegyzés
403-6	A dolgozók egészségének előmozdítása	Munkavállalóink egészsége és biztonsága	56	
403-7	Az üzleti kapcsolatokkal összefüggő, a munkahelyi egészségre és biztonságra gyakorolt hatások megelőzése és enyhítése	Munkavállalóink egészsége és biztonsága	56	Gyáraink területén dolgozó alvállalkozóinkra a területátadási szerződéseink értelmében saját vállalatuk munkavédelmi előírásai vonatkoznak.
403-9	Munkahelyi sérülések	Munkavállalóink egészsége és biztonsága	56	

GRI 404 Képzés és oktatás 2016

3-3	Vezetési megközelítés	A mi munkatársaink Támogató és elismerő munkakörnyezet	47	
404-1	A képzések átlagos óraszama	Támogató és elismerő munkakörnyezet	47	

GRI 414 Beszállítók szociális értékelése 2016

103-1,2,3	Vezetési megközelítés	Felelősség az értékláncban	31	
414-1	Új beszállítók, akik szociális kritériumok alapján lettek kivizsgálva	Felelősség az értékláncban	31	Anyaghasználatunk túlnyomó részét nyerstej-beszállítóink szolgáltatják, akik fluktuációja kisebb. Ezért jelentésünkben a stratégiánkkal összhangban a szerződéses nyerstej-beszállítók ellenőrzésére vonatkozó indikátorunkat mutatjuk be.

GRI 416 Fogyasztók egészsége és biztonsága 2016

3-3	Vezetési megközelítés	A mi társadalmunk Tápláló, minőségi élelmiszerek	63, 67	
416-2	A termékek és szolgáltatások egészséget és biztonságot érintő nem megfeleléséből adódó incidensek	Tápláló, minőségi élelmiszerek	67	

Lényeges nem GRI téma

Állatjóllét

3-3	Vezetési megközelítés	Állatjóllét	44	
A1	A Sole-Mizo Zrt. tudomására jutott állatjólléti szabálysértések nyerstej-beszállítóinknál	Állatjóllét	44	Saját indikátor

Melléklet

1. számú melléklet: Fenntarthatósági fejlődési célok (SDG) egy fenntarthatóbb jövőért

Az ENSZ egy fenntarthatóbb, élhetőbb jövő érdekében 2000-ben globálisan ki-terjesztette tervét, a Millenniumi Fejlesztési Célokat (MFC), amelyek 2015-ig voltak hatályban. Az ENSZ erre az időszakra 8 célt határozott meg, melyek leginkább szociális területeket érintettek, így a szegénységet, az oktatást és az egészségügyet. Annak ellenére, hogy jelentős előrelépéseket és fejlesztéseket hozott a kezdeményezés, számos kritika érte többek között a célok átláthatóságának és eredményeinek nem megfelelő követése, valamint az országok közötti egyenetlen fejlődés miatt. Ezen hiányosságok kiküszöbölésének céljából, valamint a klímaváltozás egyre fontosabbá válása miatt 2012-ben több mint 60 ENSZ szervezet és más nemzetközi szervezet közösen kialakította az ENSZ 2015 utáni stratégiáját, a Fenntartható Fejlesztési Célokat (FFC), amely 2030-ig érvényes. Hasonlóan a korábbi kezdeményezéshez, az FFC is az egész világra kiterjedő indít-

vány, amely a korábitól eltérően előtérbe helyezi a Földet és az összes élőlényt érintő klímaváltozást, azaz a 21. század legnagyobb kihívását. A fenntartható fejlődés eléréséhez három ágazatnak kell összefognia: a gazdasági, a társadalmi-politikai és a környezetvédelmi területek mindegyike kritikusán fontos és kölcsönösen függenek egymástól. A fejlődéshez mindhárom szektorban multidiszciplináris és transzdiszciplináris kutatásokra van szükség. Az FFC átfogó kérdéskörei közé tartozik többek között a nemek közötti egyenlőség, az oktatás, a kultúra és az egészségügy. A meglévő célok megtartásán vagy átalakításán túl az ENSZ további 9 célt adott hozzá a korábbiakhoz, és így jelent meg az FFC, 17 lefedni kívánt területtel. Minden cél általában 8-12 célkitűzést tartalmaz, és mindegyik célhoz 1-4 mutató tartozik, amelyekkel mérhető a célok elérésében elért haladás. Így a 17 célnak összesen 169 célkitűzése van.

FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI

2. számú melléklet: Munkavállalóink

	Sole-Mizo Zrt. (4 telephely)		Szeged		Csorna		Marcali		Bácsbokod	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Határozott idejű szerződéssel rendelkező női munkavállalók	2	2	0	2	2	0	1	0	0	0
Határozott idejű szerződéssel rendelkező férfi munkavállalók	1	2	1	2	0	0	0	0	0	0
Határozatlan idejű szerződéssel rendelkező női munkavállalók	613	594	267	252	95	91	51	52	200	199
Határozatlan idejű szerződéssel rendelkező férfi munkavállalók	665	660	332	317	124	126	45	48	164	169
Nem garantált munkaidőben foglalkoztatott női munkavállalók	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nem garantált munkaidőben foglalkoztatott férfi munkavállalók	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Teljes munkaidőben foglalkoztatott női munkavállalók	575	565	248	240	89	86	50	51	188	188
Teljes munkaidőben foglalkoztatott férfi munkavállalók	647	644	323	311	120	122	45	48	159	163
Részmunkaidőben foglalkoztatott női munkavállalók	40	31	19	14	7	5	2	1	12	11
Részmunkaidőben foglalkoztatott férfi munkavállalók	19	18	10	8	4	4	0	0	5	6
ÖSSZESEN NŐK	615	596	267	254	96	91	52	52	200	199
ÖSSZESEN FÉRFIAK	666	662	333	319	124	126	45	48	164	169
ÖSSZESEN	1281	1258	600	573	220	217	97	100	364	368

Az e mellékletben ismertetett adatok a tárgyév 12.31. napjával kerültek meghatározásra, a vállalat teljes létszámát alapul véve.

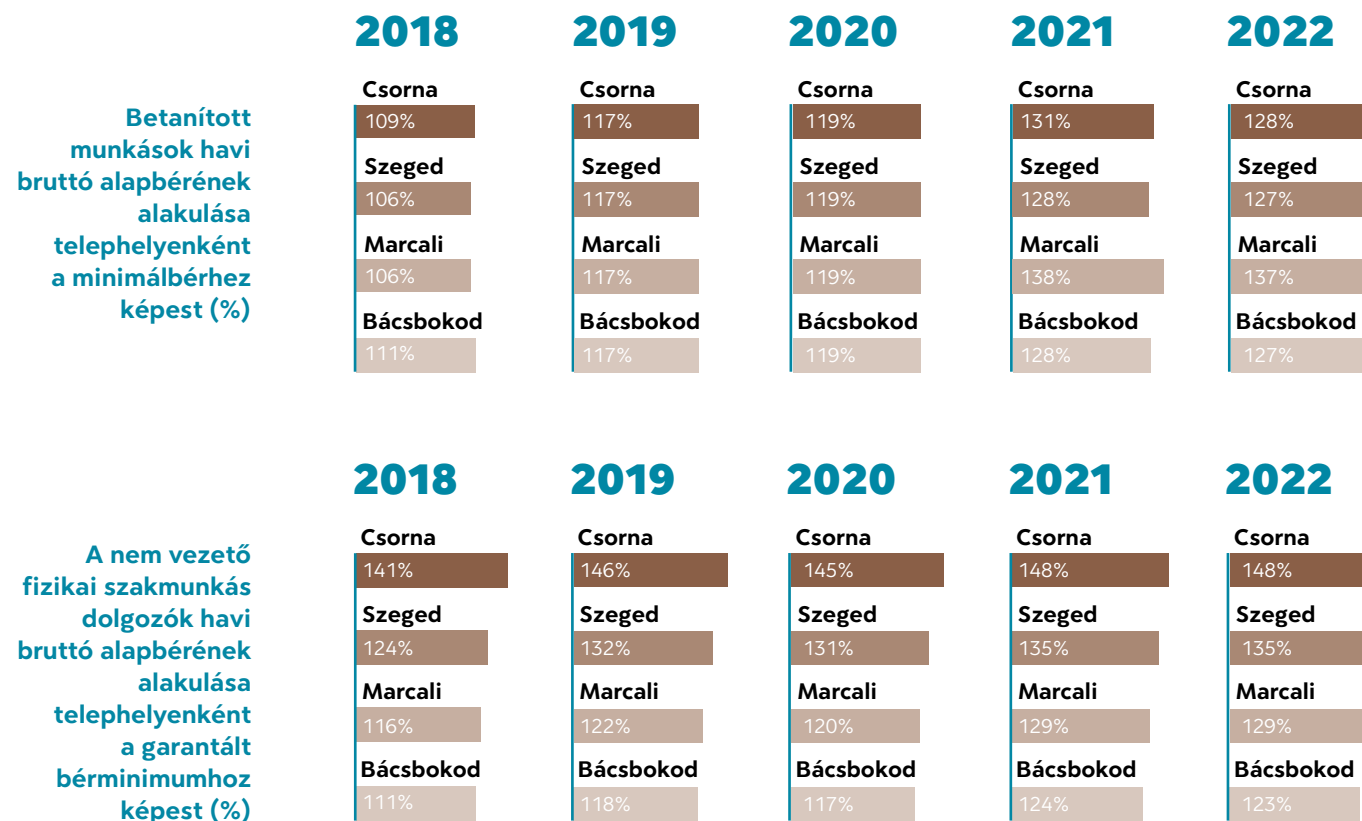
3. számú melléklet: Érintetti kommunikáció

Érdekelti csoport	Kommunikációs csatorna	Kommunikáció gyakorisága	Kommunikáció során felmerült témák
Belső érintett felek			
Tulajdonos	személyes, e-mail, telefon	Havonta	Üzleti működéssel kapcsolatos témák, eredmények bemutatása, fenntarthatósági irányok megvitatása
Menedzsment	személyes, e-mail, telefon	Havonta	Üzleti működéssel kapcsolatos témák, eredmények bemutatása, fenntarthatósági irányok megvitatása
Munkavállalók	személyes, mobilalkalmazás, e-mail, faliújság	Hetente	Munkahelyi elégedettségi felmérés, határidők, fontos tudnivalókról szóló hírek, új Mizo és társvállalati termékek, érdekességek a Mizo-ról, kollégákról szóló hírek, egyéb (programok)
Külső érintett felek			
Cégcsoport tagjai	személyes, e-mail, telefon	Havonta	Üzleti működéssel kapcsolatos témák, eredmények bemutatása
Beszállítók (nyerstej)	személyes, e-mail, telefon	Havonta	Elszámolás, adategyeztetés, felmérések készítése, fejlesztési lehetőségek megbeszélése
Beszállítók (segéd- és alapanyag)	személyes, e-mail, telefon	Havonta	Elszámolás, adategyeztetés, felmérések készítése
Beszállítók (csomagolóanyag)	személyes, e-mail, telefon	Havonta	Elszámolás, adategyeztetés, felmérések készítése, fejlesztési lehetőségek megbeszélése, fenntarthatósági szempontok egyeztetése
Beszállítók (szolgáltatók)	személyes, e-mail, telefon	Havonta	Elszámolás, adategyeztetés
Vevők	e-mail, postai levél, telefon	Havonta	Vevői elégedettségi felmérés, vevői igények egyeztetése (fenntarthatósági is), elszámolás, adategyeztetés
Fogyasztók	Honlap, közösségimédia-felületek, kommunikációs kampányok, ügyfélszolgálat, áruházak	Folyamatos	Vásárlói visszajelzések, kérdések, általános vélemények, alkalmanként áruházi kóstoltatások
Helyi közösségek	személyes, e-mail, telefon	Folyamatosan	Lakossági észrevételek, nyílt napok, együttműködés helyi közösségekkel
Szakmai szervezetek	személyes, e-mail, telefon	Folyamatosan	Együttműködési lehetőségek megvitatása, problémák megvitatása
Oktatási közösségek (K+F is)	személyes, e-mail, telefon	Negyedévente	Kutatási témák
Versenyttársak	személyes	Félévente	Tej Terméktanácson keresztül
Társadalmi, civil szervezetek	e-mail, telefon	Alkalmanként	Szponzoráció, közösségi kezdeményezések
Tanúsító szervezetek	személyes	Évente	Auditok (ISO, IFS)
Hatóságok	személyes, e-mail, telefon	Alkalmanként szükség/igény szerint	Szakmai egyeztetések, hatósági ügyintézés

A stratégiaalkotás és a jelentésírás folyamatába bevont érintettjeink (kérdőíves felmérés keretében).

4. számú melléklet: Versenyképes fizetések és fluktuáció

A MUNKAVÁLLALÓK BÉRÉNEK ALAKULÁSA TELEPHELYENKÉNT A GARANTÁLT BÉRMINIMUMHOZ KÉPEST (%)

FLUKTUÁCIÓ

Férfi és női belépők és kilépők száma és aránya

FÉRFI-NŐ	belépők száma					kilépők száma					belépők aránya*					kilépők aránya*				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Férfi	215	207	177	126	151	186	211	155	152	157	33%	31%	26%	19%	23%	28%	32%	23%	23%	24%
Nő	160	125	127	113	107	103	173	92	121	130	27%	21%	22%	21%	20%	17%	29%	16%	22%	24%

*Az adott évben a vizsgált csoportban foglalkoztattak számához képest.

Belépők és kilépők száma és aránya korcsoportok alapján

KORCSOPORT	belépők száma					kilépők száma					belépők aránya*					kilépők aránya*				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
18-29	144	128	123	96	95	109	113	76	98	71	52%	47%	49%	43%	43%	39%	42%	30%	44%	32%
30-39	76	75	69	54	50	62	94	55	54	66	28%	27%	27%	22%	22%	23%	34%	21%	22%	29%
40-49	81	75	61	52	55	55	93	50	54	69	25%	22%	18%	15%	16%	17%	28%	15%	15%	21%
50-59	65	51	44	32	50	43	59	39	41	51	23%	18%	15%	12%	18%	15%	21%	14%	15%	18%
60-69	9	3	7	5	8	20	24	27	25	29	9%	3%	7%	5%	7%	20%	26%	26%	23%	25%
70-79	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	33%	33%

*Az adott évben a vizsgált csoportban foglalkoztattak számához képest.

Belépők és kilépők száma és aránya telephelyenként

TELEPHELY	belépők száma					kilépők száma					belépők aránya*					kilépők aránya*				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Szeged	196	173	177	114	128	165	212	151	141	160	32%	29%	30%	20%	24%	27%	35%	26%	25%	30%
Bácsbokod	78	97	73	65	76	52	77	65	80	73	23%	27%	21%	19%	22%	16%	22%	18%	24%	21%
Csorna	80	45	41	29	29	55	51	22	38	30	38%	22%	19%	14%	14%	26%	25%	10%	19%	15%
Marcali	18	17	13	31	25	16	15	9	14	24	25%	24%	17%	33%	26%	22%	21%	12%	15%	25%
Kereskedelmi egységek**	3					1	29				11%	0%	0%			4%	100%	0%		

*Az adott évben a vizsgált csoportban foglalkoztattak számához képest.

**A kereskedelmi szervezeti egységek 2019-ben átkerültek a Bonafarm Zrt. irányítása alá. 2019-ben a nagyobb mértékű fluktuáció a kereskedelmi munkatársak cégcsoporton belüli átlépése következtében alakult ki.

TARTSON VELÜNK! FORMÁLJUNK EGYÜTT EGY SZEBB ÉS ÉLHETŐBB JÖVŐT!

KIADÓ: Sole-Mizo Zrt. 2023.
6728, Szeged, Budapesti út 6.
fenntarthatosag@solemizo.bonafarm.hu
<https://mizo.hu>

TANÁCSADÓ PARTNER: denkstatt Hungary Kft.

DESIGN: Kara Orsolya

FOTÓK FORRÁSA: Sole-Mizo Zrt., Unsplash

